

Hrad Věžka a jeho odkryv v rekonstruovaných fototabulkách Václava Uchytily

Josef Hložek – Petr Menšík

Věžka Castle and Its Excavation in Václav Uchytily's Reconstructed Photographic Tables

Abstract: *The survey of minor Věžka Castle, located above the right bank of the Berounka River near Druztová (Plzeň-North District), under the leadership of academic painter Václav Uchytily in 1962–1972 seems to be quite problematic from the modern archaeological point of view since only part of the original documentation has been preserved. However, one of few original resources is known in the form of photographic tables made by Václav Uchytily, depicting not only the earthworks and excavation process themselves, but chosen finds as well. Reconstructed tables, damaged by floods in 2002, are the unique source depicting many non-existent parts of castle's construction features demolished in the process of the excavation. Photos of Václav Uchytily therefore present a valuable source of information about the Prehistoric use of the castle's upper hillock.*

Keywords: *Věžka castle – Václav Uchytily – amateur archaeological excavation – photographic tables – reconstruction*

Úvod

V rámci katalogizace rozsáhlé pozůstalosti prof. Tomáše Durdíka byl znovuobjeven soubor fotodokumentace z výzkumu hradu Věžka, okr. Plzeň-sever. Tento soubor se sestával z neúplné kolekce fototabulí a popsaných fotografií Václava Uchytily pořizených v rozmezí let 1972–1967. Kartonové tabule představují významný pramen, zachycující rozsáhlé, z hlediska moderní archeologie nekoncepční a zvládnuté výkopové práce na této lokalitě využívané od pravěku. Složky s tabulemi (obr. 12 a 49) byly v roce 1967 předány do Západočeského muzea v Plzni. Do této instituce se dostalo také několik nedokončených par. Finální soubor tabulí si před rokem 2002 zapůjčil Tomáš Durdík. Fototabule se s další dokumentací a archeologickými nálezy nacházely v jeho pracovně v přízemí Archeologického ústavu, kde byly společně s další dokumentací a nálezy v srpnu 2002 stíženy pětisetletou vodou z Vltavy, která zaplavila areál ústavu až do výšky tří metrů. Po prvotních záchranných pracích byly tabule Tomášem Durdíkem a dalšími kolegy, kteří společně s dobrovolníky nezištně a nesmírným odhodláním vypomáhali při záchraně dokumentace a knižních fondů, vysušeny a uloženy v jeho nové pracovně v prvním patře a později v podkroví ústavu. V roce 2014 byla tato dokumentace rozpoznána v poměrně obsáhlém souboru povodňové dokumentace, který je nyní skenován a zpracováván a který obsahoval také např. terénní deníky Evy Jánkové z výzkumu

hradu Sion.¹ Tabule nebyly po základním vysušení po povodních, podobně jako další plány a fotografie z pracovny Tomáše Durdíka, nijak ošetřeny ani naskenovány. Některé z nalepených fotografií se tak staly nečitelnými a samotné tabule byly po vysušení částečně pokroucené a napadené plísní. Po srovnání s neúplnými řadami tabulí uloženými v Západočeském muzeu v Plzni bylo možné jednotlivé soubory fotodokumentace částečně doplnit a zejména řadu číslovanou arabskými číslicemi zkompletovat (obr. 12–48). U některých tabulí bylo možné některé z poškozených fotografií digitálně nahradit za nepoškozené.

Katalogizovaná dokumentace Václava Uchytila se sestává z několika sad fototabulí s popisem a malé kolekce popsaných fotografií. První část dokumentace je tvořena celkovými plány hradního areálu s vyznačením jednotlivých fází odkryvu a jejich fotokopiemi (obr. 1–11). Druhá část dokumentace je tvořena 36 arabsky číslovanými tabulemi zachycujícími jednotlivé části hradního areálu v průběhu odkryvu (obr. 12–48). Třetí část dokumentace číslovaná římskými číslicemi zachycuje nejen odkryté plochy, ale obsahuje také fotografie z okolí hradu (obr. 49–55). Z této série zůstalo dochováno jen šest tabulí. Čtvrtá část dokumentace je tvořena fotografiemi s instalací artefaktů nalezených v hradním areálu, které je možné datovat do období pravěku až středověku, včetně kolekce skleněných kroužků stejného charakteru, jaké byly nalezeny při výzkumu tvrze v Tleskách (např. Nechvátal – Radoměřský 1963; Blažková – Lomecká – Neustupný 2008, 16; Novák – Vařeka 2015, 517–518). Pátou částí jsou samostatné fotografie s popisem Václava Uchytila (obr. 79–87), které se nacházely mezi povodňovými tabulemi i v dokumentaci uložené v Západočeském muzeu v Plzni.

Stručný obraz výzkumu zachycený Václavem Uchytilem

Odkryv hradního areálu realizovaný akademickým malířem, numismatikem a výtvarníkem Václavem Uchytilem (* 24. 9. 1898 v Plzni – † 23. 5. 1984 v Plzni) v letech 1962–1971 probíhal po sektorech, na které byl hradní areál rozdělen po jeho zaměření v roce 1962 (obr. 1). Podle dohody se Západočeským muzeem měl na odkryv dohlížet Václav Čtrnáct (Krausová 2011, 7). Celkem bylo v prostoru hradního areálu vytyčeno 50 úseků. V méně přístupných místech vzniklo dalších 6 podúseků (např. obr. 4, 10, 11). Pro každý úsek o šíři 7 m (úseky 21, 25, 26 a 29 měly rozměry poněkud odlišné) byl vytvořen lístek, na který byly zapisovány a případně také kresleny nálezy z konkrétního úseku (Krausová 2011, 16). Číslo jednotlivých úseků pak odpovídala sáčkům s nálezy. Každý z odkrytých objektů v prostoru hradu byl Václavem Uchytilem pracovním způsobem interpretován. Pod těmito pracovními interpretacemi byly jednotlivé části hradní zástavby označovány v další dokumentaci a podávaných zprávách. V průběhu výzkumu v některých případech došlo k postupnému vývoji původní interpretace.

Od roku 1962 se na odkryvech hradu podílelo třicet pionýrů (obr. 79) ze školy ve Schwarzově ulici v Plzni (Krausová 2011, 16). Do konce srpna 1962 byly na hradě prováděny převážně přípravné práce, v rámci kterých bylo zjištěno, že hradní konstrukce jsou na některých místech dochovány až do výšky 3 m (Uchytil 1963, 1). Z tohoto roku zůstal zachován první plán lokality (obr. 1), který se stal šablonou pro další plánovou dokumentaci (např. obr. 3–11, 13).

Během léta 1963 bylo prozkoumáno a na skalní podloží prokopáno sedm úseků na východním svahu hradního návrší (úseky 6–12), do kterých byl později během výzkumu deponován materiál z výzkumu dalších částí hradu (Uchytil 1963, 1). V severní části lokality bylo možné po rozebrání terénu konstatovat, že spilitová skála tvořící geologické podloží lokality byla před výstavbou hradu poměrně rozsáhle upravována. V důsledku těchto úprav došlo k zániku pozůstatků starších, především pravěkých horizontů osídlení a redeponování části staršího archeologického materiálu (viz dále). V tomto roce byla rovněž věnována pozornost skalnímu sedlu oddělujícímu hradní areál

a vyšší severní ostrožnu Homolka. Cílem výzkumných aktivit bylo ověření možnosti přemostění sedla, které zde předpokládal již A. Sedláček (1905, 236). Stopy po přemostění zde nalezeny nebyly, ale ve svahu pod hradem byl v krátkém úseku odkryt průběh původní přístupové komunikace. K tomuto úseku je možné vztáhnout také jeden z mála dochovaných profilů (obr. 6). Mezi první objekty odkrývané v tomto období v areálu hradu patří především malá stavba (úsek 30; např. obr. 4, 5, 9–6, 15, 50, 51), jejíž pozůstatky se nachází nalevo od druhé brány a kterou Václav Uchytíl interpretoval jako „strážnici“ (Čtrnáct 1964, 2).

Při východní straně vnitřního hradu předpokládal Václav Uchytíl hlavní stavbu celého hradu, „velkou věž“ (úsek 26; obr. 4, 5, 9). Výzkum byl zahájen výkopem uprostřed nejvýše položené plochy této části hradu. V hloubce 1,5 m bylo zachyceno skalní podloží a následně byl průkop veden směrem na východ, tedy k okraji hradního návrší nad řekou. Zde byla odhalena 1,5 m vysoká obvodová zeď jádra hradu. Prostřednictvím výkopu vedeného podél (!) zdi byl zjištěn její mírný ohyb směrem k jihu. Kromě keramického materiálu a cihel byla v této části hradního areálu zaznamenána koncentrace mazanice s příměsí slámy s otisky dřevěných konstrukcí (Uchytíl 1963, 3). Na základě těchto skutečností Václav Uchytíl dovozuje, že stavba zde stojící měla dřevěné, hlínou omazané stropy. Odkrytá situace však mohla být rovněž pozůstatkem dřevohlinitých konstrukcí některých z pater objektu či z jeho podstřeší, které se zřítily do prostoru malého dvorku zaujímajícího severovýchodní část stísněného hradního jádra. Prostor severně od „velké věže“ (úsek 43; obr. 8) byl po odebrání jeho výplně interpretován jako příkop zalámaný do skalního podloží. Na jižní straně jádra byla po celé délce odkryta zeď „velké věže“. Posledním prostorem, kterému byla v rámci hradního areálu věnována během roku 1963 pozornost, je nejsevernější místnost budovy „paláce“ při západní straně předhradí (úsek 29). Byla zde předpokládána okrouhlá věž, neboť prostor uzavřený na severní, západní a východní straně zdí, byl okrouhlý. Celá plocha vnitřního prostoru „kulaté věže“ byla v hloubce 50–60 cm pod povrchem pokryta souvislou vrstvou propálené hlíny. Výše zmíněné zdivo bylo vystavěno a z drobného lomového kamene, nebylo omítnuto a na rozdíl od hradebních a dalších zdí, nebyla založena na skalním podloží, ale v zemitém materiálu, cca 30 cm nad ním. Na západní straně se dotýkala obvodové zdi (Čtrnáct 1964, 2). Na základě dalších odkryvů (např. obr. 3, 4, a 5) dospěl Václav Uchytíl k předpokladu (1963, 3), že západní průběh obvodové hradby byl zajištěn spíše mladším „parkánem“ (srov. např. obr. 3, 4, 5 a 9).

Kromě hradu samotného byla v tomto roce věnována pozornost také protilehlému ostrohu Homolka a byl vypracován plán celkové situace (obr. 2). Václav Uchytíl (1963, 4) předpokládal, že se jedná o vojenské ležení, resp. obléhací práce z let 1405–1406 (Sedláček 1905, 236). V době probíhajícího výzkumu hradu byla Homolka, z důvodu hustého křovinatého porostu svahů, přístupná pouze od severu. Celý 105 m dlouhý areál (obr. 2) byl na straně orientované k hradu podle popisu Václava Uchytila zajištěn 2 m vysokým a 29 m dlouhým náspem z červené polní hlíny, za nímž byl vyhlouben 1,5 m hluboký příkop. Jižním směrem, 65 m od čela „opevnění“, plochu ostrohu přetínal další příkop, jehož hloubka dosahovala 3,5 m a délka 12 m. Příkop byl na jižní straně zajištěn 6 m vysokým, „uměle ze skály vytesaným valem“. Jeho šířka kolísala od 6 m (u paty) do 2 m (v prostoru koruny). Tento val, resp. násep situovaný již téměř u okraje ostrožny, odděloval plochu planiny od užší jižní části o rozměrech 29x11 m, kde byl původně skalnatý povrch uměle upraven a zarovnan. Ve východní části zmiňované plochy se v době výzkumu nacházela mělká jáma (Uchytíl 1963, 4), kterou by bylo možno považovat za pozůstatky po zabudování praku při dobývání hradu (Sedláček 1905, 236). Od prohlubně vedl přístup na níže položenou plošinu o rozměrech 4x7 m, která byla na severní straně chráněna nižším náspem (Uchytíl 1963, 4).

V rámci rekognoskace širšího okolí hradu se Václav Uchytíl zaměřil rovněž na otázky spojené s existencí přehrady, která umožňovala napuštění hradního příkopu vodou, jak zmiňuje Václav

Chudáček (1928, 7). Také Václav Uchytíl (1963, 5; dále Krausová 2011, 20), přehradu zmiňuje, a to v souvislosti s vyprávěním „starších druzdovských obyvatel“ o extrémním suchu, které v roce 1911 způsobilo, že hladina řeky Berounky klesla natolik, že se z ní přímo pod hradem vynořila kamenná zeď. Podle výpovědi prý tato zeď vedla přes celé koryto řeky a na protější zábělské straně v ní našly děti zaraženou kamennou prakovou kouli. Tato koule (obr. 55) vážící 15 kg, která mohla být do zdi vstřelena patrně při obraně hradu, byla uložena ve škole v Dolanech (Uchytíl 1963, 5). V roce 1963 byli do Druztové k výzkumu Václava Uchytila povoláni potápěči, kteří zjistili, že se přibližně 1 m pod hladinou nachází 73 m dlouhá a 3 m široká kamenná zeď. Kromě cca pětmetrového úseku u břehu na zábělské straně nevykazovala stopy porušení. Průraz zdi tak dával Václav Uchytíl do souvislosti s dobýváním hradu v roce 1405–1406 (Uchytíl 1963, 5). Za současné situace není možné spolehlivě tuto stavbu interpretovat, ale podle popisu Václava Uchytila by se spíše mohlo jednat o pozůstatek přemostění řeky. Zaniklý most v podobě pásu kamenné destrukce, která se nachází cca 1 m pod hladinou řeky Lužnice spojoval latrán pod hradem Příběnice a na protějším břehu řeky ležící komplex hradu Příběničky (naposledy Hložek 2016).

Spojitost s řekou Berouňkou pak má také převoznický kámen o rozměrech 80x29–31x14 cm s vytesanou kotvou (obr. 55). Roku 1935 byl kámen objeven na břehu řeky naproti hradu vrchním četnickým strážmistrem Josefem Mrázkem z Chrástu (Uchytíl 1963, 4). Již v roce 1950 se však ztratil. Během výzkumu hradu v létě roku 1963 požádal V. Uchytíl potápěče, o průzkum zábělského břehu řeky, kde byl kámen znovu nalezen a po očištění byl uložen ve škole v Druztové (Uchytíl 1963, 5). V souvislosti s průzkumem řeky V. Uchytíl zmiňuje další skutečnosti. Především existenci dvou velkých otesaných kamenů, které svým tvarem připomínaly pomníky (Uchytíl 1963, 5). Tyto nálezy však nebylo možno kvůli jejich velké hmotnosti ručně vyzvednout, a proto byly prozatím ponechány v řece s úmyslem pozdějšího vyzvednutí za použití techniky. K dalšímu, avšak neúspěšnému pokusu o vyzvednutí kamenných bloků o délce cca 2 m a šířce 0,8 m došlo 11. října 1966 (Uchytíl 1966, 3).

V létě 1964 navázaly odkryvy na úseky zkoumané v minulých letech (Uchytíl 1968c). Odkryta byla část vstupního koridoru vedoucího od druhé brány podél čela hradního jádra a částečně také komunikačně aktivní prostor přední části předhradí (úseky 30 a 42; např. obr. 15, 16, 21, 24, 25) a prostor druhé brány (úsek 24; obr. 14, 15, 16 a 34). Tyto výkopové práce s ohledem na kubaturu nadloží zabraly celé dva měsíce, takže odkryv dalších částí hradního areálu pokračoval až v následujících letech.

Výkopové práce v prostoru druhé brány (úsek 24; obr. 17, 18, 19 a 20) pokračovaly také v roce 1965. V tomto roce bylo přistoupeno také k odkryvu „konírny“ (úsek 21; obr. 9–21 a 27). Svrchní části výplně objektu „konírny“ (obr. 25, 26, 27, 28, 29, 30 a 31) byla tvořena zřícenou klenbou (Uchytíl 1968c). V nemalém množství byly v suti zastoupeny velké kvádry. Dalším odkryv byl rozšířen také na plochy v těsném sousedství těchto objektů. Současně bylo započato s kopáním liniové sonda podél zalomené zdi objevené za místností „strážnice“ (úsek 30, např. obr. 15, 23 31, 50, 51). V navazujícím úseku 50 byly odhaleny zbytky zřícené gotické cihlové klenby (obr. 32 a 33), vyskládané z cihel o rozměrech 25x12x6 cm (Uchytíl 1968b; 1968c). Toto klenutí bylo ponecháno na místě a sondáž za ním pokračovala dále směrem k severu.

V roce 1966 bylo, kromě pokračujícího odkryvu, přistoupeno k základní stabilizaci odkrytého zdiva. Jeho koruna byla pokryta drny a líce byly vyspraveny kameny z hradních destrukcí pojenými vápennou maltou (např. obr. 39). Nově byla věnována péče úsekům 20 a 22 na jihozápadní straně pod bránou a „konírnou“ (Uchytíl 1966, 3). Objekt „konírny“ (úsek 21 a 21a; např. obr. 27 a 31) byl přes léto 1966 odkryt přibližně z poloviny. Hned za vstupem pionýři narazili na „pravěké ohniště“ (obr. 29), jehož bližší prozkoumání bylo ponecháno Marii Doubové (např. Doubová 1975, 35; Šaldová 1975) z prehistorického oddělení Západočeského

muzea v Plzni. Menší keramický soubor získaný výzkumem Marie Doubové ukazuje na osídlení v mladším úseku kultury s lineární keramikou (Kamenická 1985, 20–21; Metlička 2000, 253). Dále byla objevena keramika chamské kultury včetně zlomků zdobených obvodovými sbíhavými rýhami uspořádanými do trojúhelníků a fragmentu ucha typu *ansa cornuta* (Doubová 1975; Pleslová-Štiková 1969, 70; Prostředník 2001, 144, mapa 4:40, 5:6, 6; John 2010, 102) a nynické kultury pozdní doby bronzové (Šaldová 1975; 1981, 9, Abb. 1). Drobné nevýrazné keramické zlomky a modrozelený korál s modrobílými očky pak dokládá osídlení této lokality v pozdní době halštatské (Venclová 1990, 226).

Celý prostor byl následně vytěžen až na úroveň skalního podloží, které se v celém objektu nachází přibližně ve stejné úrovni a pouze směrem na západ k vnější obvodové zdi klesá. V zadní, zatím neodkryté části „konírny“, byla předpokládána existence sklepa, neboť zde skalní podloží výrazně klesalo (Uchytíl 1966, 1).

Výkopové práce se v roce 1966 rovněž dotkly západní části nádvoří. Doposud vykopaná plocha byla rozšířena o část úseku 42 u nádvorní zdi východního „paláce“ nad řekou (Uchytíl 1966, 1), jehož suterén je označován též jako „pokoje“. Na nádvorní zdi této stavby byly následně vytvořeny prosté kamenné schody, které umožnily přístup do prostoru „příkopu“ (úsek 43; obr. 41, 45, 51), k „velké věži“ a do sklepení (úsek 25 a 26; např. obr. 46, 47; 52, 86 a 87). Dále byl odkryt vstup do zmiňovaného „paláce“ (úsek 49; obr. 42, 43, 44), který byl přístupný po „primitivních“, ve skále vysekaných schodech (úseky 32–34; obr. 42, 43, 44). Na schodech se nacházely pozůstatky dvou malých ohnišť (?) bez dalších nálezů.

Pokračováno bylo také v odkryvu „paláce“ při západní straně předhradí, kde byly postupně odkryty tři prostory (úseky 27, 28 a 29; obr. 35, 36, 37, 38). Nejprve byla zcela vytěžena plocha nádvoří za „strážní místností“ (úsek 30, obr. 14, 15, 23, 31, 50, 51) a následně byl v těchto místech objeven 1,3 m široký vstup do střední prostory „paláce“ (úsek 28; obr. 34). V interiéru byly zachyceny dvě podlahové úrovně (Uchytíl 1966, 2). Při pokračování vyklizení uvnitř objektu byl v jižní zdi střední prostory odkryt vstup do „kaple“ (obr. 9-7, 35). Odkryta byla více než polovina interiéru při dochované východní zdi. V severní části budovy, kde Václav Uchytíl předpokládal kuchyni, bylo kopáno již v roce 1963 (obr. 9-9). Nyní bylo přistoupeno k odkryvu za účelem propojení všech tří prostor objektu (obr. 9-7, -8, -9, 35, 36, 37, 38, 39). V severní zdi střední místnosti byl objeven vstup do „kuchyně“. Jeho práh (?) se nacházel ve výšce 1 m nad úrovní druhé podlahy prostřední místnosti (obr. 38). Dosud se zde dochovala dlažba (obr. 38) vyskládaná z cihel (Uchytíl 1963).

Po odpracované sezóně 1967 byla odkryta přibližně polovina hradního areálu včetně nejvýraznějších objektů tvořících jeho zástavbu. Výkopové práce pokračovaly zejména v „konírně“ (úsek 21; obr. 25, 26, 27, 28, 29, 30 a 31), která byla v tomto roce v úplnosti odkryta (Uchytíl 1968d). V zadní části tohoto prostoru (podúsek 21a; obr. 31), kde skalní podloží prudce klesá o 2 m, byl ve zdi pod „velkou věží“ zjištěn velký otvor, který „kdysi vylámali hledači pokladů“ (Uchytíl 1968b, 3). V prostoru samotného hradního jádra, v místech „velké věže“, bylo navázáno na práce přerušené v roce 1963, kdy bylo započato s odkryvem obvodové zdi (obr. 45, 46, 47). Výkopovými pracemi tak byl postižen dvorek před „velkou věží“, kde byly, podobně jako v minulých letech, nalezeny bloky mazanice s otisky dřevěných konstrukcí. Obvodová zeď byla odkryta od středového vkopu směrem na sever po celé délce až místu s 1, 80 m širokou zdí vedoucí od západu. Bylo tak jasně nalezeno zdivo vymezující „plochu původní stavby“. Na opačné jižní straně byla nalezena „chodba“ vedoucí do zasypaného sklepení (úsek 25; obr. 46, 86, 87). Na jejím počátku byly odkryty tři kusy pískovcového ostění gotického portálu (Uchytíl 1968b, 3–4).

V prostoru předhradí byla věnována další pozornost „pokojům“ (úseky 32, 33 a 34; obr. 42, 43, 44) v suterénu „východního paláce“. Tento podsklepený objekt byl zasypan vrstvou suti a na první

pohled bez jakéhokoliv kopání nebylo možné identifikovat průběh obvodové hradby, ke které byla stavba přiložena. Práce započaly odkryvem a opravou do skály vylámaného schodiště. Poté mohly být odkryty obě zbývající severní a jižní prostory. Zhruba uprostřed plochy objektu byla vykopána sonda, která pokračovala východním směrem až k vnitřnímu líci obvodové hradby dosahující šířky 1,8 m. Její koruna se nacházela v hloubce cca 1,5 m pod úrovní terénu v době odkryvu hradu. Úroveň podlahy odkrytého suterénu byla tvořena kameny spojenými vápennou maltou (Uchytíl 1968b, 6).

V západní části předhradí pokračoval odkryv „kuchyně“ (úsek 29; obr. 37, 38 a 53), kde byly zjištěny dvě podlahové úrovně oddělené souvrstvím o mocnosti cca 1 m a základy „kulatého kómína“ (Uchytíl 1968d). Starší z obou podlahových úrovní byla cihlová, později po navýšení terénu byla položena nová, z nezdobených dlaždic. Uprostřed místnosti (obr. 9-9, 37 a 53) byly odkryty fragmenty zdi, dělící tento prostor na dvě části (Uchytíl 1968b, 4–5).

U bloku zdiva nalezeného v severní části předhradí (úsek 36/39) byla vykopána zjišťovací sonda, která měla upřesnit původ a funkci této předpokládané parkánové zdi. Odkryv zde prokázal, že stejně jako v úseku 41/44, zdivo postrádá základy a jedná se tedy o zřícené bloky západní obvodové hradby. Možnost existence parkánu byla tedy jednoznačně vyloučena (Uchytíl 1968b, 6). Na rozhraní úseků 40, 41 a 44 (např. obr. 4 nebo 11) byla provedena sondáž, kterou se Václav Uchytíl snažil nalézt příčnou zeď, neboť se patrně domníval, že severní část předhradí byla od jižní části ještě nějak oddělena. Na zeď se narazit nepodařilo, avšak bylo odhaleno „primitivní schodiště“ (obr. 40) tvořené pěti kamennými schody směřujícími k západní obvodové hradbě (Uchytíl 1968d). S jistou mírou opatrnosti by se snad mohlo jednat o vstup na ochoz obvodové hradby. Poslední sonda byla položena na rozhraní úseků 44/48. Jejím hlavním úkolem bylo objevit nové zdi (Uchytíl 1968b, 8).

Zejména z plánové dokumentace je možné dovozovat, že v roce 1968 (zejména obr. 5) pokračoval zejména v jižní části „velké věže“ (úsek 26; obr. 45, 46, 47), kde bylo hlavním cílem odkryt objevenou „chodbu“, představující vstupní šíji suterénu centrální stavby hradního jádra. Sklepení „věže“ (úsek 25; např. obr. 3, 4, 5) nemohlo být pro velké množství závalu odkryto a proto v místech poblíž předpokládané zdi „chodby“ bylo naplánováno položení zjišťovací sondy. Sondáž zde provedená již dříve prokázala, že úroveň podlahy sklepa se nacházela v hloubce cca 3 m a vedle sypké destrukce se v závalu sklepa nachází větší množství velkých kamenných kvádrů. V těsném severním sousedství „velké věže“ probíhal odkryv „příkopu“ (úsek 43; obr. 7 a 51), před východním „palácem“ (úseky 32, 33 a 34; obr. 42, 43, 44) a současně také vyklízení suterénu východního paláce až na úroveň podlahy. V „paláci“ na opačné západní straně předhradí nebyly prováděny žádné práce. Při vyklízení „kaple“ (úsek 27; obr. 35) zde totiž bylo zjištěno poškození obvodového zdiva, které při pokračování odkryvů hrozilo sesutím ze svahu (Uchytíl 1968d). Severně odtud byla v úsecích 40, 44 a 48 kopána sonda a pokračováno v průzkumu kamenného schodiště. V severní části předhradí (úsek 37; např. obr. 13) byly prováděna nevelká sondáž, která měla v tomto prostoru ověřit možnou existenci „parkánové hradby“.

O posledních třech letech odkryvu hradního areálu se pravděpodobně nedochovaly žádné podrobnější informace a k dispozici není ani aktualizovaný půdorys hradu, který byl Václavem Uchytilem pořizován k dílčím etapám výkopových prací. Ve stručném výpisu je uveden pouze seznam jednotlivých úseků, ve kterých se pracovalo. V severní části předhradí bylo vykopáno několik drobných sond za účelem zjištění případných zděných konstrukcí a byly dokončeny práce započaté v roce 1968. Na západním svahu hradního staveniště byly odkrývány pozůstatky původní přístupové cesty a prostor předbraní (obr. 6, 9-2). Práce v tomto období pak již neprobíhaly s takovou intenzitou jako v předcházejících letech (Krausová 2011, 27).

Hrad Věžka v historických souvislostech

Do evidence dochovaných písemných pramenů vstupuje hrad v roce 1351 jako majetek Racka ze Švamberka (Sedláček 1905, 236; Durdík – Sušický 2005, 242). V té době přináležely k hradu vesnice Druztová, Dýšina a Dolany (naposledy Hložek 2012, 59–61). Roku 1377 směnili toto zboží synové Hynek, Bušek a Ješek (Jan) s Otíkem z Chrástu, a to pravděpodobně za Stupno (Sedláček 1905, 236). K roku 1380 jsou zde uváděni jako Otíkovi nástupci (Kolář 1878, 249). Naopak Otík je již roku 1378 jmenován jejich nástupcem na Věžce (Kolář 1870; Sedláček 1905; Krausová 2011, 4). V důsledku sporu Otíka z Chrástu s králem Václavem IV. byla Věžka na podzim roku 1405 obležena a následně pak na jaře 1406 dobyta královským vojskem. Po dobytí se hrad dostal opět do Otíkových rukou a v roce 1410 se hrad nachází v majetku Otíkova syna Petra řečeného „Prase“ (Sedláček 1905, 236). Petr dostal roku 1415 od Václava IV. ves Třemošnou a od Zikmunda Lucemburského v roce 1420 obdržel Nynice (Sedláček 1905; Kolář 1970). Posléze se však rozhodl opustit katolickou stranu a přešel na stranu podobojí. V roce 1422 mu byly Věžka, Chrást a Štěnovice Zikmundem Lucemburským odňaty a postoupeny městu Plzni (Sedláček 1905, 236). Ve skutečnosti však mohl být tento akt potvrzený zápisem datovaným k 6. září roku 1422 pouze formálního charakteru, nebo se tak stalo pouze na omezenou dobu. Ve prospěch tohoto předpokladu by mohla hovořit písemná zmínka z roku 1434, v rámci které Petr z Chrástu postoupil hrad Přibíkovi z Klenové (Sedláček 1905, 236; souhrnně pak Krausová 2011, 5). Roku 1475 se Přibíkův vnuk Jan vzdal i hospodářství v Chrástu, které podle zpráv rozprodal sedlákům, a Věžka byla na nějaký čas připojena k libštejnskému panství (Sedláček 1905, 236). Roku 1478 byl hrad obležen a dobyt vojsky města Plzně a krále Matyáše Korvína (Durdík 2000, 591). V tomto roce samotný hrad mizí z evidence písemných pramenů. Pobořený hrad byl ponechán svému osudu (Durdík – Sušický 2005, 242) a nejspíše se stal zdrojem cenného stavebního materiálu.

Stavební podoba hradu

Věžka představovala menší dvojdílný šlechtický hrad. Plošně rozsáhlejší předhradí zajištěné kamennou hradbou s oblými nárožími bylo přístupné od západu věžovitou branou opatřenou předbraním. Předhradí vykazuje podél východní i západní strany obsahuje pozůstatky kamenné zástavby formované složitějším stavebním vývojem. V severním sousedství branského objektu vykazuje obvodová hradba stopy po záměrném boření (Durdík – Sušický 2005, 245), které dával Václav Uchytíl do souvislosti s „kopáním pokladů na hradě“. Tato záměrná narušení je však možné s největší pravděpodobností dávat do souvislosti s deaktivací hradu po jeho druhém dobytí v roce 1478. S obdobnými stopami se setkáváme také na např. na hradech Pořešín, Přiběničky nebo Velešín (např. Durdík 2002; 2008, 25–27, 78; Hložek 2012, 50) Výrazně méně rozsáhlé hradní jádro bylo založeno na výše položeném skalnatém vrcholu hradního staveniště. S podobou hradního jádra je dodnes spojena celá řada problémů řešitelných snad jen archeologickým výzkumem, či minimálně po opětovném zajištění dochovaných zdiv. Doposud není např. spolehlivě vyřešeno komunikační propojení předhradí a hradního jádra přes příkop oddělující jádro hradu od předhradí. Hradní jádro protáhlého podkovovitého půdorysu obsahující dnes pouze skromné pozůstatky zdiv se rozpadá do dvou výškových úrovní. Současná vyšší plošina situovaná podél východní strany předhradí sloužila nejspíše jako úzké nádvoří, ze kterého byl přístupný také sklep dochovaný ve východní části jádra. Této části hradu dominovala obdélná palácová stavba, která ji svou hmotou z větší části vyplnila. Za současného stavu vědomostí o lokalitě, podpořených zejména provedeným vyhodnocením dochovaných zdiv a výsledky sondáže provedené Tomášem Durdíkem, je možné lokalitu hodnotit spíše jako menší šlechtický bezvěžový hrad spadající do kontextu hradů s palácem jako hlavní obrannou i obytnou stavbou (k tomuto hradnímu typu souhrnně Durdík 1999, 173–174; k dalším

typologickým souvislostem této lokality Durdík – Sušický 2005, 245; Krausová 2011, 69–75; Hložek 2012, 61). S ohledem na dosavadní stav celé lokality i výsledky nešťastných a špatně koncipovaných výkopových prací Václava Uchytila (a v neposlední řadě také s ohledem na značné procento chybějící dokumentace), spojené s nepříliš úspěšnou snahou o zajištění hradních zdí, zůstanou patrně některé z otázek spojených s tímto objektem a jeho stavebním vývojem nezodpovězeny. Nicméně s ohledem na dosažené výsledky odkryvu a další drobné dokumentační práce (srov. též. Durdík 1999, 591–592, zejména obr. 1273 a 1275) je možné rekonstruovat dvě základní stavební fáze hradu. K nejstarším částem hradu patřilo samotné jádro s palácem zajištěné v čele obvodovou hradbou a příkopem. Již v této stavební fázi vznikla obvodová hradba předhradí s předbraním. K této fortifikaci se příkládala v první stavební fázi zástavba neznámého charakteru, jejíž součástí byla nejspíše také kuchyně, kterou by bylo možné předpokládat v západní části předhradí. V mladší stavební fázi, oddělené od starší fáze místy až cca 1 m mocným horizontem, došlo na místě zaniklé kuchyně k výstavbě dalšího, opět kuchyni obsahujícího vícedílného objektu, který svým jižním čelem zasahoval až ke druhé bráně. Na východní straně vznikla v mladší fázi života hradu další podsklepená stavba, přístupná z nádvoří strmou vstupní šjí. Tato budova má v úrovni suterénu přibližně stejné dimenze jako palác dochovaný v západní části hradního jádra. Přestože Václav Uchytil interpretuje obě stavby jako „paláce“, bylo by možné v případě východní budovy uvažovat o jejím možném obytném charakteru. Budeme-li vycházet z předpokladu, že nová zástavba předhradí vznikla v souvislosti s jeho obnovou po dobytí v roce 1405, nebylo by rozšíření starší a snad již ne zcela vyhovující obytné komponenty hradu do prostoru předhradí nikterak neobvyklým krokem. A to zvláště za situace, kdy stínění hradní jádro další stavební rozvoj prakticky neumožňovalo. S obdobným řešením se setkáváme např. na předhradí hradu Zvěřinec (Durdík 1999, 632–633, obr. 1358).

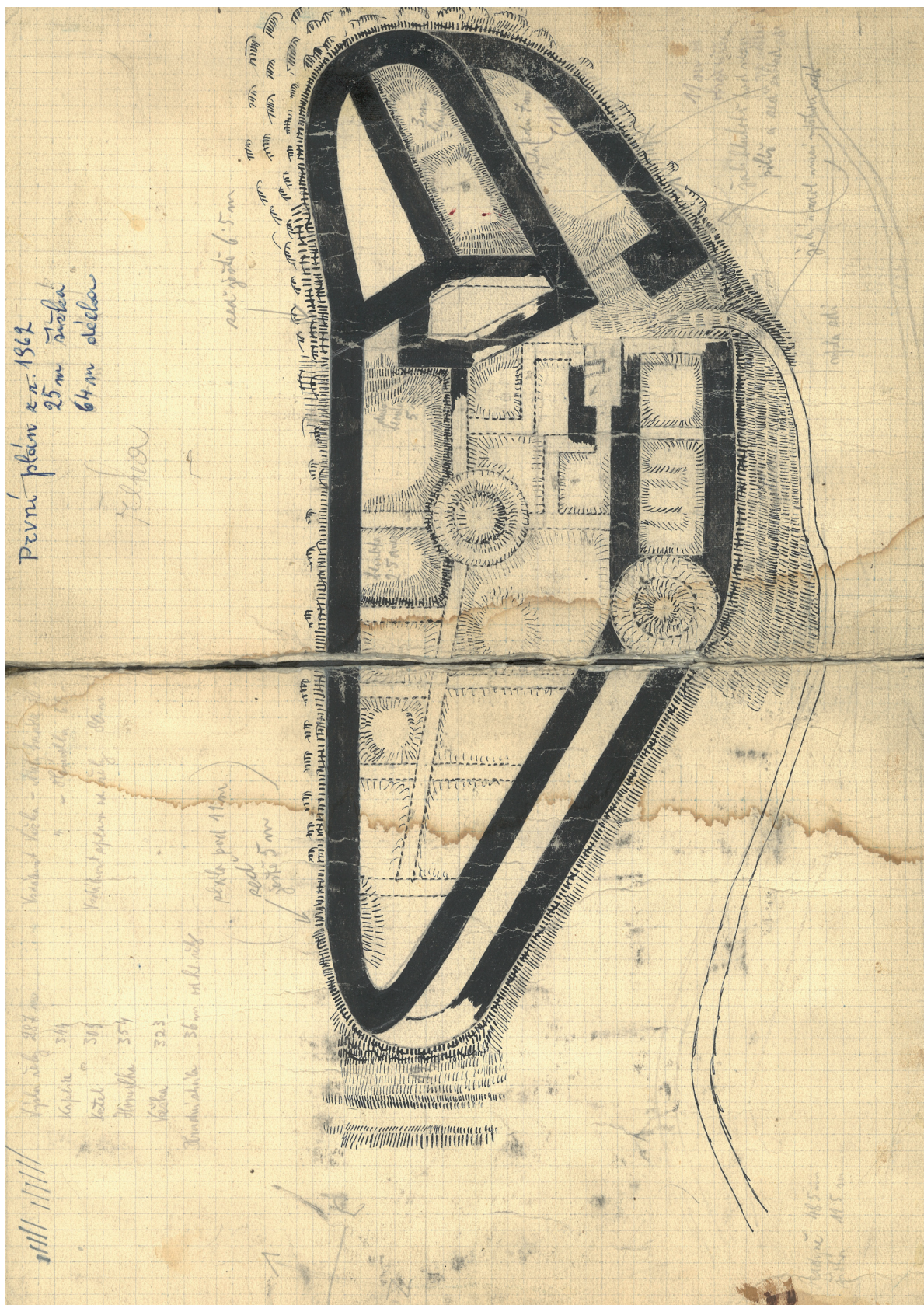
Ostroh Homolka a jeho využití v minulosti

Na ostrožně „Homolka“ se nachází valové opevnění považované původně za obléhací tábor. Malá opevněná plocha, mohutné opevnění a absence fortifikace proti hradu by však mohla spíše ukazovat na možnost existence předsunuté bašty (Durdík 1981, 35). Sypané hlinitokamenité valové těleso je situováno těsně před skalním srázem spadajícím do sedla. Od jeho hrany je vnitřní pata vzdálena 6 metrů. Val je dlouhý 35 metrů, široký 14 metrů, z vnitřní strany dosahuje výšky 6 metrů a na obou koncích je porušen lesními cestami. Na vnitřní straně valu byl terén částečně odkopán a nachází se zde příkop, dnes využívaný jako lesní cesta, široký 8–9 metrů. Jeho hloubka dosahuje až 2,5 metru. Druhé opevnění se nachází ve vzdálenosti 80–100 metrů před první linií a jeho dochovaná délka činí asi 75 metrů. Skládá se z nevýrazného valu s vnějším příkopem obloukovitě chránící severní stranu ostrohu. Na několika místech je valové těleso porušeno mladšími zásahy po těžbě. Na východní straně je opevnění porušeno v důsledku novověkého lámání kamene. Západní průběh fortifikace je porušen dvěma menšími jámami a cestou při západní hraně ostrohu. Zde bychom mohli předpokládat také původní vstup do opevněním vymezeného prostoru. V místech narušení vykazuje valové těleso stopy propálení. U paty je valové těleso široké 8–9 metrů. Na vnější straně dosahuje převýšení 1,2 metru, na vnitřní straně pak pouze 0,5 metru a plynule navazuje na plošinu ostrožny. Vnější příkop je široký 5 metrů. Jeho hloubka nepřesahuje 0,6 metru. Opevněná plocha dosahuje 0,41 ha. Profil a charakter valu a částečné propálení s nálezy mazanice a dvou nevýrazných pravěkých keramických zlomků s absencí artefaktů středověkého stáří může ukazovat spíše na jeho pravěké stáří (srov. Metlička 2008, 82). Teoreticky se mohlo na výše referované lokalitě rozkládat dvojdílné hradiště s akropolí a předhradím. I přes tuto skutečnost však nelze zcela vyloučit možnost, že poloha Homolka poloha mohla hrát při obléhání hradu či v jeho obraně, zejména s ohledem na nevelkou vzdálenost a převýšení, poměrně významnou úlohu.

Závěr a diskuze

Odkyv nevelkého hradu Věžka nad levým břehem Berounky u Druztové na Plzeňsku v letech 1962–1972 pod vedením akademického malíře Václava Uchytila s nedůsledně vedenou a jen částečně dochovanou dokumentací je možné z pohledu moderní archeologie možné považovat za více než problematický. S ohledem na absenci systematické péče o lokalitu můžeme např. na základě srovnání se starší fotodokumentací Václava Uchytila konstatovat pokročilou degradaci řady hradních zdí, včetně pro jejich interpretaci klíčových detailů. Řada otázek spojených se stavebním vývojem a provozem některých částí objektu tak zůstane zodpovězena pouze v úrovni více či méně pravděpodobné hypotézy. Jeden z mála relativně úplných pramenů vypovídajících o průběhu odkryvu hradního areálu jsou fototabulky zachycující nejen samotné zemní práce, ale také vybrané nálezy, kterým bude věnována pozornost v dalším samostatném článku. Zrekonstruované tabulky, poškozené při povodních v roce 2002, jsou tak jedinečným pramenem, zachycujícím mnohdy již zaniklé partie hradních konstrukcí či situace zničené v průběhu výkopových prací. Věžka je tak příkladem další lokality, kdy se původně dobře míněná snaha o poznání provázená upřímnou snahou o zabezpečení odkrytých situací stala příčinou postupné zkázy cenného hradního objektu. Fotografie Václava Uchytila, především pak fotografie nálezů, jsou rovněž cenným zdrojem informací o využití hradního návrší v pravěku.

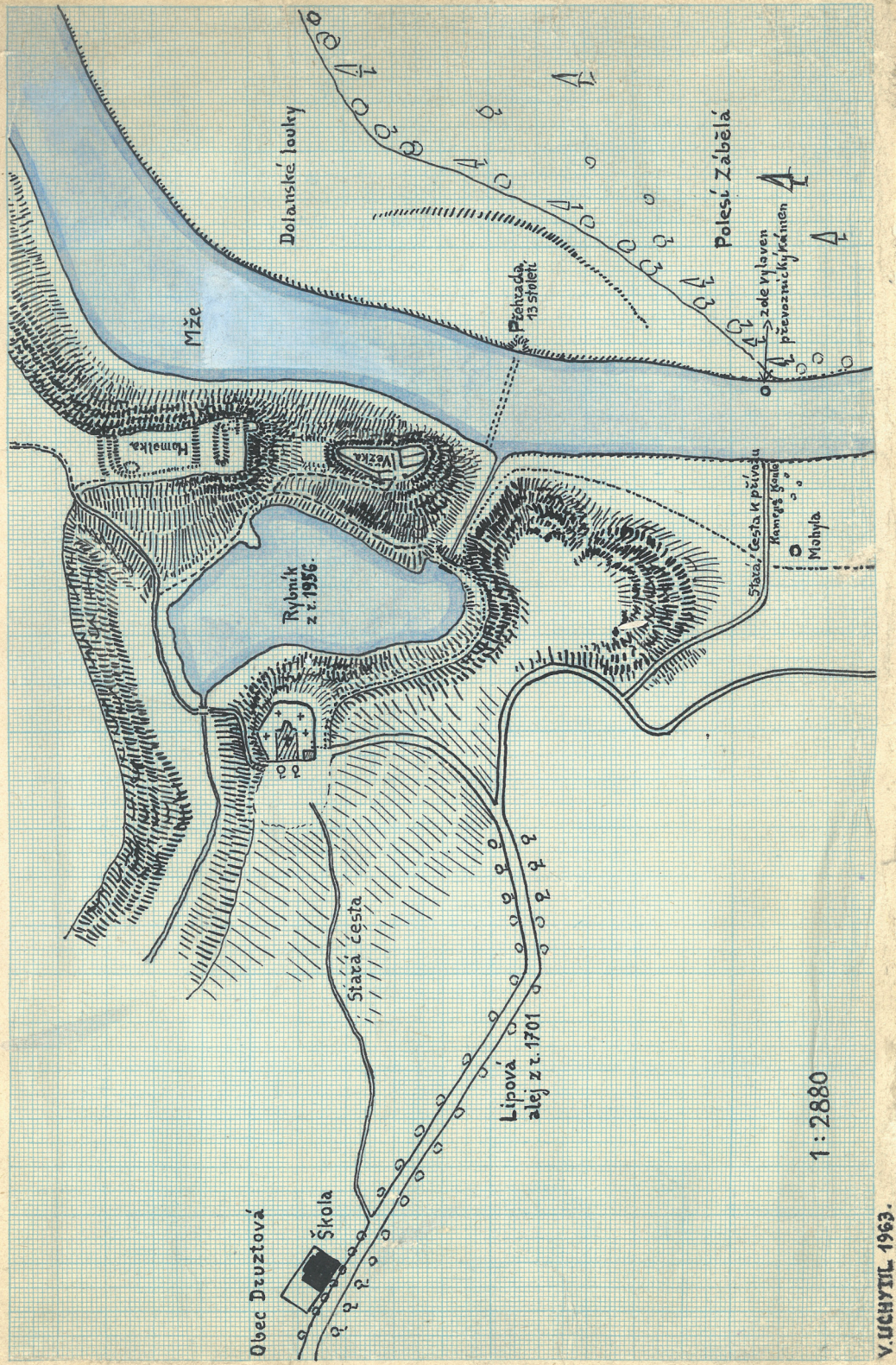

Obr. 1. Věžka. První plán hradu V. Uchytla z roku 1962. Úprava J. Hložek. – Abb. 1. Věžka. V. Uchytla's erster Plan der Burg aus dem Jahr 1962. Bearbeitung J. Hložek.

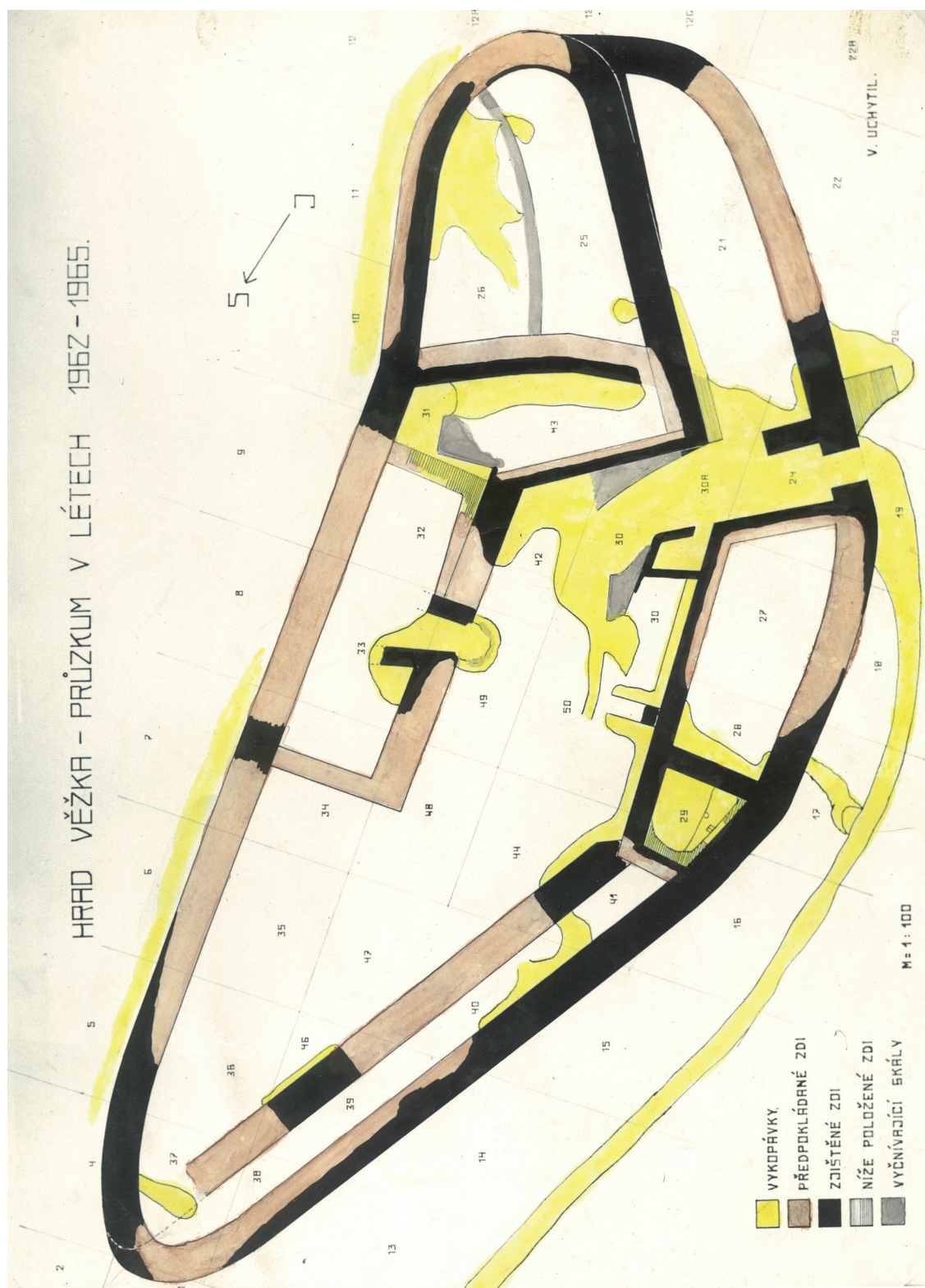

SITUACE U HRADU VĚŽKY.

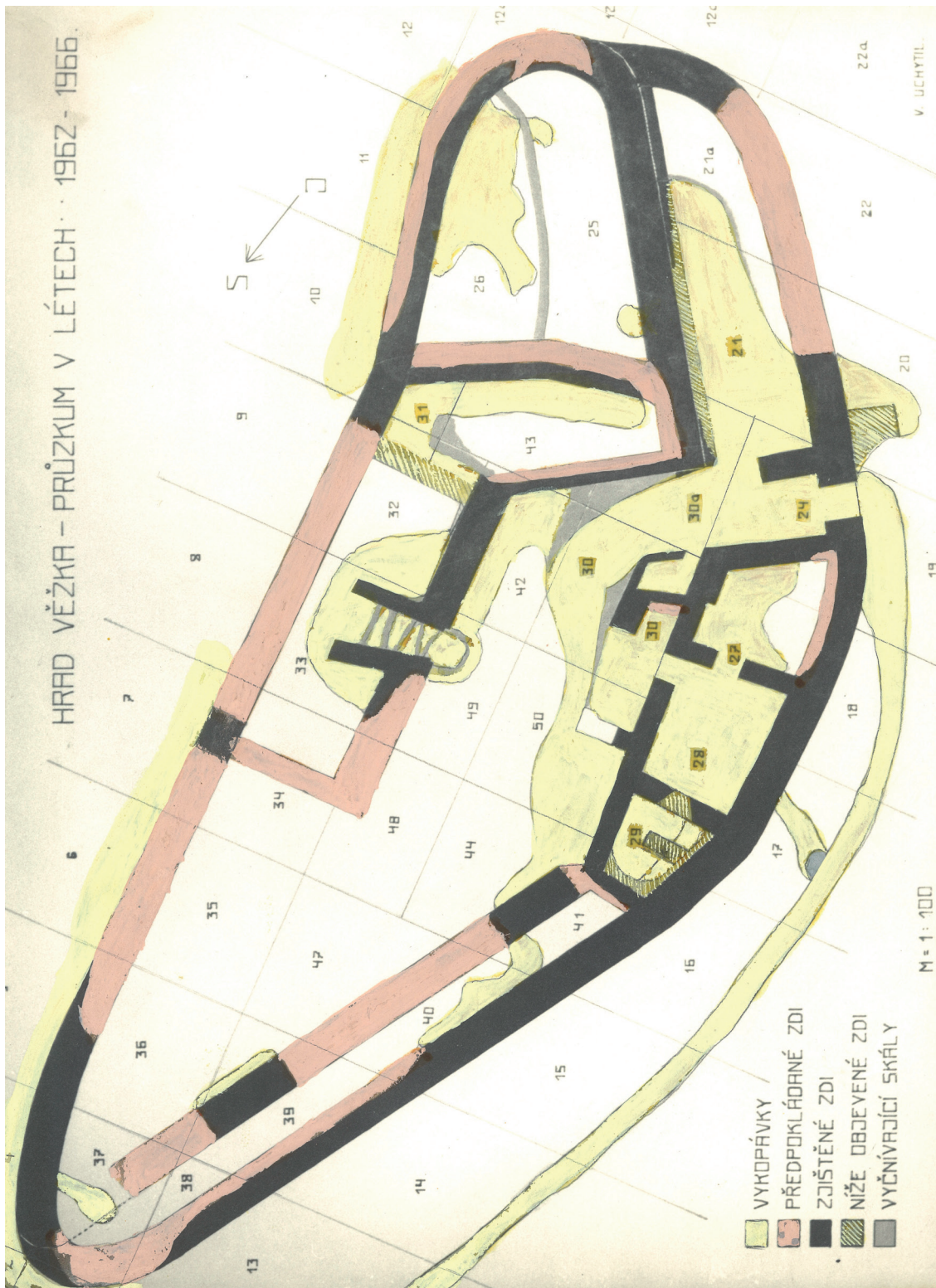
Obr. 2. Věžka. Celková situace hradu podle V. Uchytily z roku 1963. Úprava J. Hložek. – Abb. 2. Věžka. Gesamtansicht der Burganlage nach V. Uchytill aus dem Jahr 1963. Bearbeitung J. Hložek.

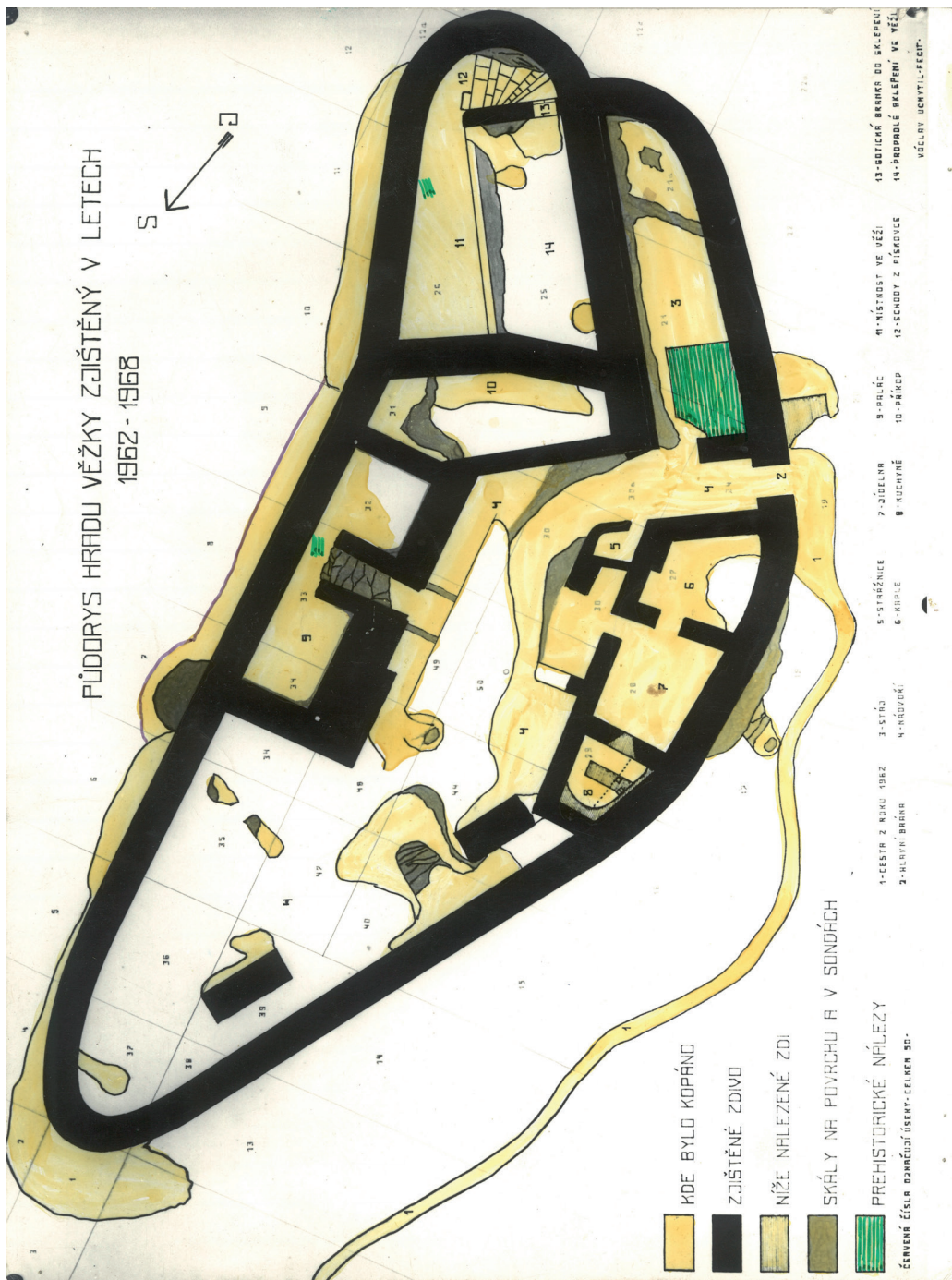
Obr. 3. Věžka. Celková situace výkopových prací z let 1962-1965. Žlutě vykopové práce; hnědě předpokládaná zdíva; černě zjištěná zdíva, šrafované níže položená zdíva, šedě vystupující skalní podloží. Úprava J. Hložek. – Abb. 3. Věžka. Gesamtüberblick über die Ausgrabungsarbeiten von 1962-1965. Gelb Ausgrabungsarbeiten; braun mutmaßliche Mauern; schwarz gefundene Mauern; schraffiert tiefer liegendes Mauerwerk; grau hervortretender Felsuntergrund. Bearbeitung J. Hložek.

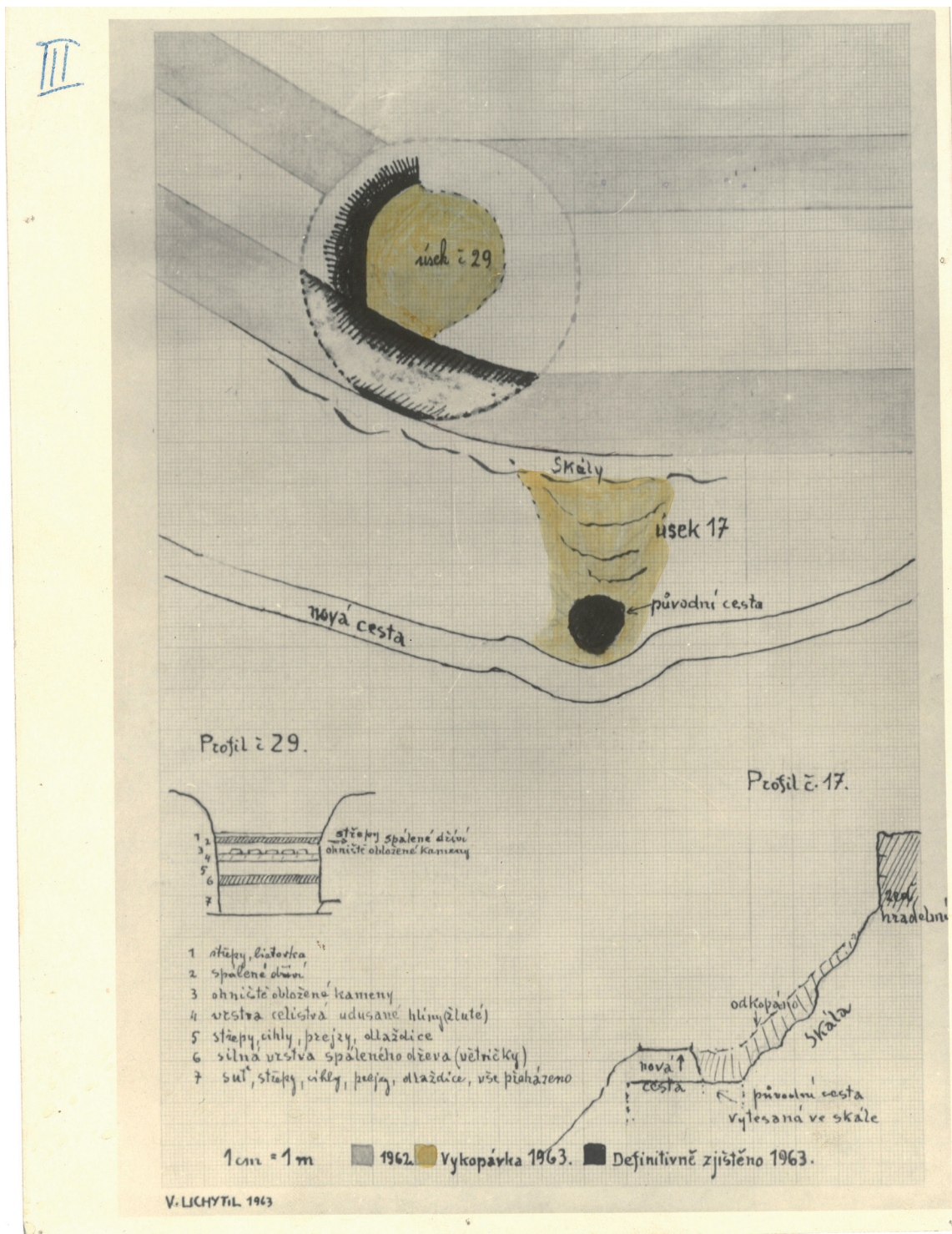
Obr. 4. Věžka. Celková situace výkopových prací z let 1962-1965. Žlutě výkopové práce; hnědě předpokládaná zdiva; černě zjištěná zdiva; šrafovaně níže položená zdiva, šedě vystupující skalní podloží. Úprava J. Hložek. – *Abb. 4. Věžka. Gesamtüberblick über die Ausgrabungsarbeiten von 1962-1965. Gelb Ausgrabungsarbeiten; braun mutmaßliche Mauern; schwarz gefundene Mauern; schraffiert tiefer liegendes Mauerwerk; grau hervortretender Felsuntergrund. Bearbeitung J. Hložek.*

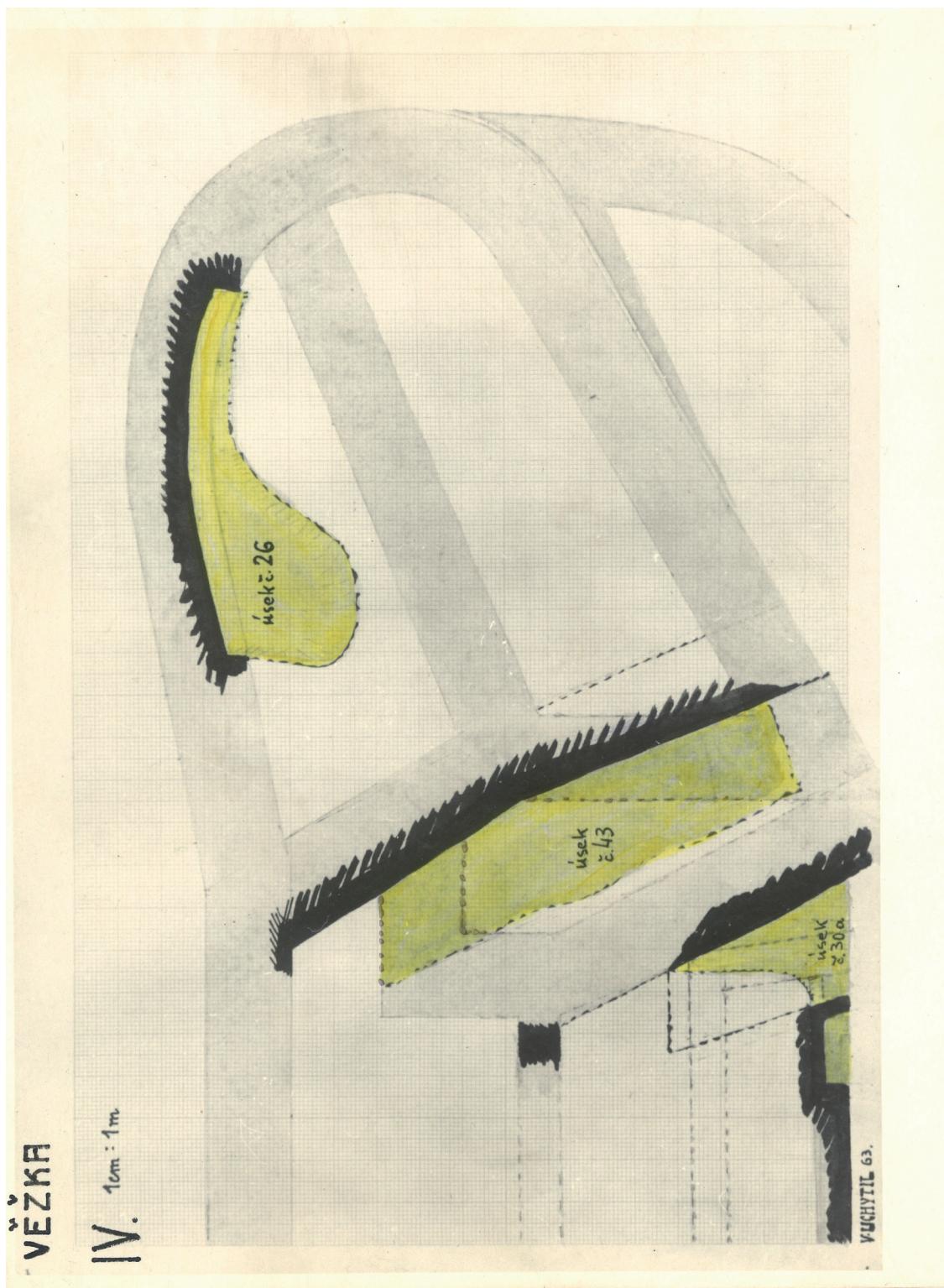
Obr. 5. Věžka. Celková situace výkopových prací z let 1962-1968 podle V. Uchytla. Žlutě výkopové práce; černě zjištěné zdivo; šedě (šedobéžově) níže položená zdiva, tmavě šedě vystupující skalní podloží; zelenou šrafovou vyznačeno místo nálezu pravěkých artefaktů. 1 - cesta z roku 1962; 2 - hlavní brána; 3 - stáj; 4 - nádvoří; 5 - strážnice; 6 - kaple; 7 - jídelna; 8 - kuchyně; 9 - palác; 10 - příkop; 11 - místnost ve věži; 12 - schody z pískovce; 13 - gotická branka do sklepení; 14 - propadlé sklepení ve věži. Úprava J. Hložek. - Abb. 5. Věžka. Gesamtüberblick über die Ausgrabungsarbeiten von 1962-1968 nach V. Uchytla. Gelb Ausgrabungsarbeiten; schwarz gefundene Mauern; grau (beige-grau) tiefer liegendes Mauerwerk; dunkelgrau hervortretender Felsuntergrund; grün schraffiert Fundstelle urzeitlicher Artefakte. 1 - Weg aus dem Jahr 1962; 2 - Haupttor; 3 - Stall; 4 - Hof; 5 - Wachstube; 6 - Kapelle; 7 - Speisezimmer; 8 - Küche; 9 - Palas; 10 - Graben; 11 - Raum im Turm; 12 - Sandsteintreppe; 13 - gotisches Tor zum Keller; 14 - eingestürzter Keller im Turm. Bearbeitung J. Hložek.

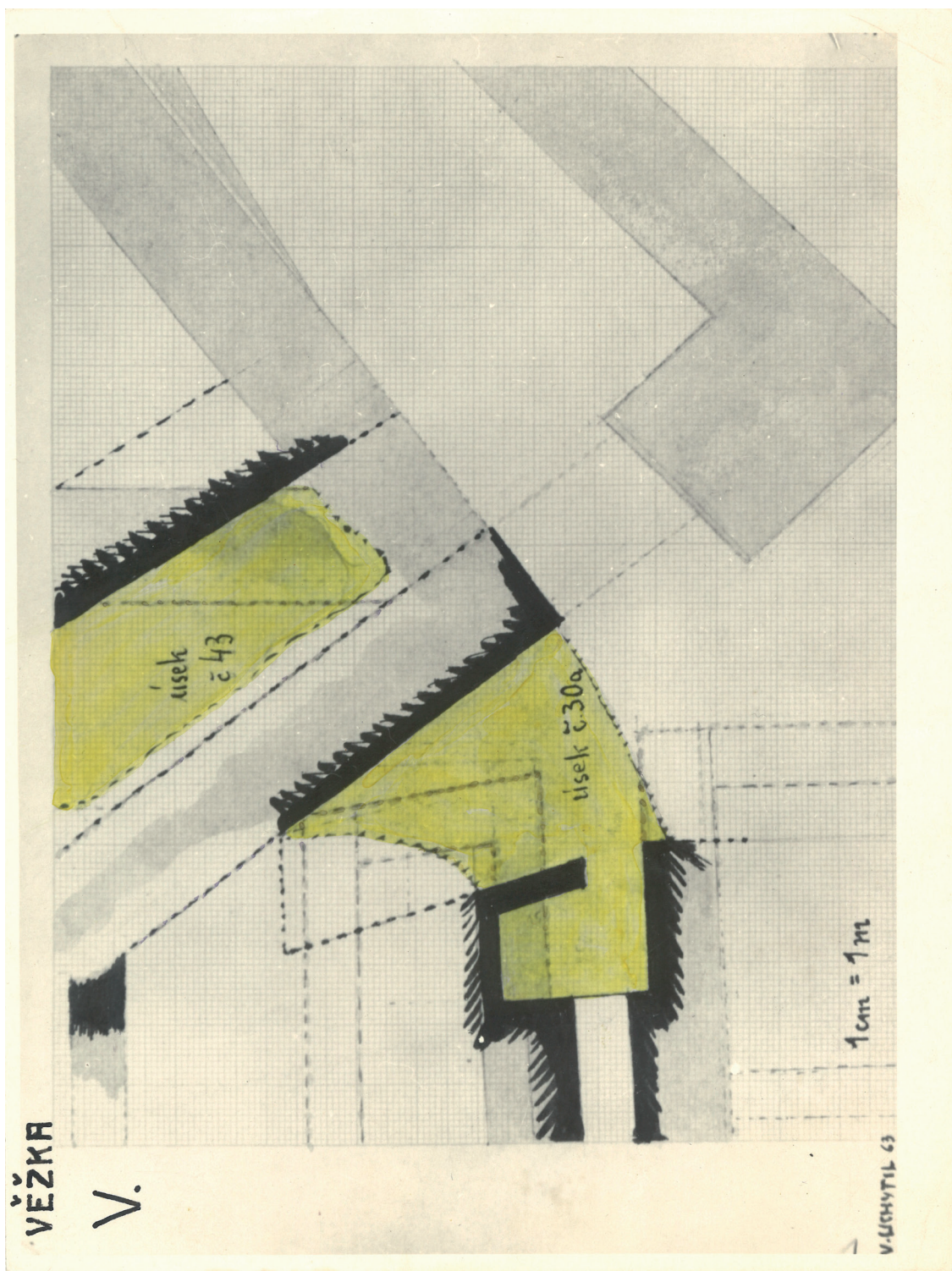
Obr. 6. Věžka. Dílčí situace podle V. Uchytila z roku 1963. Šedě předpokládaná zdiva zachycená v roce 1962; žlutě výkopové práce v roce 1963; černě výkopem ověřená zdiva v roce 1963. Profil 29: 1-střepty; 2-spálené dříví; 3-ohniště obložené kameny; 4-vrstva celistvá udusané hlíny (žluté); 5-střepty, cihly, prejzy, dlaždice; 6-silná vrstva spáleného dřeva (větvíčky); 7-suť, střepy, cihly, prejzy, dlaždice, vše přeházeno. Úprava J. Hložek. – *Abb. 6. Věžka. Teilbefund aus dem Jahr 1963 nach V. Uchytil. Grau mutmaßliche, im Jahr 1962 gefundene Mauern; gelb Ausgrabungsarbeiten aus dem Jahr 1963; schwarz durch Ausgrabung belegte Mauern im Jahr 1963. Profil 29: 1-Scherben; 2-verbranntes Holz; 3-mit Steinen abgegrenzte Feuerstelle; 4-kompakte Schicht gestampften Lehms (gelb); 5-Scherben, Ziegel, Dachziegel (Mönche und Nonnen), Kacheln; 6-dicke Schicht verbrannten Holzes (Zweige); 7-Schutt, Scherben, Ziegel, Dachziegel (Mönche und Nonnen), Kacheln, alles vermisch. Bearbeitung J. Hložek.*

Obr. 7. Věžka. Dílčí situace jádra hradu podle V. Uchytily z roku 1963. Žlutě výkopové práce; černě ověřený průběh zdív; šedě předpokládaný průběh zdív. Úprava J. Hložek.
 – Abb. 7. Věžka. Teilbefund der Kernburg aus dem Jahr 1963 nach V. Uchytíl. Gelb Ausgrabungsarbeiten; schwarz belegter Mauerverlauf; grau mutmaßlicher Mauerverlauf.
 Bearbeitung J. Hložek.

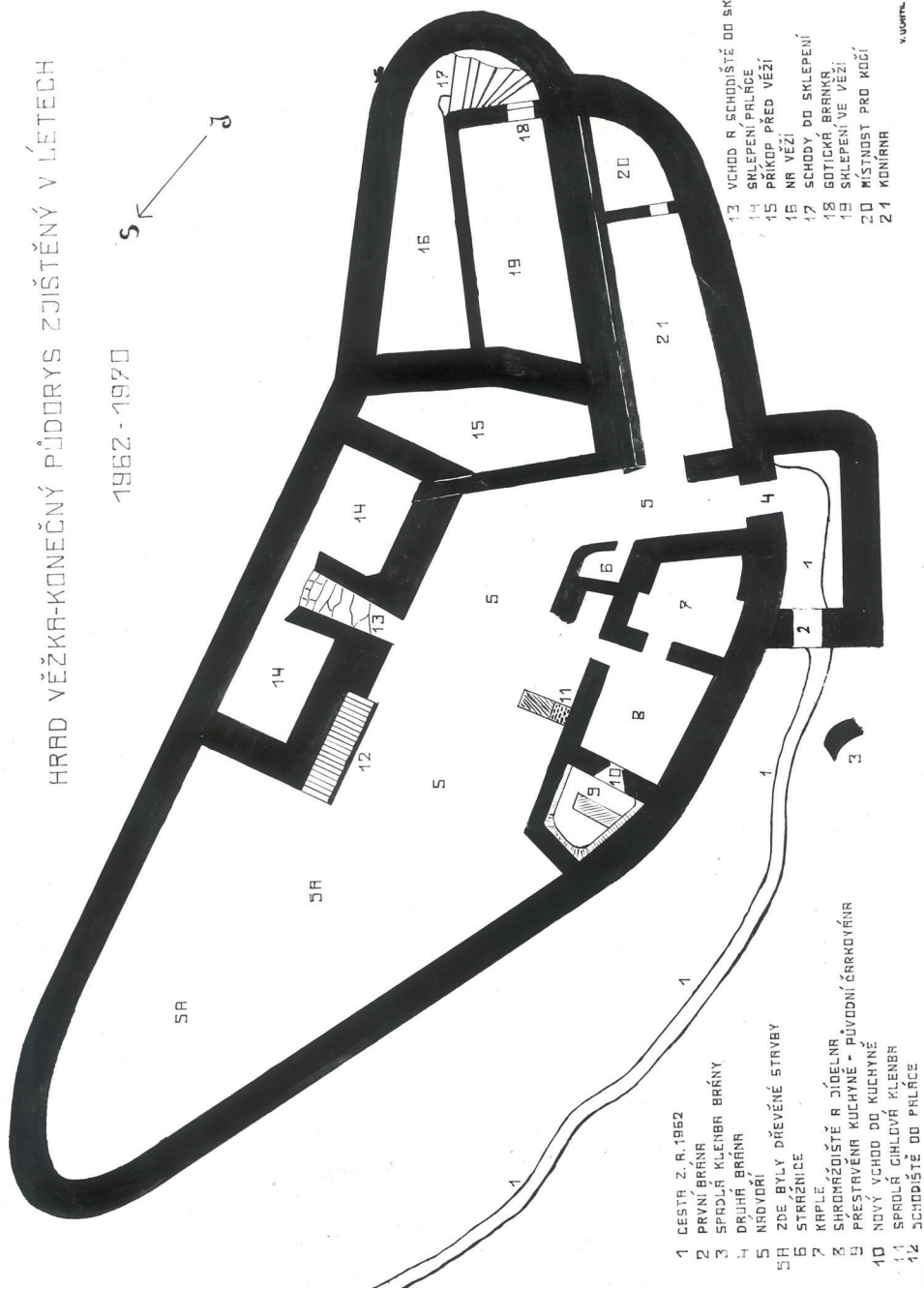

Obr. 8. Věžka. Dílčí situace v čele hradního jádra podle V. Uchytily z roku 1963. Žlutě výkopové práce; černě ověšený průběh zdív; šedě předpokládaný průběh zdív. Úprava J. Hložek. – Abb. 8. Věžka. Teilbefund an der Stirnseite der Kernburg aus dem Jahr 1963 nach V. Uchytíl. Gelb Ausgrabungsarbeiten; schwarz belegter Mauerverlauf; grau mutmaßlicher Mauerverlauf. Bearbeitung J. Hložek.

HRAD VĚŽKA-KONEČNÝ PŮDORYS ZJIŠTĚNÝ V LÉTECH

1962-1970

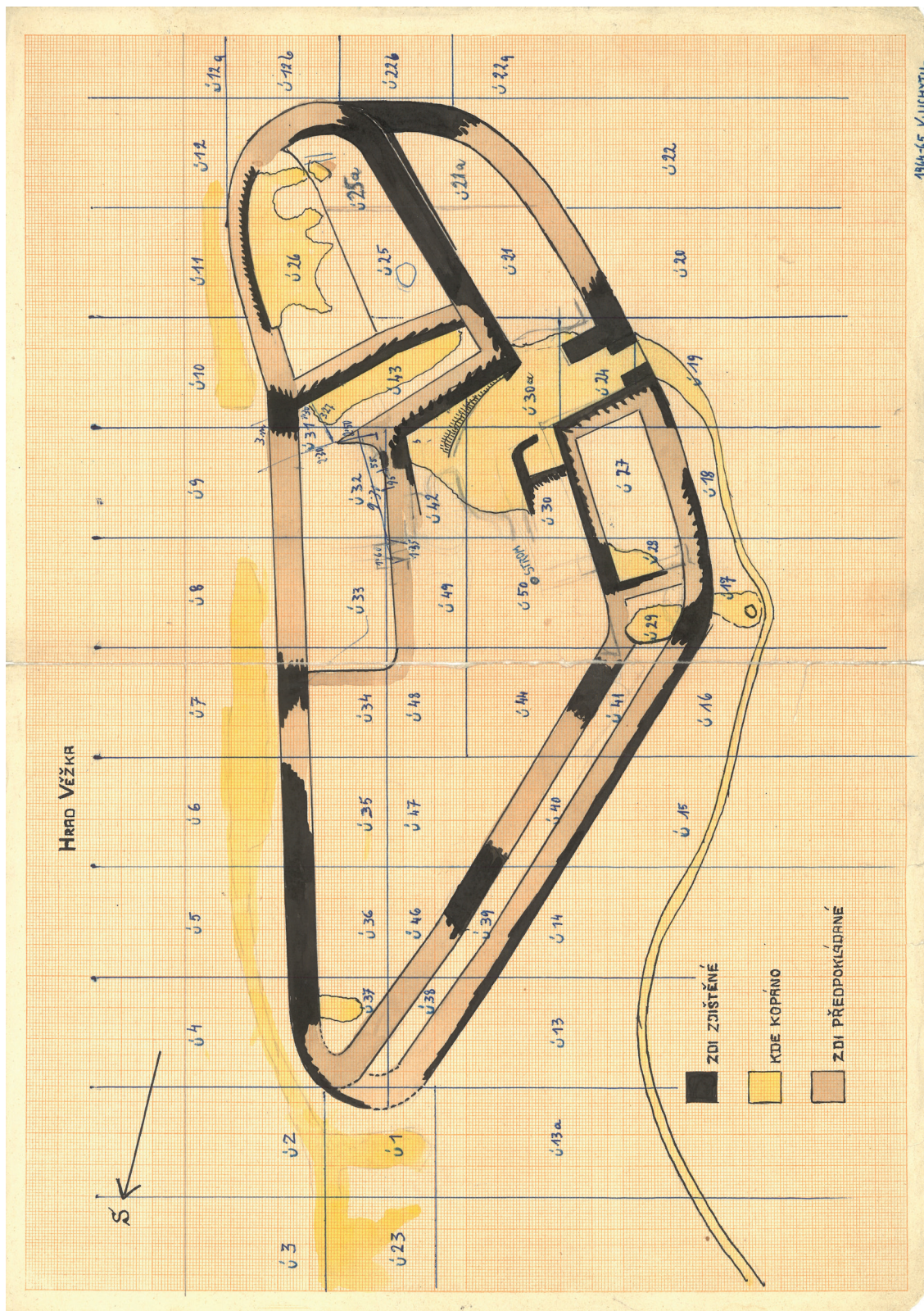
Obr. 9. Věžka. Půdorys hradu podle výzkumu z let 1962-1970 podle V. Uchytla. 1-cesta z roku 1962; 2-první brána; 3-spadlá klenba brány; 4-druhá brána; 5-nádvorí; 5A-místo zaniklé dřevěné zástavby; 6-stražnice; 7-kaple; 8-shromáždění a jídelna; 9-kuchyň, starší fáze šrafovaná; 10-nový vchod do kuchyně; 11-spadlá cihlová klenba; 12-schodiště do paláce; 13-vchod a schodiště do sklepení; 14-sklepení paláce; 15-příkop před věží; 16-gotická bránka; 17-sklepení ve věži; 18-místnost pro kočí; 21-konírna. Úprava J. Hložek. – *Abb. 9. Věžka. Grundriss der Burg anhand von Untersuchungen aus den Jahren 1962-1970 nach V. Uchytla. 1-Weg aus dem Jahr 1962; 2-erstes Tor; 3-eingestürzter Torbogen; 4-zweites Tor; 5-Hof; 5A-Lage eines erloschenen Holzgebäudes; 6-Wachstube; 7-Kapelle; 8-Versammlungs- und Speisesaal; 9-Küche, ältere Bauphase schraffiert; 10-neuer Eingang in die Küche; 11-eingestürzter Ziegelbogen; 12-Treppe zum Palas; 13-Eingang und Treppe zum Keller; 14-Keller des Palas; 15-Graben vor dem Turm; 16-kleines, gotisches Tor; 17-Keller im Turm; 18-Kutschzimmer; 19-Pferdestall; 20-Kutschzimmer; 21-Pferdestall. Bearbeitung J. Hložek.*

II. PRACOVNÍ PLÁN PRŮZKUMU HRADU VĚŽKY V R. 1963.

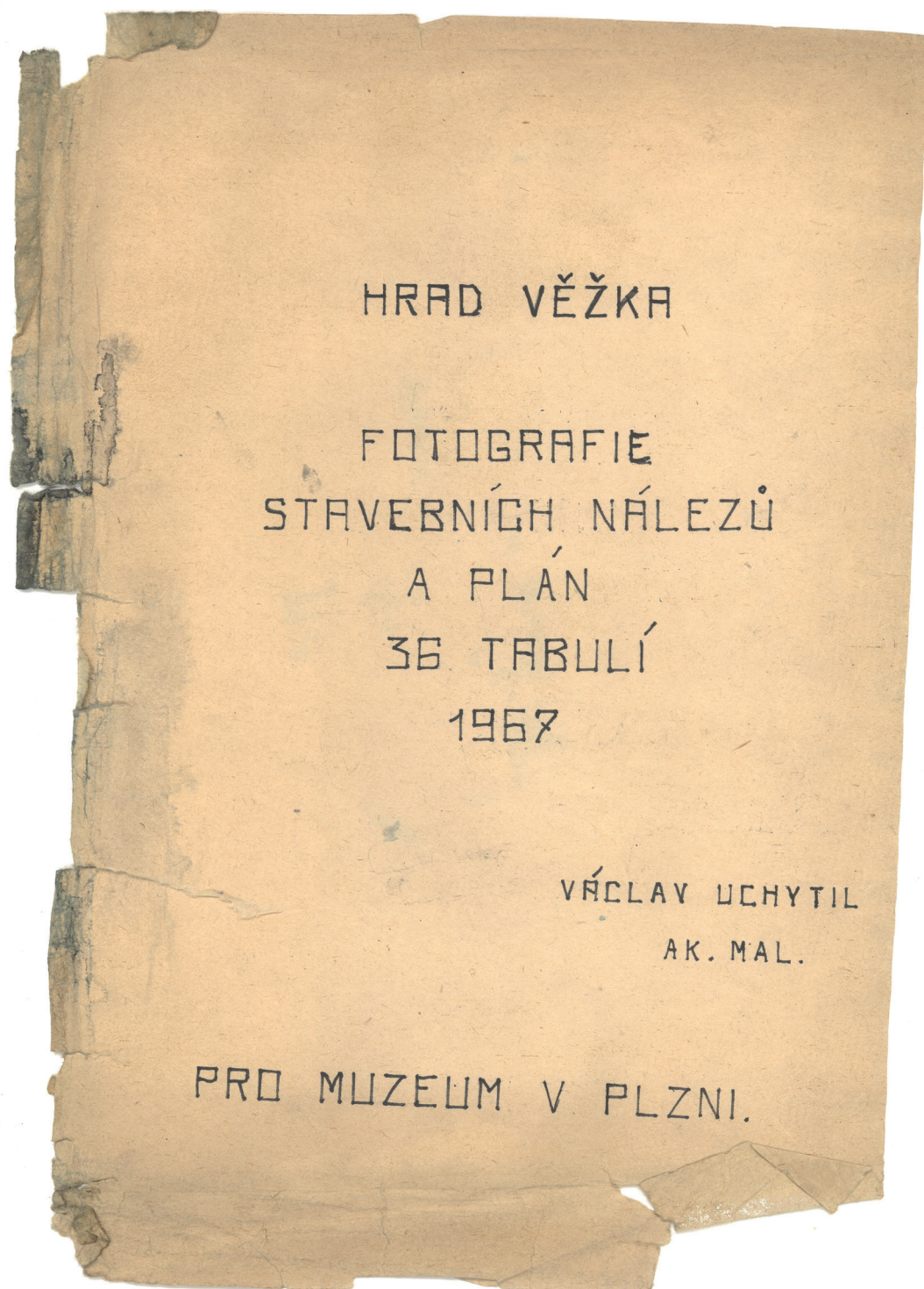
Obr. 10. Věžka. Pracovní plán průzkumu hradu z roku 1963 s vyznačením sektorů odkryvu podle V. Uchytily z roku 1963. Šedě zjištěné a předpokládané zdi (1962); žlutě výkopové práce (1963); černě odkryvem potvrzená zdiva. Úprava J. Hložek. – Abb. 10. Věžka. Arbeitsplan der Untersuchungen der Burg aus dem Jahr 1963 mit gekennzeichneten Ausgrabungssektoren nach V. Uchytily. Grau gefundene und mutmaßliche Mauern (1962); gelb Ausgrabungsarbeiten (1963); schwarz durch Ausgrabung belegte Mauern. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 11. Věžka. Pracovní plán průzkumu hradu z let 1964-1965 s vyznačením sektorů odkryvu podle V. Uchytily. Černě ověřená zdiva; žlutě ověřená práce; šedě předpokládaný průběh zdív. Úprava J. Hložek. – *Abb. 11. Věžka. Arbeitsplan der Untersuchungen der Burg aus den Jahren 1964-1965 mit gekennzeichneten Ausgrabungssektoren nach V. Uchytily. Schwarz belegte Mauern; gelb Ausgrabungsarbeiten; grau mutmaßlicher Mauerverlauf. Bearbeitung J. Hložek.*

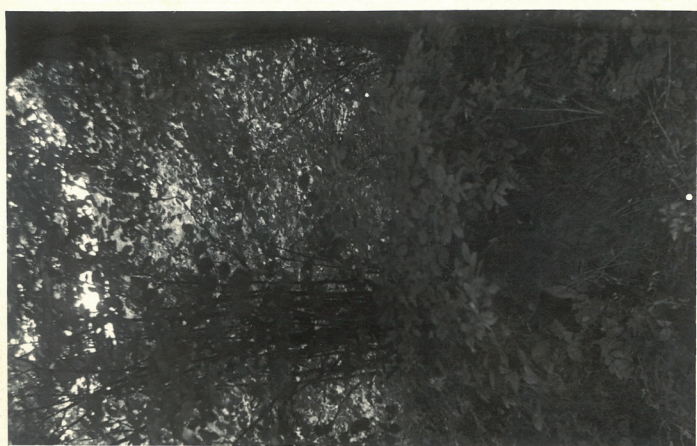

Obr. 12. Věžka. Titulní stránka sady 36 fototabulí zachycujících průběh výkopových prací z roku 1967 (řada 1-36) podle V. Uchytila. Úprava J. Hložek. – *Abb. 12. Věžka. Titelseite des Satzes der 36 Fototafeln, die den Verlauf der Ausgrabungsarbeiten aus dem Jahr 1967 (Reihe 1-36) nach V. Uchytil festhalten. Bearbeitung J. Hložek.*

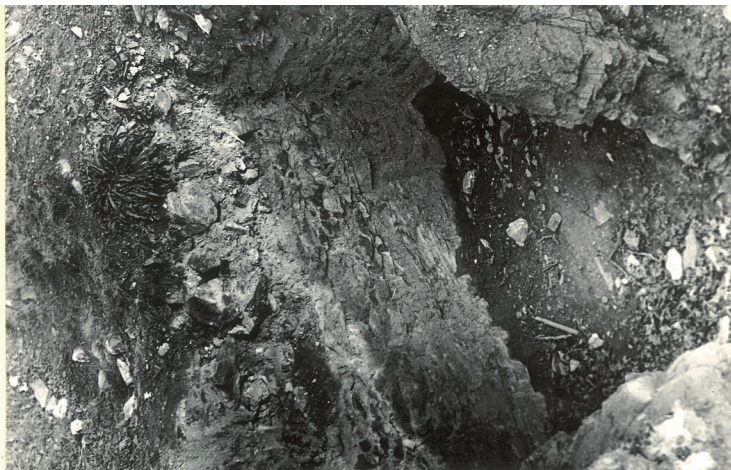
TAB. 2.

1

2

3

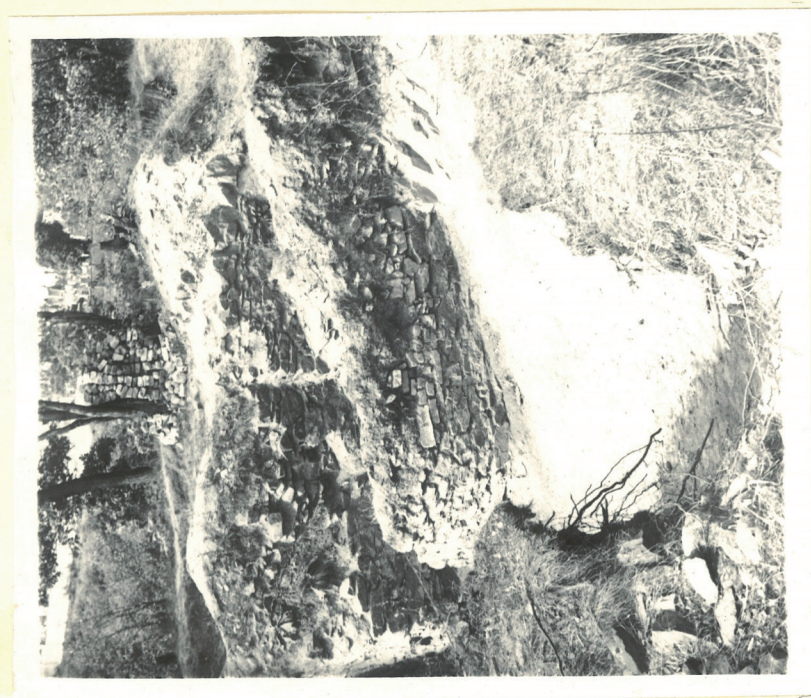
Tab. 2. - úsek 30/30a

- 1/ Naprosto neprostopný pofost vykácen a vymýtén v r. 1962.
- 2/ Totéž místo po vymýtění. V levém rohu dole u výčnívajícího kousku zdi bylo v r. 1963 započato s výkopem. Viz počátek výkopu této strážní místnosti na tabuli VII a VIII dole, ve zprávě z r. 1963.
- 3/ Vykopaná strážní místnost až na skálu. Patrný vchod do nádvoří.

Obr. 14. Věžka. Tab. 2 - úsek 30/30a. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 14. Věžka. Tab. 2 - Abschnitt 30/30a. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB-3.

Tab. 2 - úsek 20

1/ Odkrytá strážní místnost.

2/ Tetaž místnost s odkrytou částí nádvoří zatačejícím se k severu.

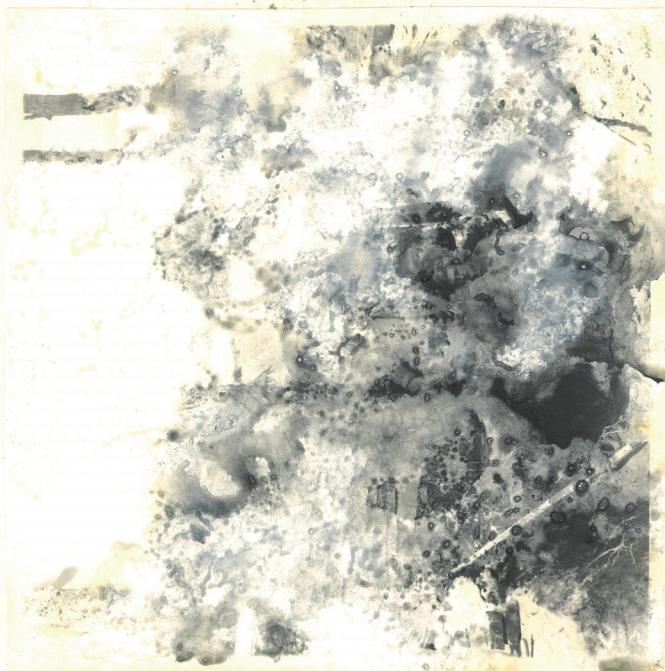
TAB-4.

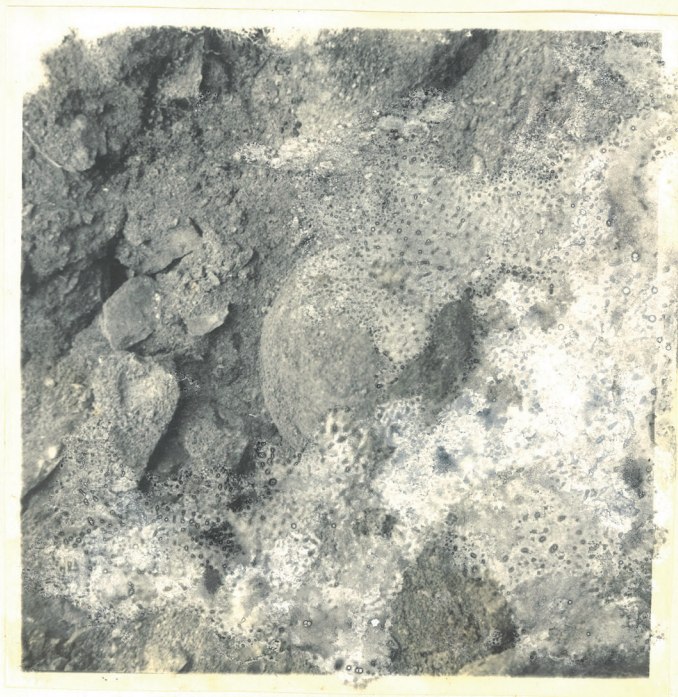
Tab. 4 - úsek 30a a 24
1/2 Část vykopaného nádvoří a polovina vykopané brány zatím do poloviny
zbylé její výše.

Obr. 16. Věžka. Tab. 4 - úsek 30a a 24. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 16. Věžka. Tab. 4 - Abschnitt 30a und 24. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

Tab. 5. - úsek 24

- 1/ Při odklizení spadlé klenby v levé polovině brány vykopána celá koule z pískovce, která prorazila a srazila klenbu.
- 2/ Tato koule z blízka.

Obr. 17. Věžka. Tab. 5 - úsek 24. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 17. Věžka. Tab. 5 - Abschnitt 24. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

Tab. 6 - úsek 24

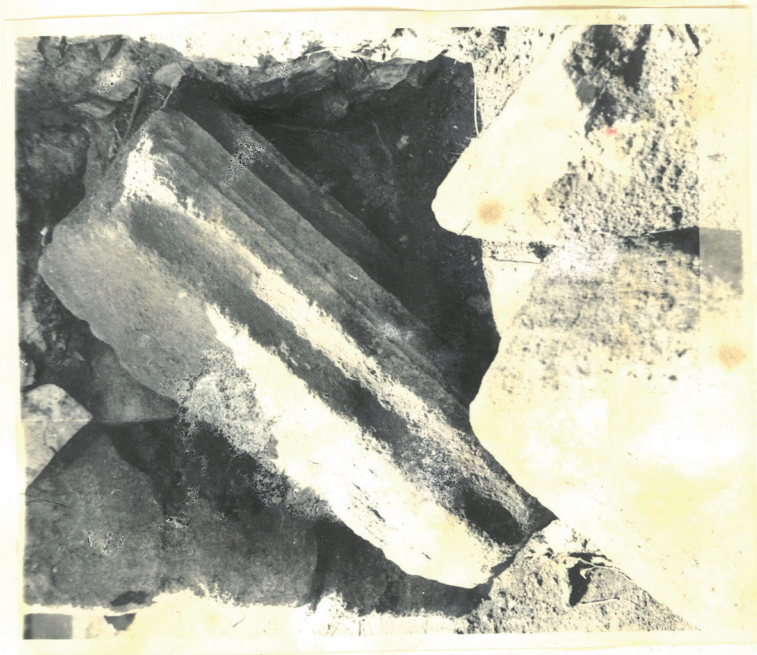
- 1/ Při prokopávání druhé strany brány nalezena část gotického oblouku z brány.
- 2/ Z vnější strany brány nalezena vražedná druhá pískovcová koule, též velké kosti, která roztránila pilíř. Podle směru bylo zjištěno, kde byl postaven prak.

TAB. 7.

1

2

Tab. 7 - úsek 24

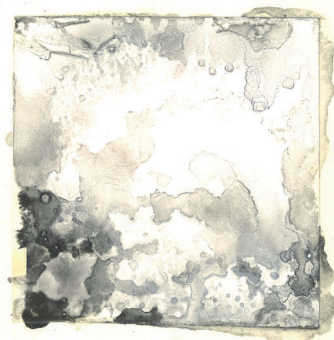
- 1/ Při prokopávání druhé /pravé/ strany brány nalezena část gotického okna, pravděpodobně z kaple.
- 2/ Těsně za pravým pilířem brány uvnitř do nádvoří, vykopána část gotického ostění brány silně profilovaná.

Obr. 19. Věžka. Tab. 7 - úsek 24. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 19. Věžka. Tab. 7 - Abschnitt 24. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

3

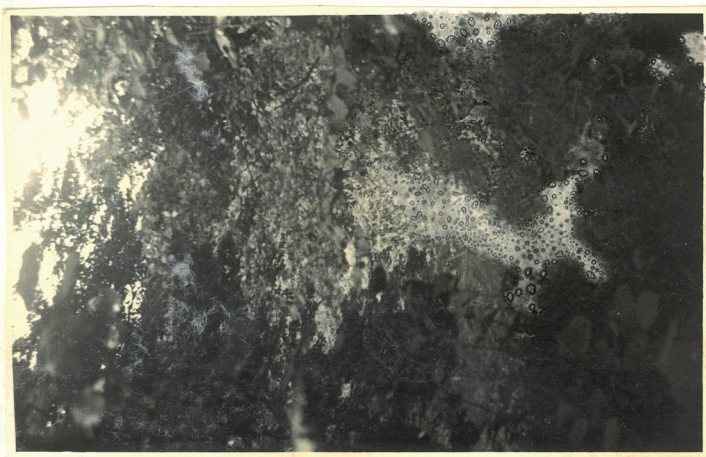
Tab. 8 - úsek 24

- 1/ Tak vypadalo v r.1962 místo, kde ve hloubce 4m vykopána brána a cesta, kterou jsem v r.1962 na hrad udělal /2 fotografie cesty jsou ve zprávě za r.1963, tabule XI vpravo/ a zapadla přesně do brány.
- 2/ Celkový pohled na zcela vykopanou bránu s nádvořím, kde je patrné zřízení brány postranními pilíři.
- 3/ Odkrytá brána z blízka.

Obr. 20. Věžka. Tab. 8 - úsek 24. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 20. Věžka. Tab. 8 - Abschnitt 24. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB. 9.

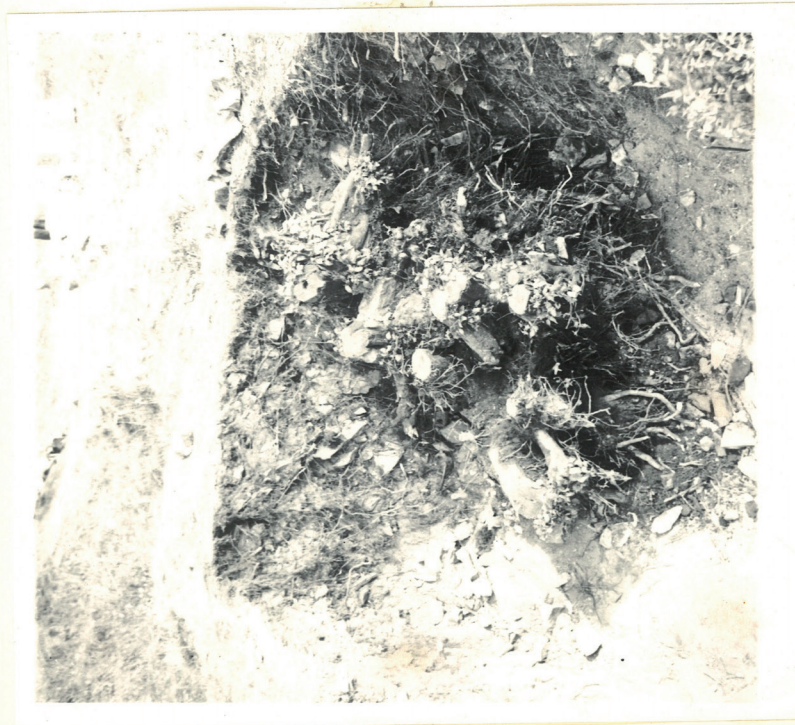
1

2

Tab. 9 - úsek 30a, 30, 42 východní polovina nádvoří.
 1/ Pohled na tuto část v r. 1962 před mýtním.
 2/ Tatáž část při odstraňování vegetace.

2

1

Tab. 10 - úsek 30a, 30
1/ 16 srtax srostlých pařeží v nádvoří, východní část, muselo se pracně okopat a podkopat.
2/ Tytéž pařezy sražené dolů a pak rozřezané vy vlečeny branou.

TAB. 11.

1

2

Tab. 11 - úsek 30a, 20

1/ Rozbíjení 16 spletených pařezů s kořeny.

2/ Vykopávání východní části nádvoří směrem na východ a kolem strážní místnosti směrem na sever.

1

2

3

Tab. 12 - úsek 42

- 1/ Konec nádvoří na východě, kde objeven roh a zeď pokračující směrem na sever.
- 2/ Prokopávání nádvoří na východ k objevenému rohu /tab. 12 a 1/
- 3/ Celkový pohled na vykopané nádvoří od východu do brány na východ až na skalní dno, které pozvolna od brány stoupá.

Obr. 24. Věžka. Tab. 12 - úsek 42. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 24. Věžka. Tab. 12 - Abschnitt 42. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

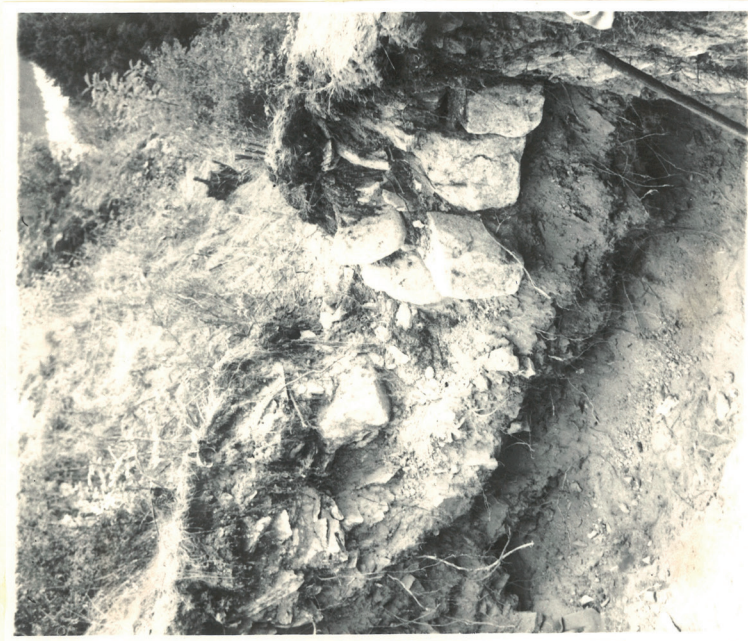

2

Tab. 13 - úsek 24, 30a

- 1/ Uvnitř nádvoří na levé straně brány objevena zeď a její roh. Byl to pilíř u něhož započáto s vyklížením suti, která se pečlivě prohlédávala a kde zjištěna později konírna.
- 2/ Proti pilíři u brány směrem k východu objeven další roh zdi, která směrem valapánádvořím na východ a na jih do konírny a tím určen vchod do konírny.

1

2

Tab. 14 - úsek 30a, jihozápadní část.
1/ Vchod do konírny, v suti se objevily veliké pískovcové hranoly.
2/ Pilíř u brány do poloviny výše odkrytý a suť ve vchodu do konírny.

1

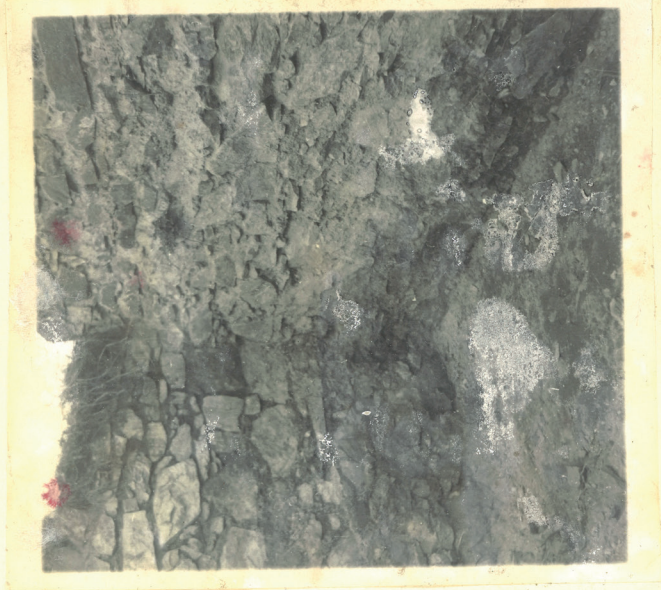
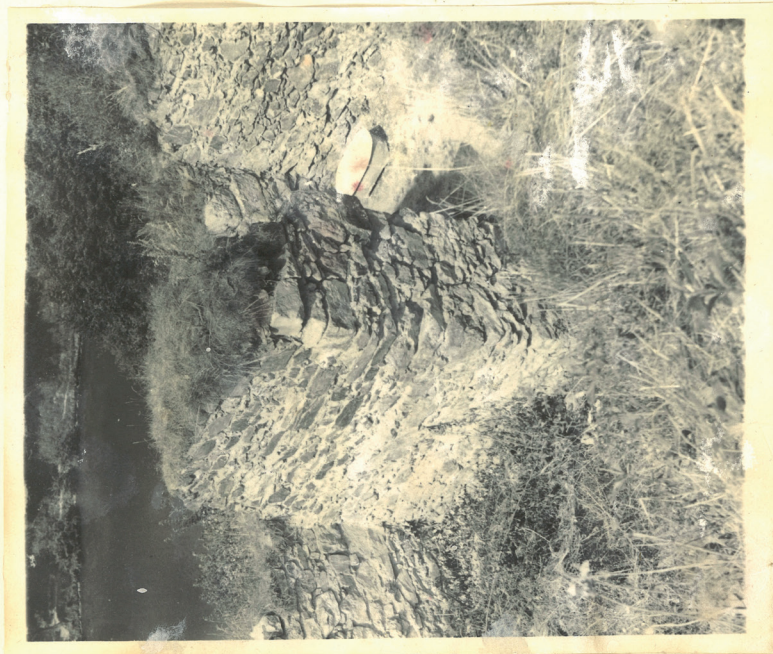
2

Tab. 15 - úsek 30a

- 1/ Ve vchodu do konírů byly objeveny další pískovcové hranoly.
- 2/ Při dalším odklizení suti do hloubky, objevena spadá cihlová klenba, na které byla položena souvislá řada velkých pískovcových hranolů. Snad to byla spojnice velké věže s bránou.

TAB - 16.

Tab. 16 - úsek 24, 21

1- Vykopaný celý pilíř v levo u brány a hradební zeď, běžící na jih a tím odkryt roh konírny.

2/ Výška zasypané konírny.

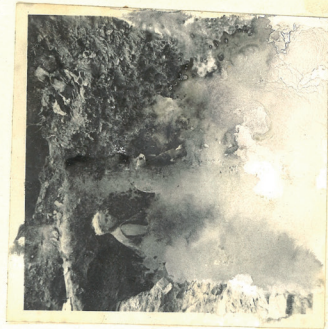
3/ Úplně vyčistěný roh konírny v levo za branou.

Obr. 28. Věžka. Tab. 16 - úsek 24, 21. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 28. Věžka. Tab. 16 - Abschnitt 24, 21. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

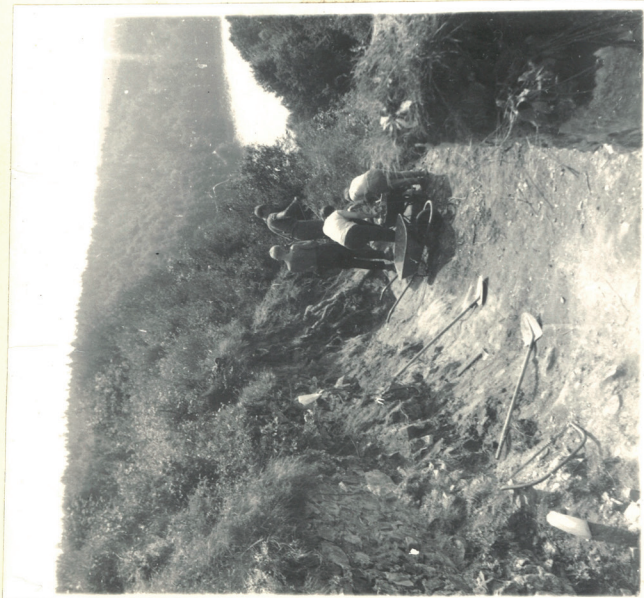

3

Tab. 17 - úsek 24, 21

- 1/ Místo za pilířem konírny, kde objeveny nálezy z eneolitu.
- 2/ V tomto místě proveden praehistorický průzkum prom.hist.M.Doubovou ze Západočeského muzea v Pízni v r.1967.
- 3/ Další vyklízení suti z konírny.

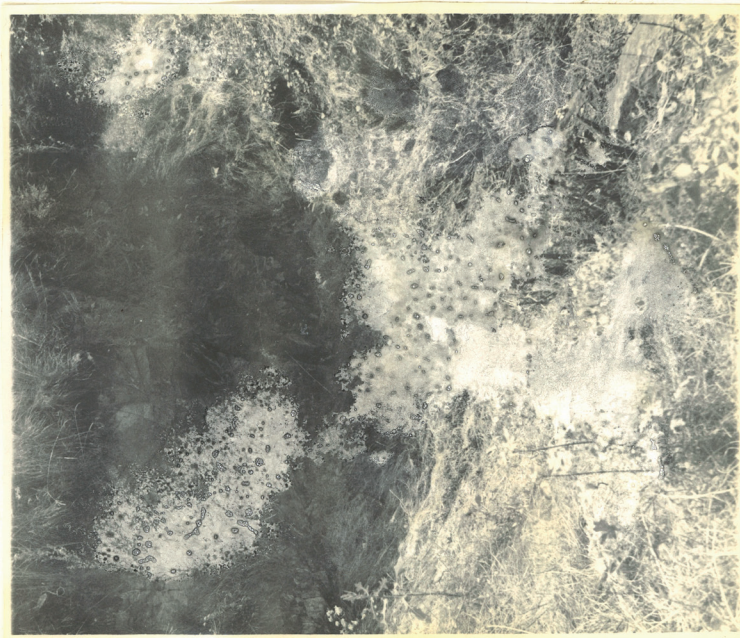

Tab. 18 - úsek 21

- 1/ Další vykopávky v konírně. Vlevo zeď velké věže a pod ní zbytek zdi, která kdysi držela stropy konírny. Pouze v useku 21a, až na konci konírny se zachovala, / vide zpráva z r. 1963, tab. XI obráz usek 8. 21/. Byla zničena kořeny stromů, rostoucích na věži, jejichž kořeny se vklínily mezi zeď velké věže a přilehlou zeď konírny.
- 2/ Obráz kořenů dubu na věži, které zničily zeď, jak výše uvedeno.

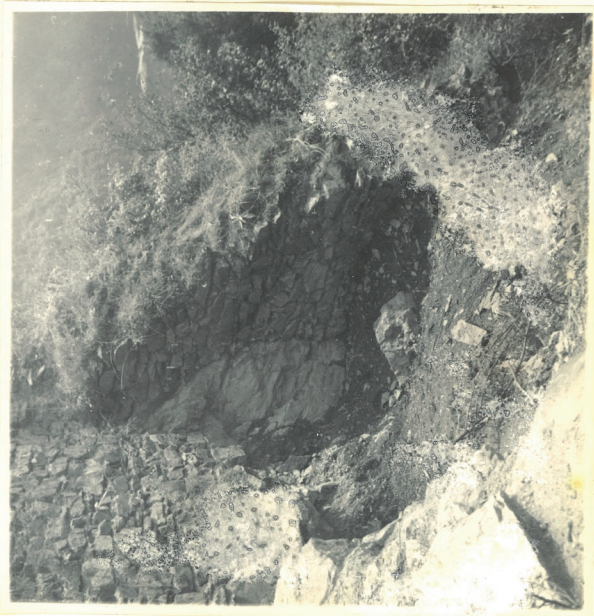

TAB. 19.

1

Tab. 19 - úsek 21a
 1/ Vykopávky na konci konírny.
 2/ Tentýž úsek po úplném vyklizení až na skalnaté dno.

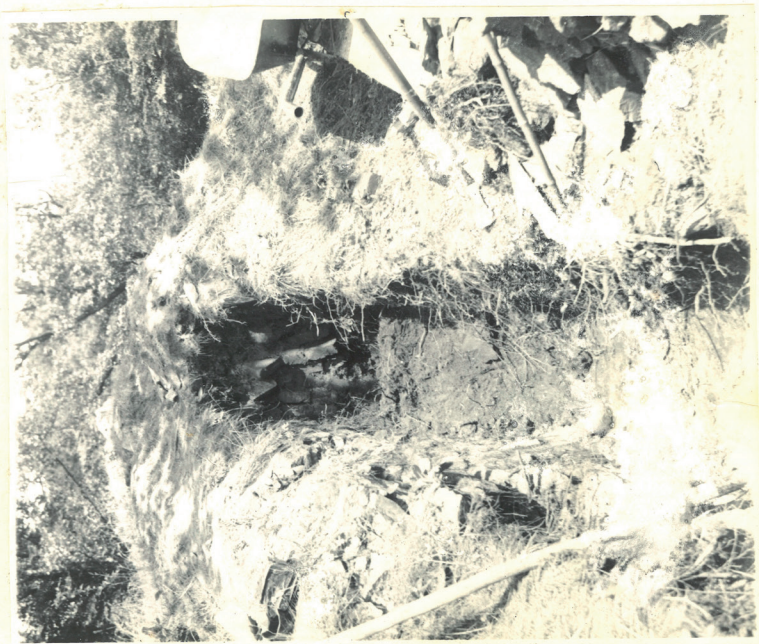
2

Obr. 31. Věžka. Tab. 19 - úsek 21a. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 31. Věžka. Tab. 19 - Abschnitt 21a. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB. 20.

1

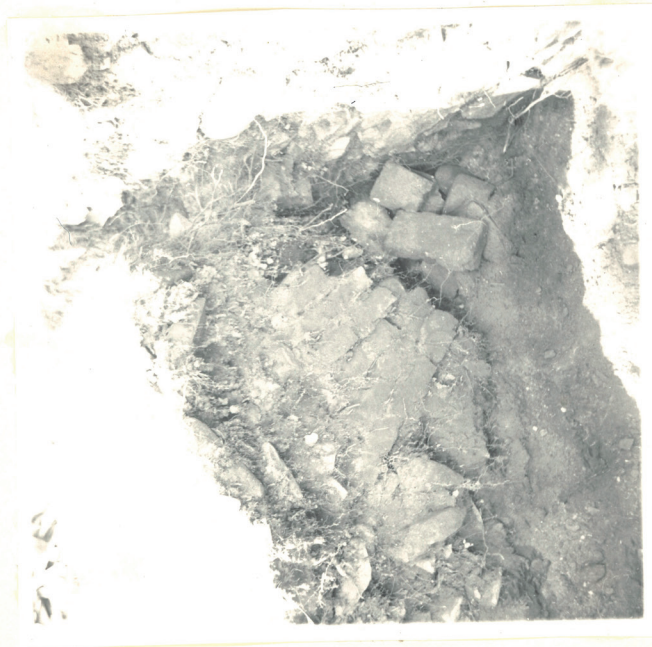
2

Tab. 20 - úsek 30, 50

- 1/ Příkop podél zdi za strážní místností; nakonci objevena spadlá cihlová klenba, rozměry cihly 25/12,6, gotické.
- 2/ Totéž spadlé klenutí z blízka.

TAB-21.

1

2

Tab. 21 - úsek 50

- 1/ Spadlá klenba s druhé strany. Byla ponechána jako ukázka stavební práce.
- 2/ Za spadlým klenutím pokračoval příkop. Ponechané klenutí je viděti upros-
třed.

Obr. 33. Věžka. Tab. 21 - úsek 50. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 33. Věžka. Tab. 21 - Abschnitt 50. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

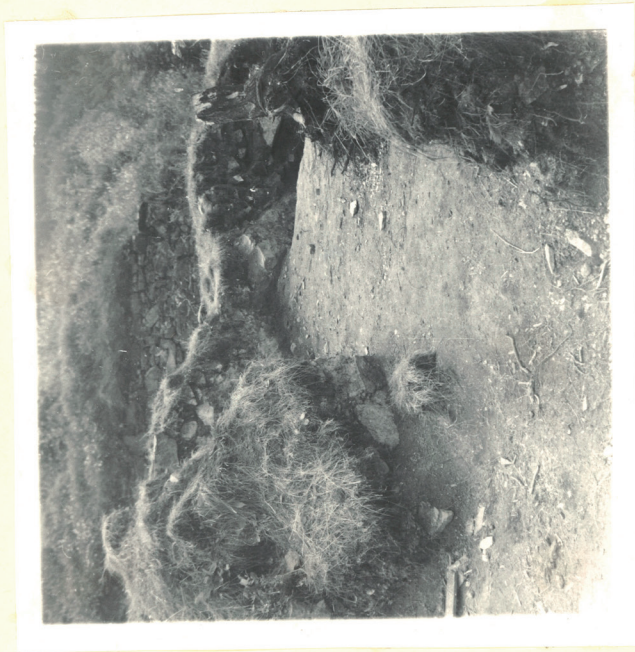
2

Tab. 22 - úsek 30, 28

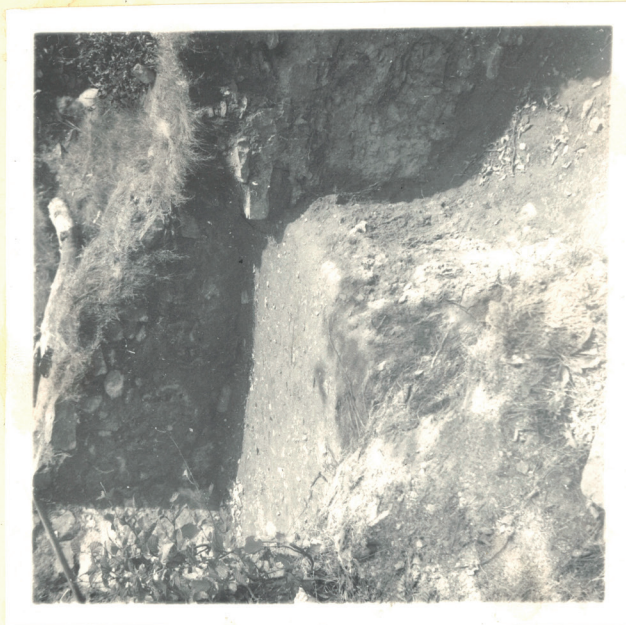
1/ Při kopání příkopu /tab. 20 č. 1/ vykopána část pískovcového gótického ostění neobyčejně krásně profilovaného.

2/ Objevený vchod z ú. 30 do 28.

1

2

Tab. 23 - úsek 28, 27

- 1/ Odkrytý vchod z úseku 28 do 27, kde předpokládán zbytek kaple, vzhledem k tomu, že pod zdí tohoto úseku v nádvoří u brány vykopána část ostěžní okna z kaple /tab. 7 č. 1/, před zdí do úseku 30 nalezena část překrásného ostěžní vchodu a uvnitř ú. 27, vlevo, je viděti zúžení zdi, jak bývá u vítězného oblouku před presbitáři.
- 2/ Totéž od západu na východ, také viděti zúžení. Zde provedena hluboká sondáž. Podle nálezů střepe v hloubce se zdá, že tato část byla přestavěna po r. 1406, kdy hrad dobýván půl roku V8clavem IV /1405-1406/ a asi velmi poškozen.

TAB - 24.

1

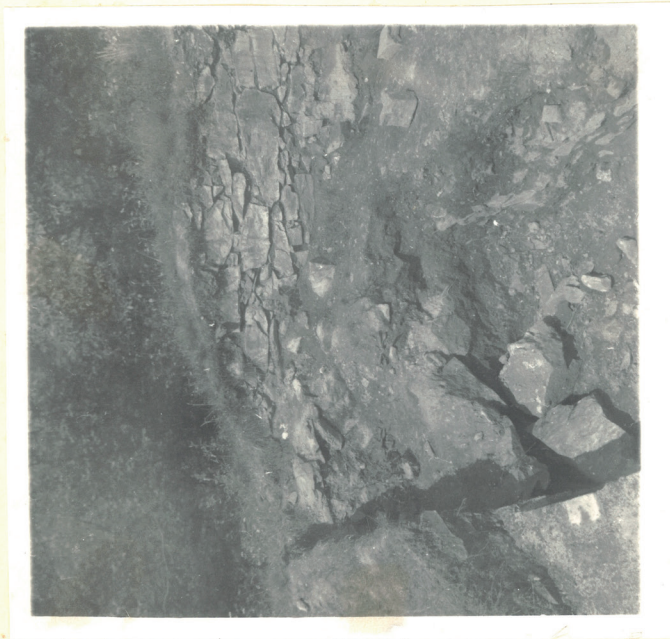
2

Tab. 24 - úsek 27, 28, 29

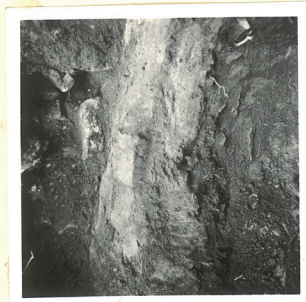
- 1/ Zúžení zdi v úseku 27, jak už uvedeno u Tab. 23 a pohled do výkopu.
- 2/ Pohled z kuchyně úsek 29 přes objevený šikmý vchod do úseku 28, vzadu je vidět vchod do ú. 27.

TAB - 25.

1

2

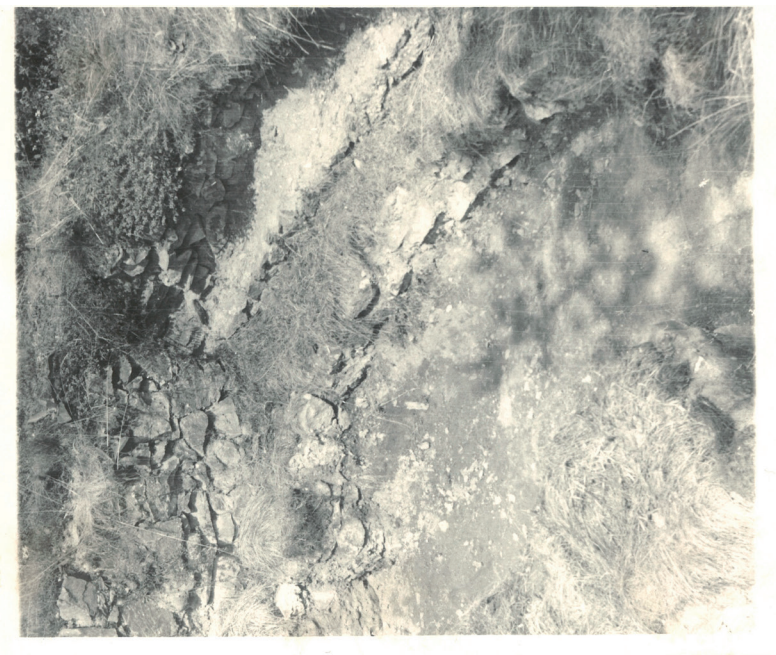
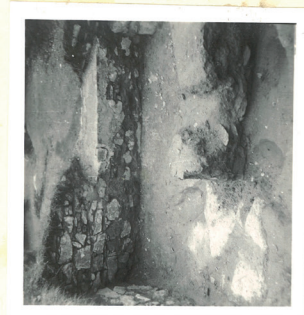
2

Tab. 25. --- úsek 29

1/2 Vlevo v rohu je viděti část šikmého vchodu s původní cihlovou dlažbou. Zde v u. 29 zjištěna dvojitá podlaha. Původní místnost měla podlahu až dole na skále a byla rozdělena na dvě části vykopanou zdí. ~~Imaxx~~ Jeden metr nad původní podlahou udělána nová. V prostoru mezi podlahami nalezeny vnutí spousty střepů; uvedeno v nálezoové zprávě. Pak byla vrstva 15 až 20cm žluté mazanice s pískem a na tom položena dlažba z nezdobených dlaždic, pálených z čtverné hlíny, velikosti 18x18x3cm. Protože tu bylo kdysi kování, vše přeházeno a teprve u hradební zdi na západě nalezena souvislá vrstva a na ní jedna dlaždice v původní poloze a za ní původně položené 2 cihly výše, asi od vyzdění ohniště.

TAB. 26.

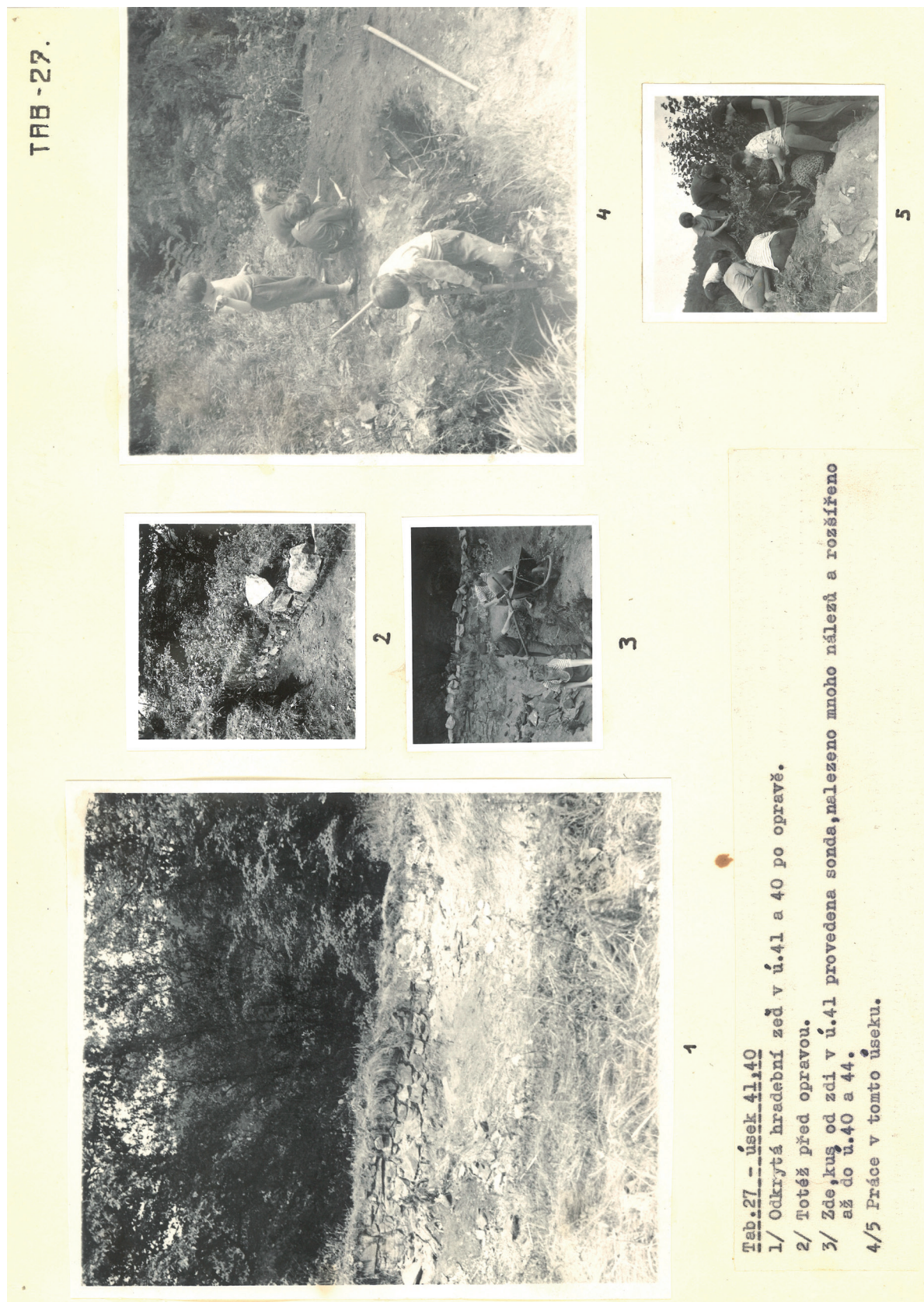

Tab. 26 - úsek 29

- 1/ Pohled na rozdělující zeď a vchod spojující obě původní místnosti.
- 2/ Pohled na celou zeď /byla poškozena kluky ze Zruče/ a vchod ve výši druhé podlaží z ú. 29 do ú. 28.
- 3/ Severní část kuchyně se zbytky okrouhlého komínu.

Obr. 38. Věžka. Tab. 26 - úsek 29. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 38. Věžka. Tab. 26 - Abschnitt 29. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

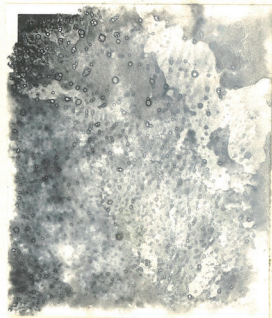

Obr. 39. Věžka. Tab. 27 - úsek 41, 40. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 39. Věžka. Tab. 27 - Abschnitt 41, 40. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB. 28.

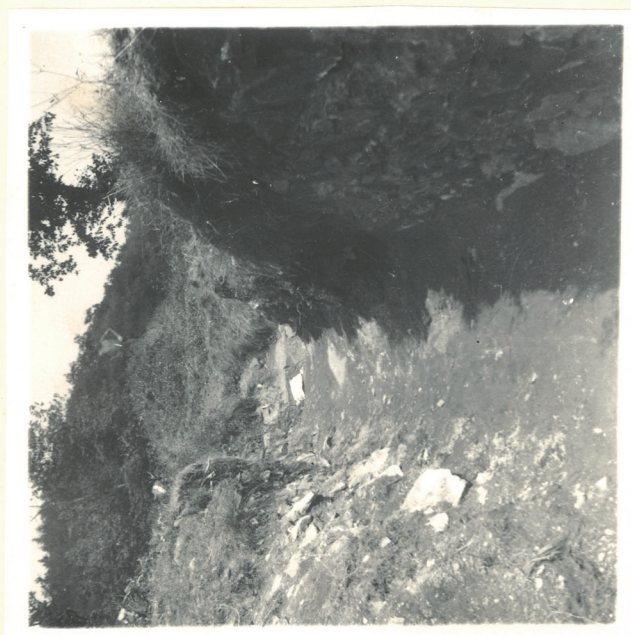

Tab. 28 - úsek 40, 44

1/ Objeveny primitivní schody, zatím odkryto jich 5. Směřují k hradební zdi na západ. Mnoho vzácných nálezů.
2/3 Práce v tomto úseku.

TAB - 29.

Tab. 29 - úsek 42, 49

- 1/ Prokopána až na skálu cesta podél zdi mezi ú. 42 a 32. Na této zdi udělána cesta na věž; jediný možný přístup.
- 2/ Schody udělané na tuto zed.
- 3/ Na konci této zdi objeven vchod vedoucí do ú33, tradicí zvaných "pokojů".

Obr. 41. Věžka. Tab. 29 - úsek 42, 49. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 41. Věžka. Tab. 29 - Abschnitt 42, 49. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

Tab. 30 - úsek 49, 33

- 1/ Pohled z úseku 49 do úseku 33 objeveným vchodem, kam vede ve skále vylámané schodiště.
- 2/ Pohled do úseku 34, 33, 32 od severu k jihu. Většti vykopané schodiště ukončené vchody do sklepení na obou stranách před úplným očištěním od porostu.

TAB - 31.

2

Tab. 31 - úsek 24, 22, 22

- 1/ Hledání hradební zdi v ú. 34 pod skálou.
- 2/ Vykopávky pod schodištěm v ú. 33 a 32.
- 3/ Odkrytá hradební zeď v ú. 34 pod skálou.

1

1

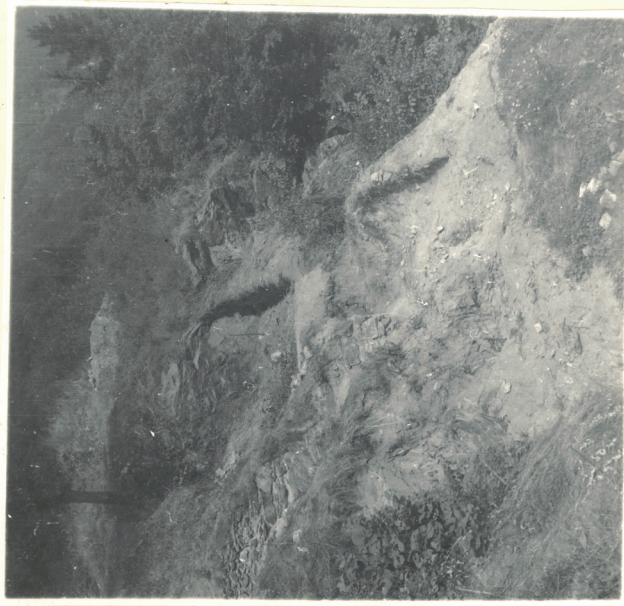

3

Obr. 43. Věžka. Tab. 31 - úsek 34, 33, 32. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 43. Věžka. Tab. 31 - Abschnitt 34, 33, 32. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB. 32.

1

2

3

Tab. 22 - úsek 24, 23, 22

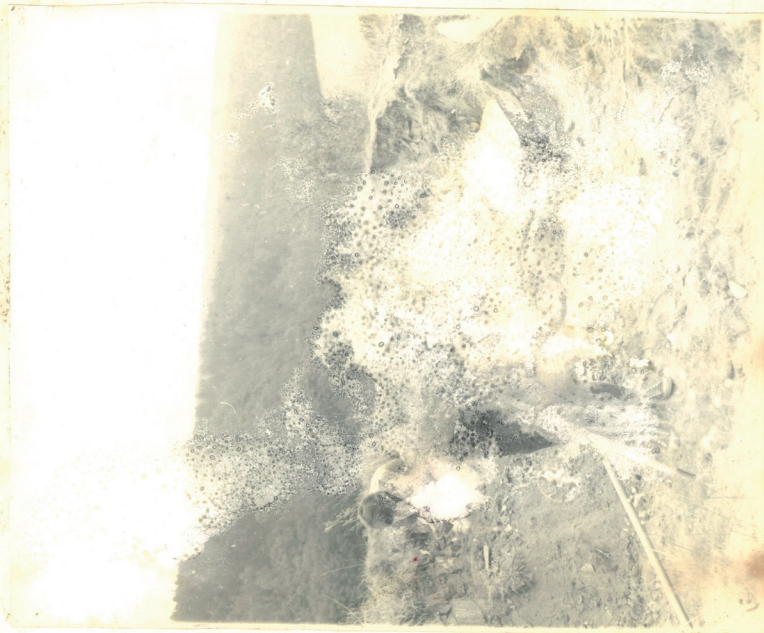
- 1/ Celkový pohled od jihu z věže na odkrývání hradební zdi v t.zv. "pokojíčích".
- 2/3 Vyčistění konce příkopu /úsek 43/, mezi věží a zdí nádvoří. 32/31, konec "pokojíčů" na jihu.

TAB. 33.

1

2

Tab. 33 - Úsek 26

- 1/ Čista vedoucí na věž nã zdi mezi ú.42 a 32, vedoucí přes příkop ú.43 do ú.26. Schody na tuto zeď vyobrazeny na Tab. 29 č.2.
- 2/ Vyklízení úseku 26 na věži, započaté v r.1963, /zpráva z r.1963 tab.IX číslo 2,3,4. Propedlý sklep na věži - úsek 25 - je na fotografii ve zprávě z r.1963 tab.IX č.2./

Obr. 45. Věžka. Tab. 33 - úsek 26. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 45. Věžka. Tab. 33 - Abschnitt 26. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

1

2

Tab 34. - úsek 26

- 1/ Pohled na, až na skalní dno vyčistěný, úsek 26 od severu k jihu.
- 2/ Na jihu úseku 26 mezi hradbou věže a sklepením objevena chodba se zakulaceným rohem.

1

2

Tab. 25. - úsek 26

- 1/ Odkrývání konce věže na severu, hledání rohu zdi.
- 2/ Odkrytý roh na severu věže. Jedna křídla vede na sever-jih, druhá od východu na západ. Zde nalezena ručička držící kouli, urežena z ně-
jaké sošky a je z pálené hlíny /r. 1967 tab. XIV č. 4/. Na pravo zbývá ještě
vyklidit část sutin.

1

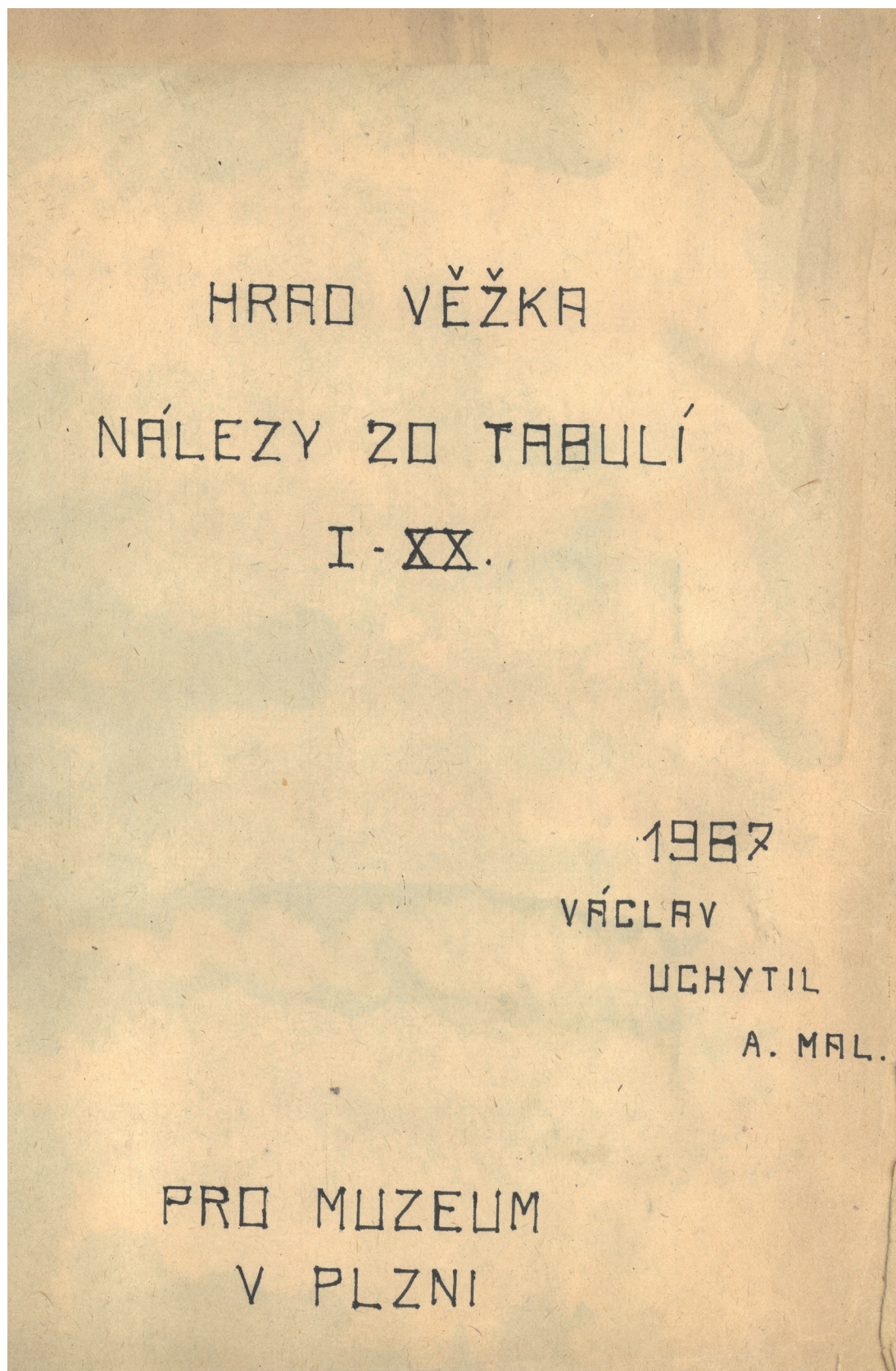
2

Tab. 26 - úsek 44/48

1/ Jak to vypadalo v úsecích 50,49,48,44 v r.1962 po částečném vykácení,

2/ Sonda v úseku 44/48, hledána zeď.

Obr. 49. Věžka. Titulní stránka sady 20 fototabulí zachycujících průběh výkopových prací z roku 1967 (řada I-XX) podle V. Uchytily. Úprava J. Hložek. – Abb. 49. Věžka. Titelseite des Satzes von 20 Fototafeln, die den Verlauf der Ausgrabungsarbeiten aus dem Jahr 1967 (Reihe I-XX) nach V. Uchtyl festhalten. Bearbeitung J. Hložek.

VĚŽKA VII.

Jižní část úseku 30 *Stavěná místnost*
předsíň, zvýšený vchod do paláce
vede úzkou chodbou (vznačen).

Část úseku 30, 30a *Stavěná místnost*
předsíň uzavřena tenkou zdí a vchodem do nádvoří.

Obr. 50. Věžka. Tab. VII – úsek 30, 30a. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 50. Věžka. Tab. 36 – Abschnitt 44/48. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

VĚŽKA VIII.

Úsek 43
Odkryt skalní příkop
mezi věží a palácem.

Pohled do úseku 30a - V odkrývaném dvorku za vchodem a uzavírací zdí
viděti 3m vysokou suť, a vzadu vysokou zeď chránící příkop (úsek 43).

Obr. 51. Věžka. Tab. VIII - úsek 30a, 43. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 51. Věžka. Tab. VIII - Abschnitt 30a, 43. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

VĚŽKA IX.

*Sklepení se vstupem a lidem
na p. jihu*

Úsek 26 - nejvyšší místo hradu, velká věž vysoko zasypaná -
snímek před výkopem.

Úsek 26 - Odkrytá zeď

Úsek 26 - Pohled na odkrytou zeď z dálky,
vpředu zeď sklepení (úsek 25).

Úsek 26 - Na odkryté zdi viděti omítnutí
bílou maltou.

VĚŽKA X.

Úsek 29 - Zatáčející se zeď, stojící na půdě,
nezapuštěná do skály.

Úsek 29 - vzadu odkryta hradební zeď,
na pravo zeď nahoře vyobrazená.

Úsek 29
vykopaná hromada cihel,
prejzů a dlaždic.

Obr. 53. Věžka. Tab. X – úsek 29. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 53. Věžka. Tab. X – Abschnitt 29. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

VEŽKA XI.

Hradiště věžky od západu po odlesnění,
dole nový rybník.

Nově vybudovaná cesta v r.1962 v úsecích 14,15,16.

Úsek č.21 pod velkou věží, výška zdi dosud 11m.

Nová cesta v úseku 45 a úseku 13.

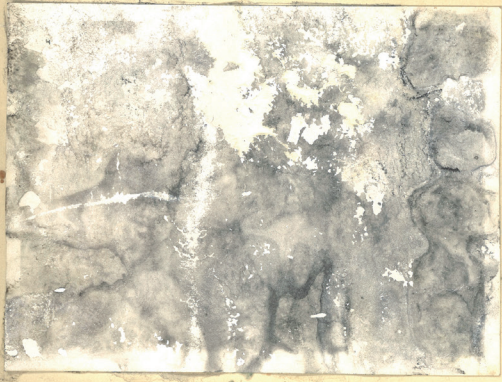

VĚŽKA XII.

Převoznický kámen s vytesanou kotvou.
Přední strana.

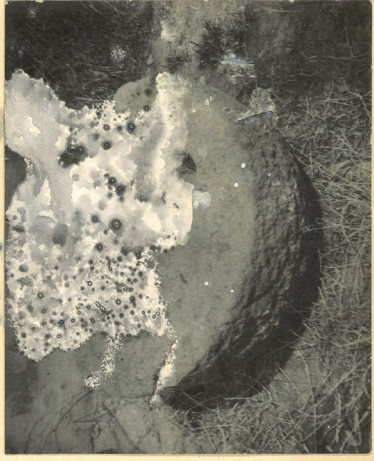

Týž - zadní strana.

Kamenná koule nalezená zaražená na přehradě.

Pod bránou na Věži (73 m dlouhá 3 m široká) je nachována ve stěně v Dolanech.

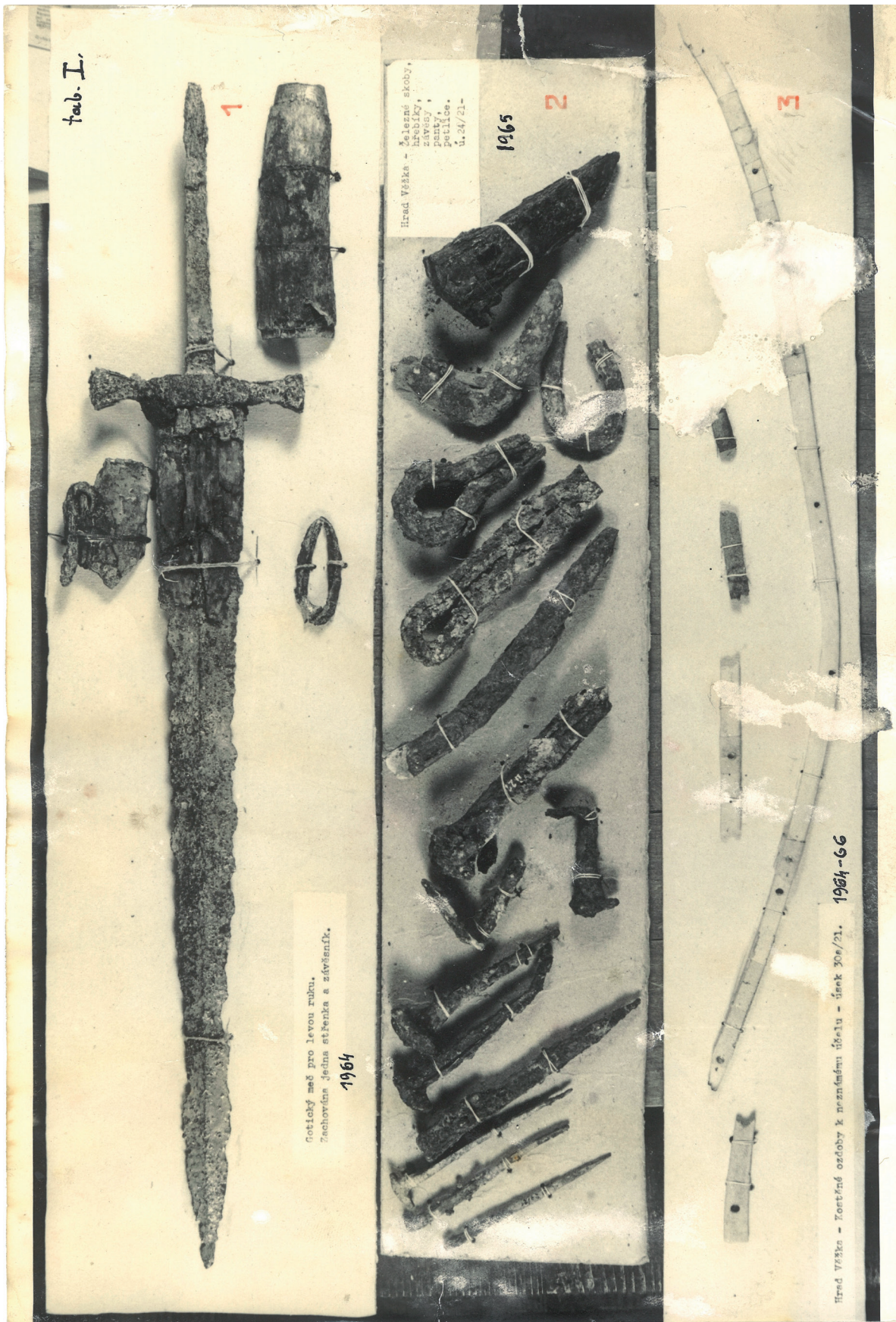

Kamenná mísa vykopaná u Druztové.
Druztová je místo, kde se říká „V Bráně“

Na základě zpráv starých občanů z Druztové byla potápěči prozkoumána řeka Mže v blízkosti hrádu v místech, kde byl prastarý přezoz a tam vyloupen převoznický kámen s vytesanou kotvou. Podle těchto zpráv objevené 1 m pod hladinou pod hrádem kamenná přehrada z 13. století dlouhá 73 m a v koruně dosud 3 m široká a na ní nalezena zaražená z pískovce právevá koule 25 cm v průměru. Dále nalezena velká pískovcová mísa.

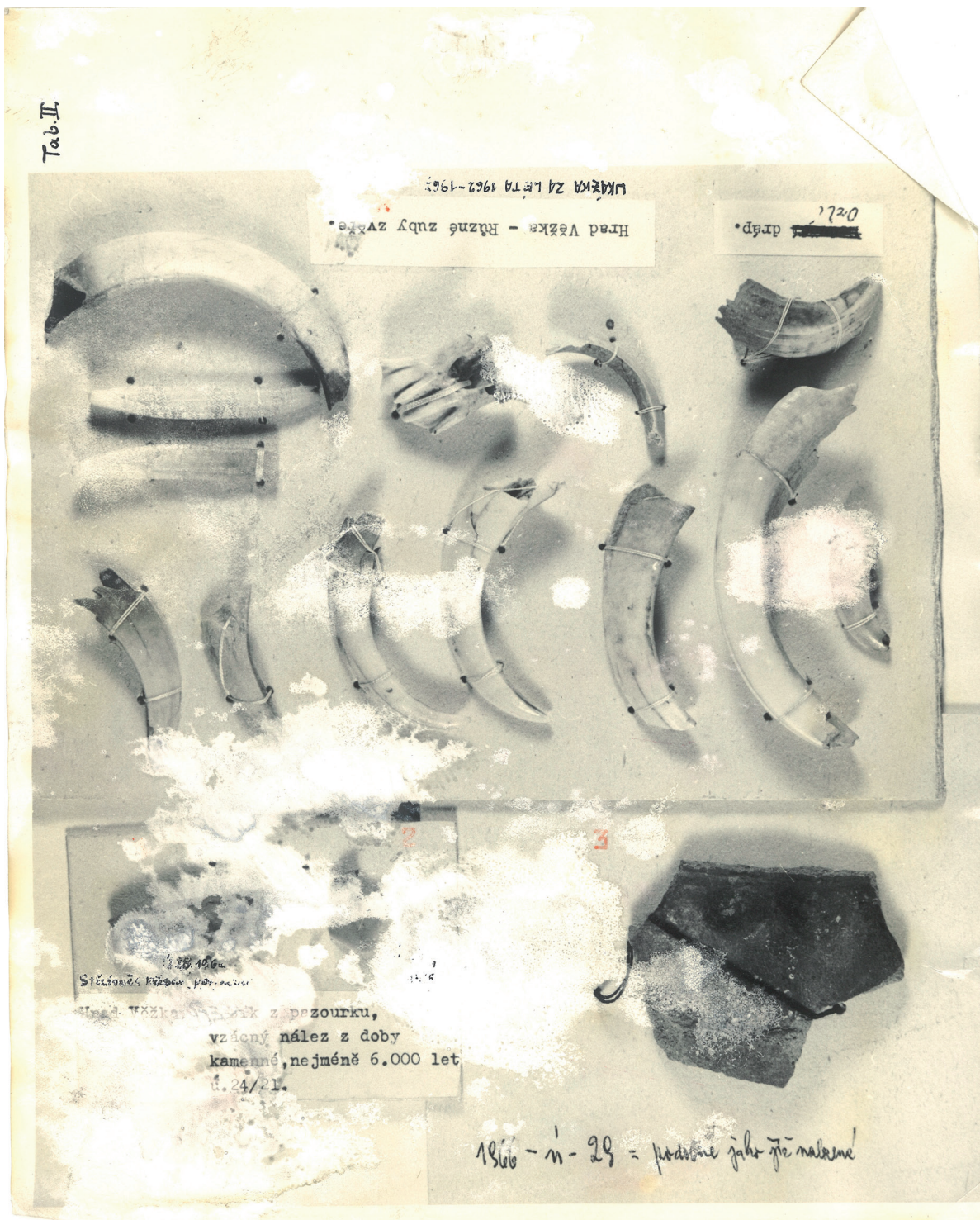
Obr. 55. Věžka. Tab. XIII – okolí hrádu. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 55. Věžka. Tab. XIII – Burgumgebung. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

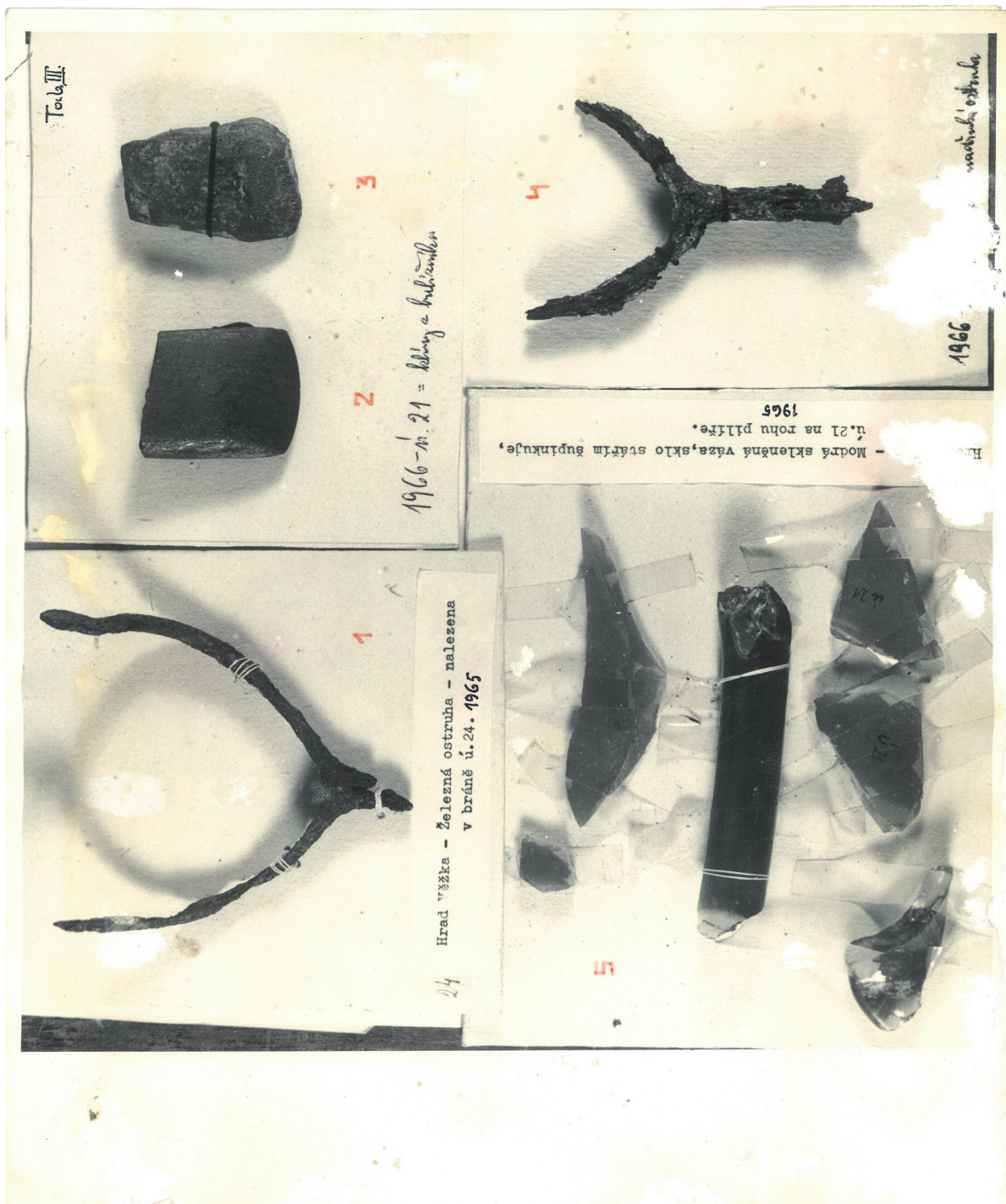
Obr. 56. Věžka. Tab. I - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 56. Věžka. Tab. I - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

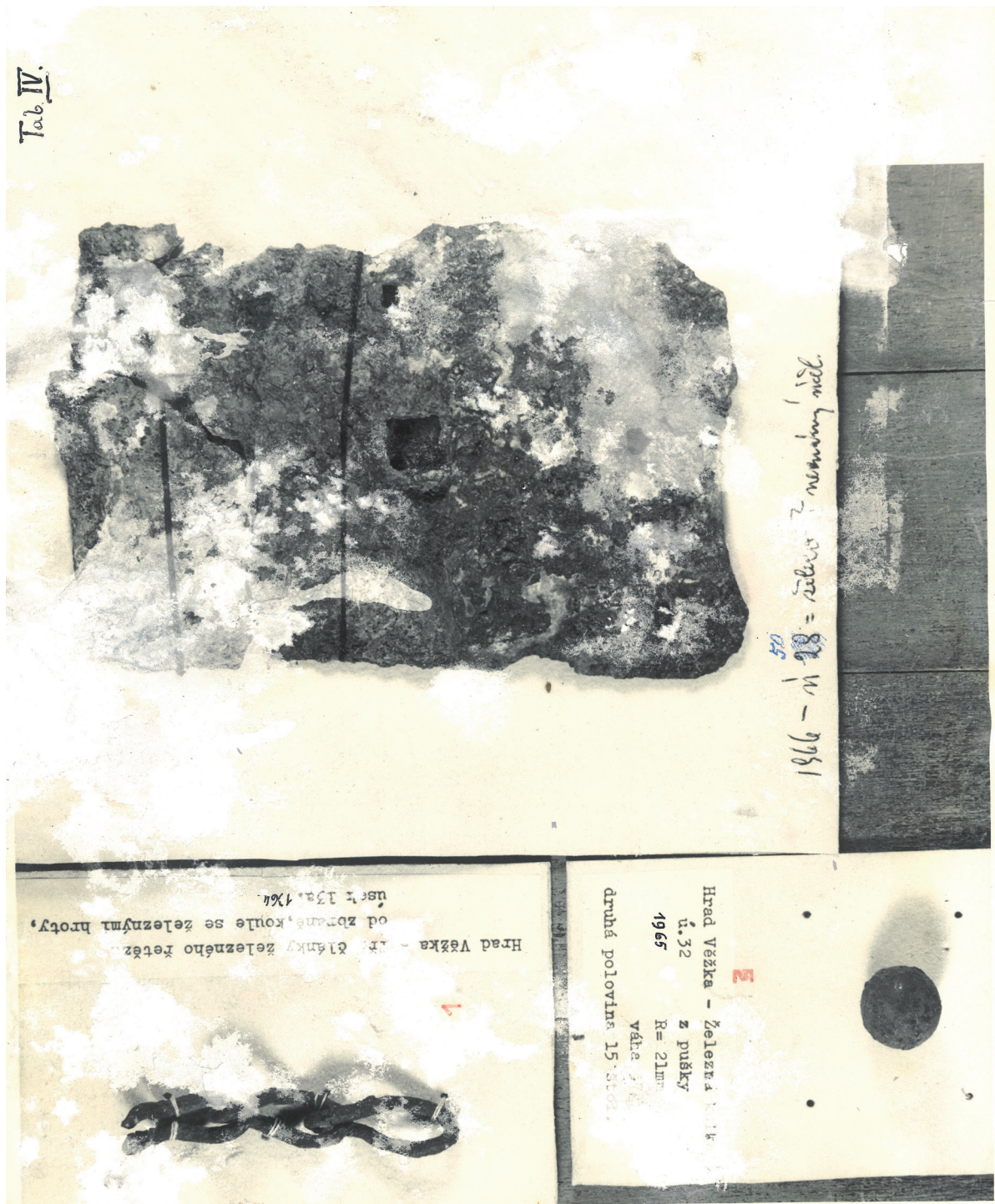
Obr. 57. Věžka. Tab. II - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 57. Věžka. Tab. II - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 58. Věžka. Tab. III - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 58. Věžka. Tab. III - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 59. Věžka. Tab. IV - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 59. Věžka. Tab. IV - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

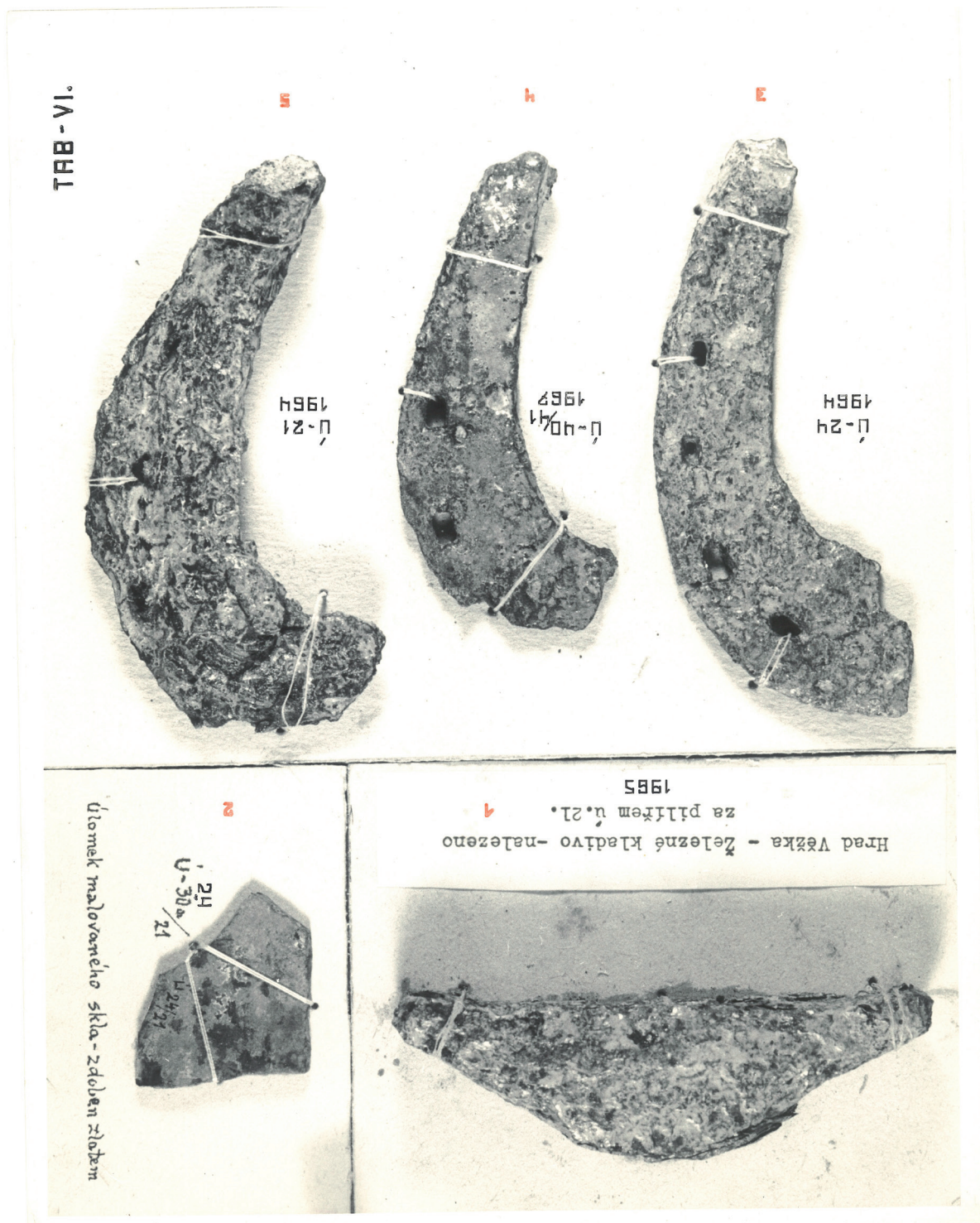

Tab. V.

Hrad Věžka - kenesanční střevy, 15. stol.
u-24 - 21
1965

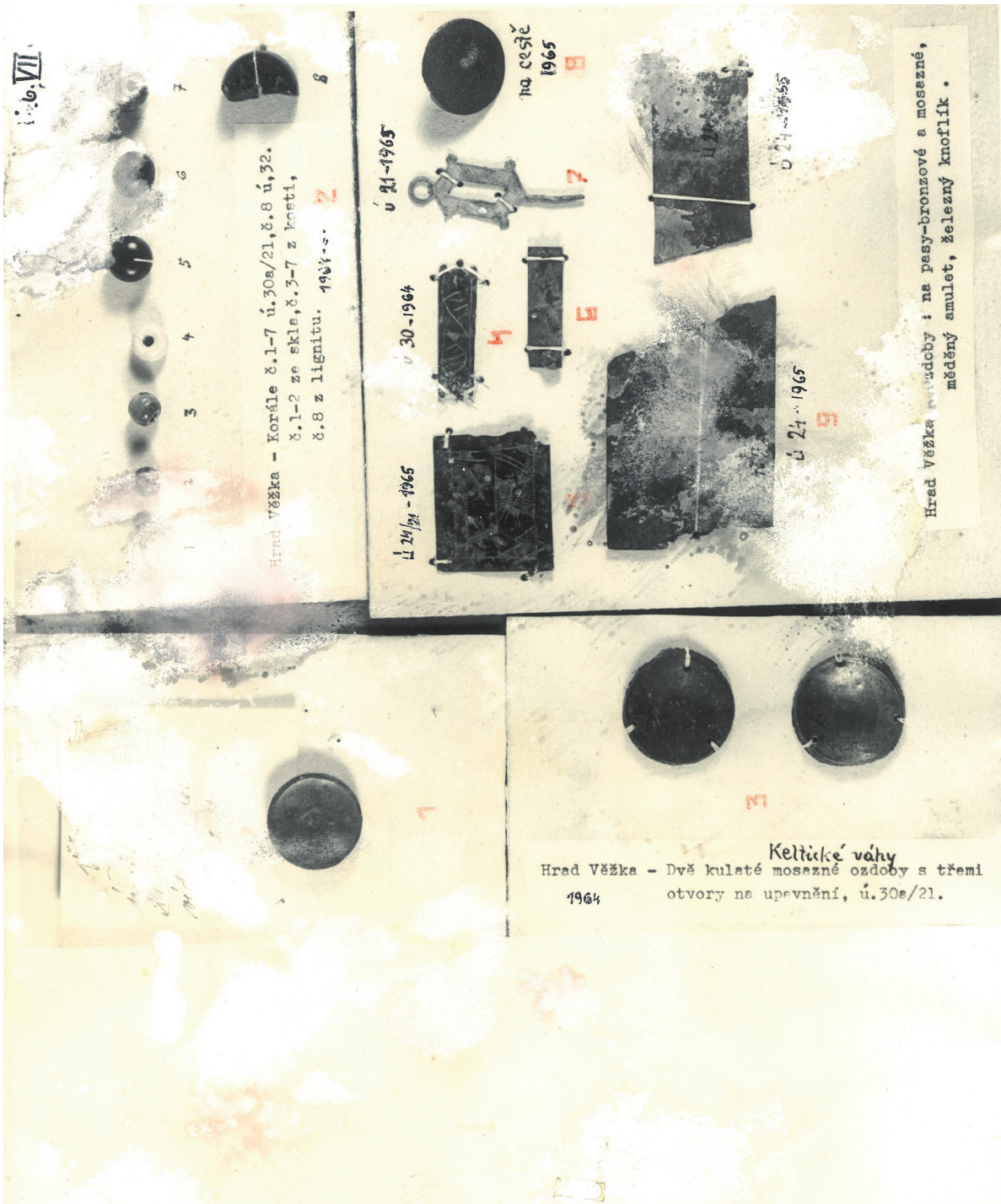
Obr. 60. Věžka. Tab. V - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 60. Věžka. Tab. V - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

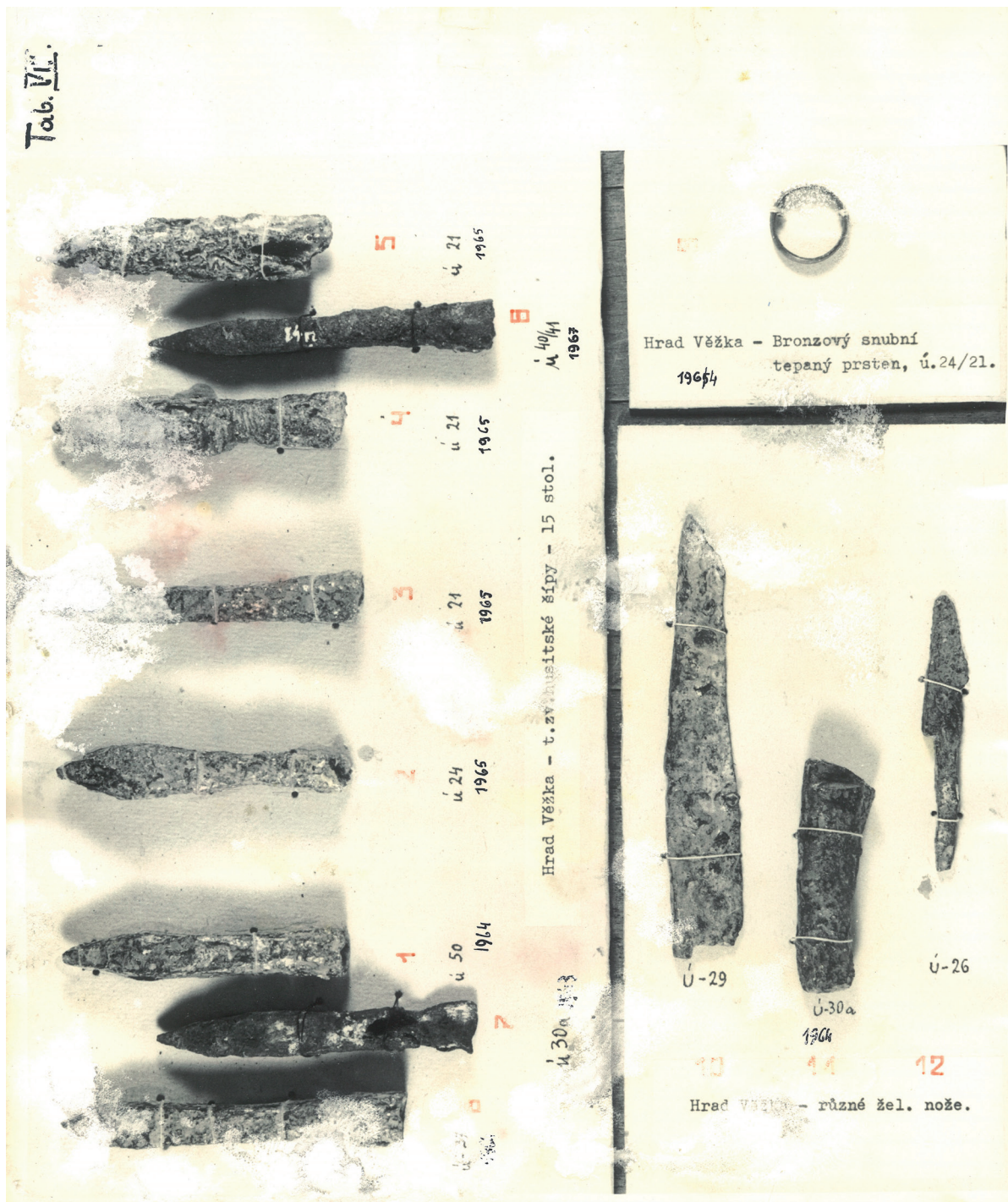
Obr. 61. Věžka. Tab. VI - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 61. Věžka. Tab. VI - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 62. Věžka. Tab. VII - artefakty. Úprava J. Hložek. - Abb. 62. Věžka. Tab. VII - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

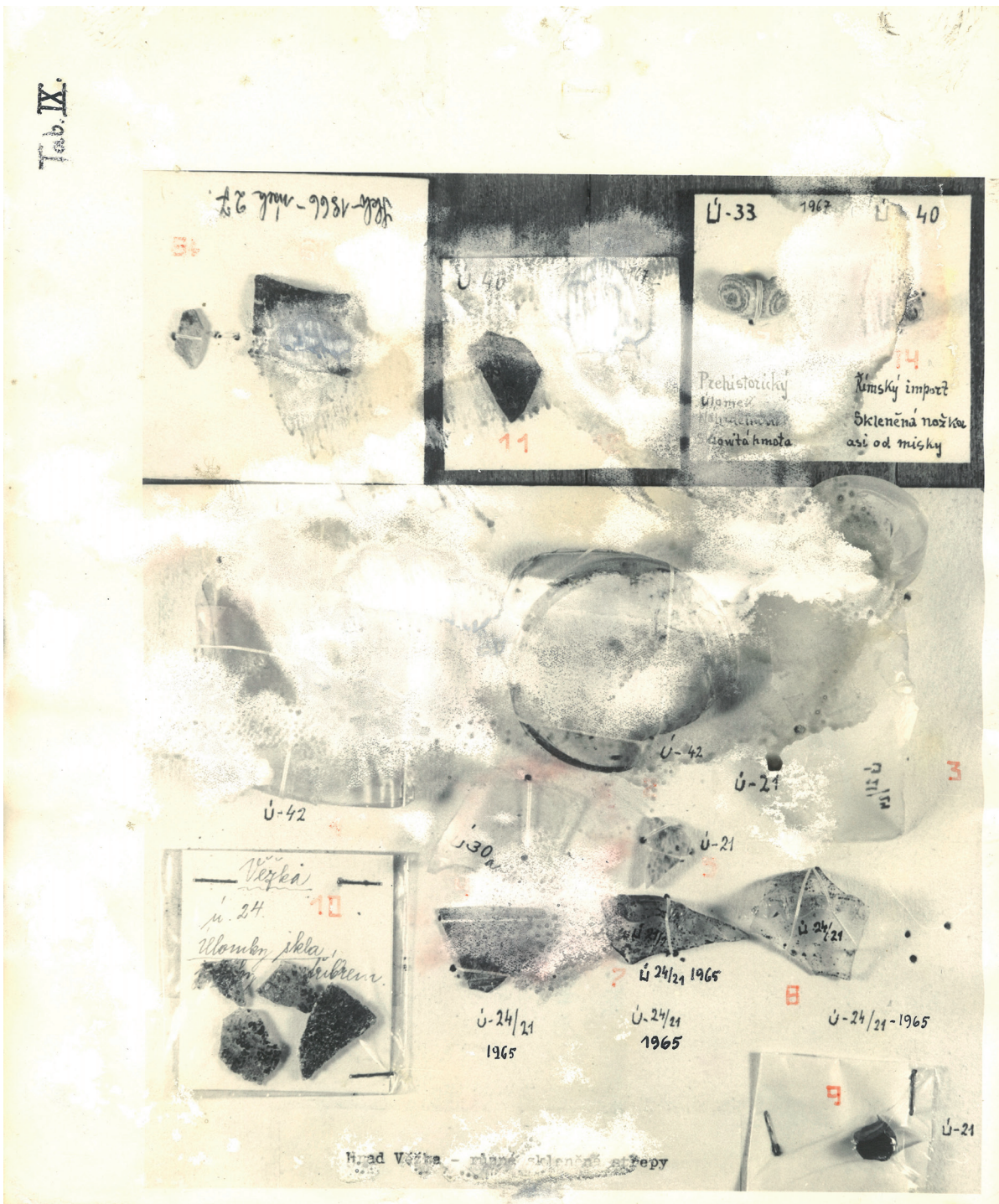

Obr. 63. Věžka. Tab. VIII - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 63. Věžka. Tab. VIII - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

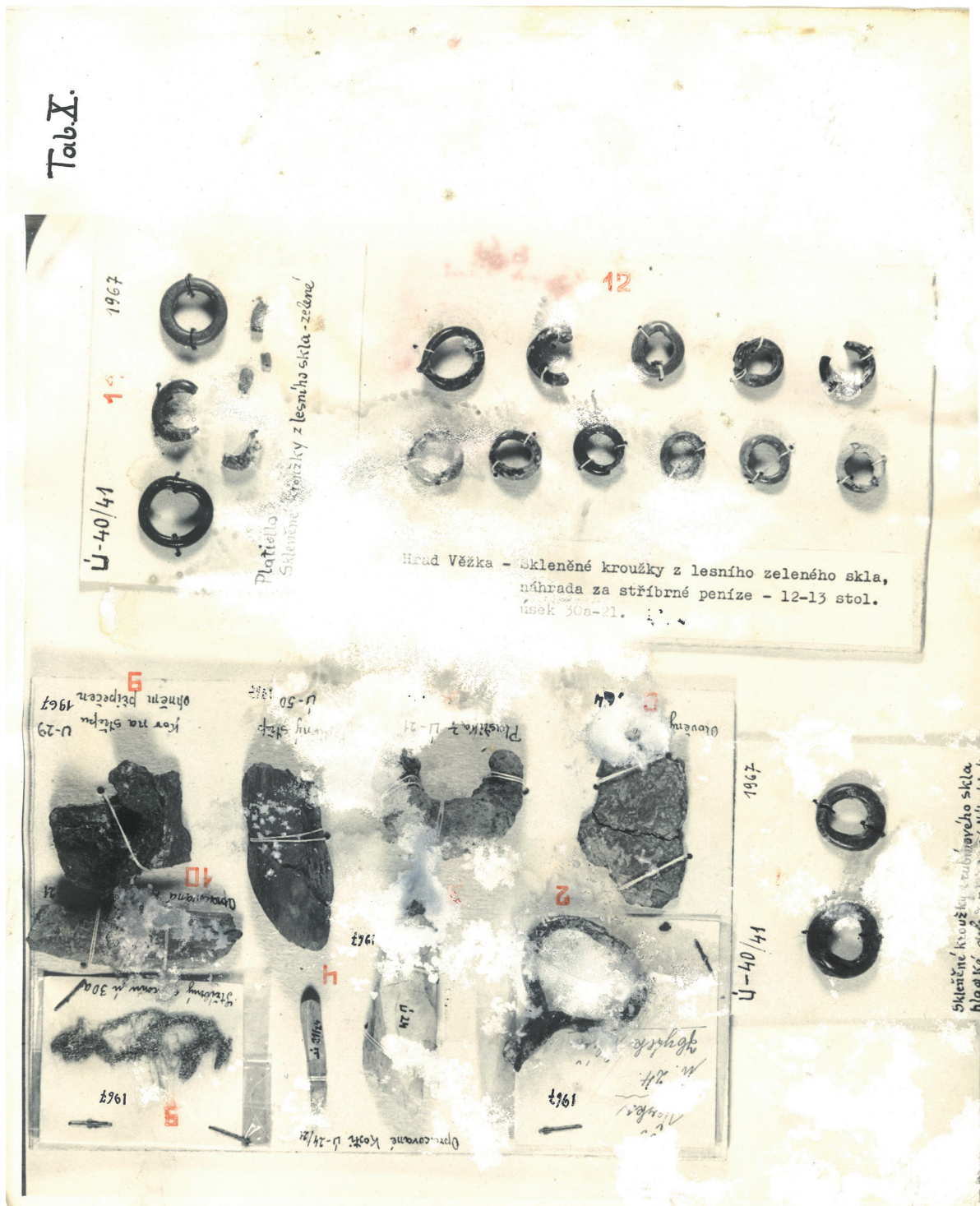

Tab. IX.

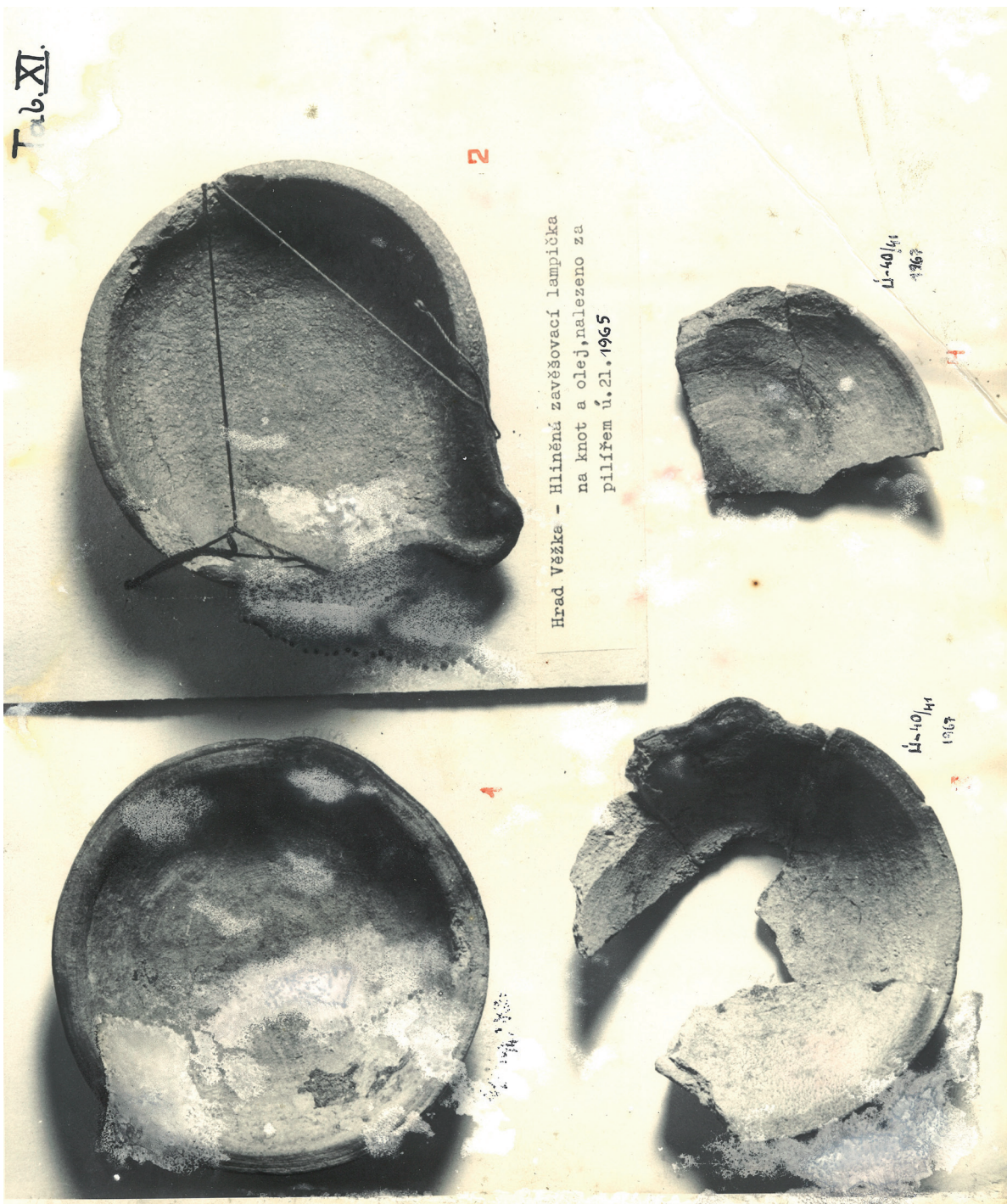
Obr. 64. Věžka. Tab. IX - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 64. Věžka. Tab. IX - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 65. Věžka. Tab. X - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 65. Věžka. Tab. X - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 66. Věžka. Tab. XI - artefakty. Úprava J. Hložek. - Abb. 66. Věžka. Tab. XI - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek.

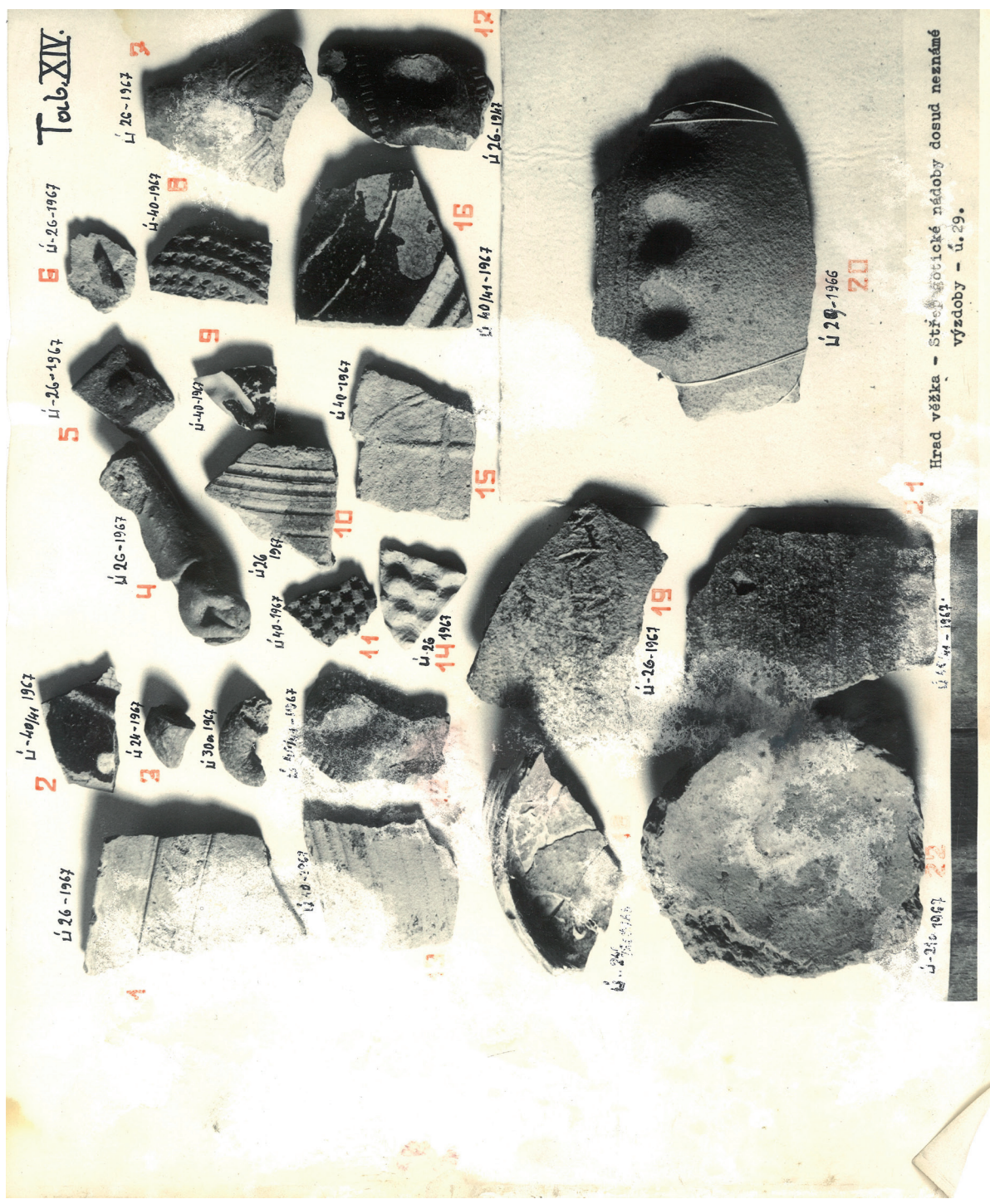
Obr. 67. Věžka. Tab. XII – artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 67. Věžka. Tab. XII – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Obr. 68. Věžka. Tab. XIII – artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 68. Věžka. Tab. XIII – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

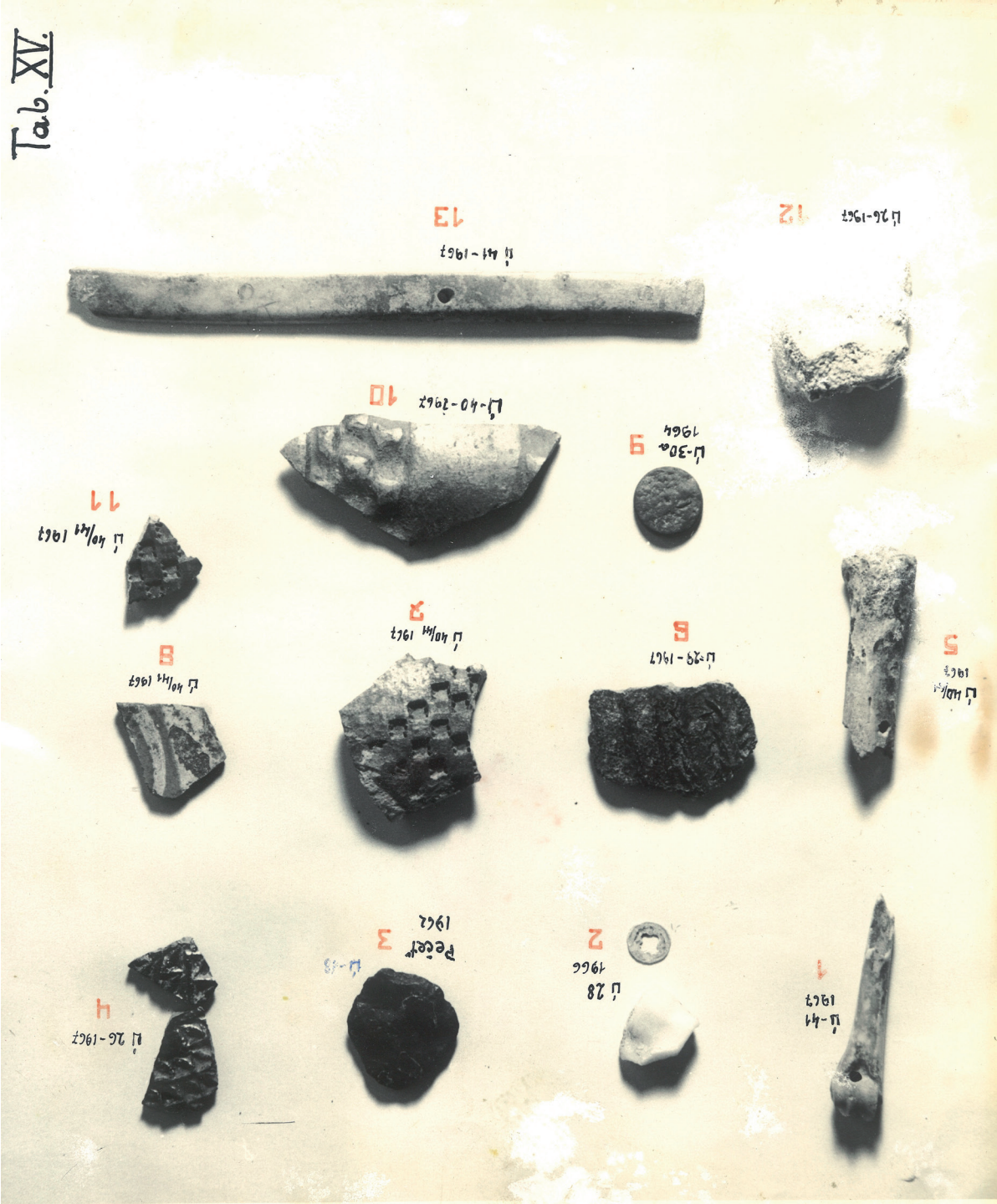

Obr. 69. Věžka. Tab. XIV – artefakty. Úprava J. Hložek. – Abb. 69. Věžka. Tab. XIV – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Tab. XV.

Obr. 70. Věžka. Tab. XV - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 70. Věžka. Tab. XV - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Tab. XVI.

Obr. 71. Věžka. Tab. XVI – artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 71. Věžka. Tab. XVI – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

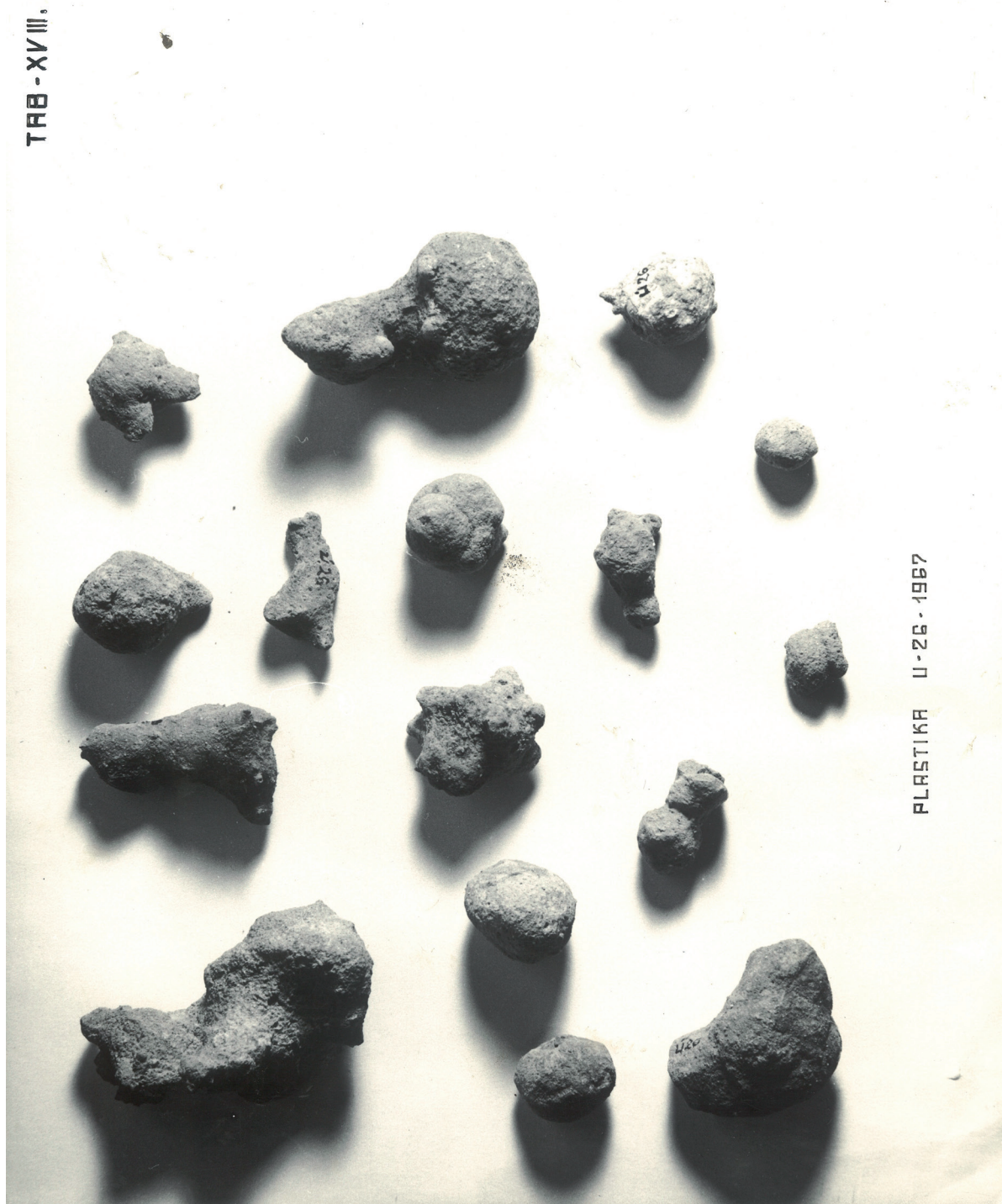

Obr. 72. Věžka. Tab. XVII – artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 72. Věžka. Tab. XVII – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

TAB - XVIII.

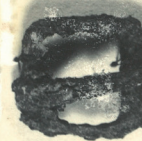
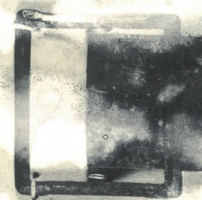
FLASTIKA U-26-1967

Obr. 73. Věžka. Tab. XVIII – artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 73. Věžka. Tab. XVIII – Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Tab. XIX.

Hřed Věžka - Maďarský šíp
Matyáše Korvína z 2 pol. 15 stol.,
typ č. 4. nalezen v hráně, ů-24.

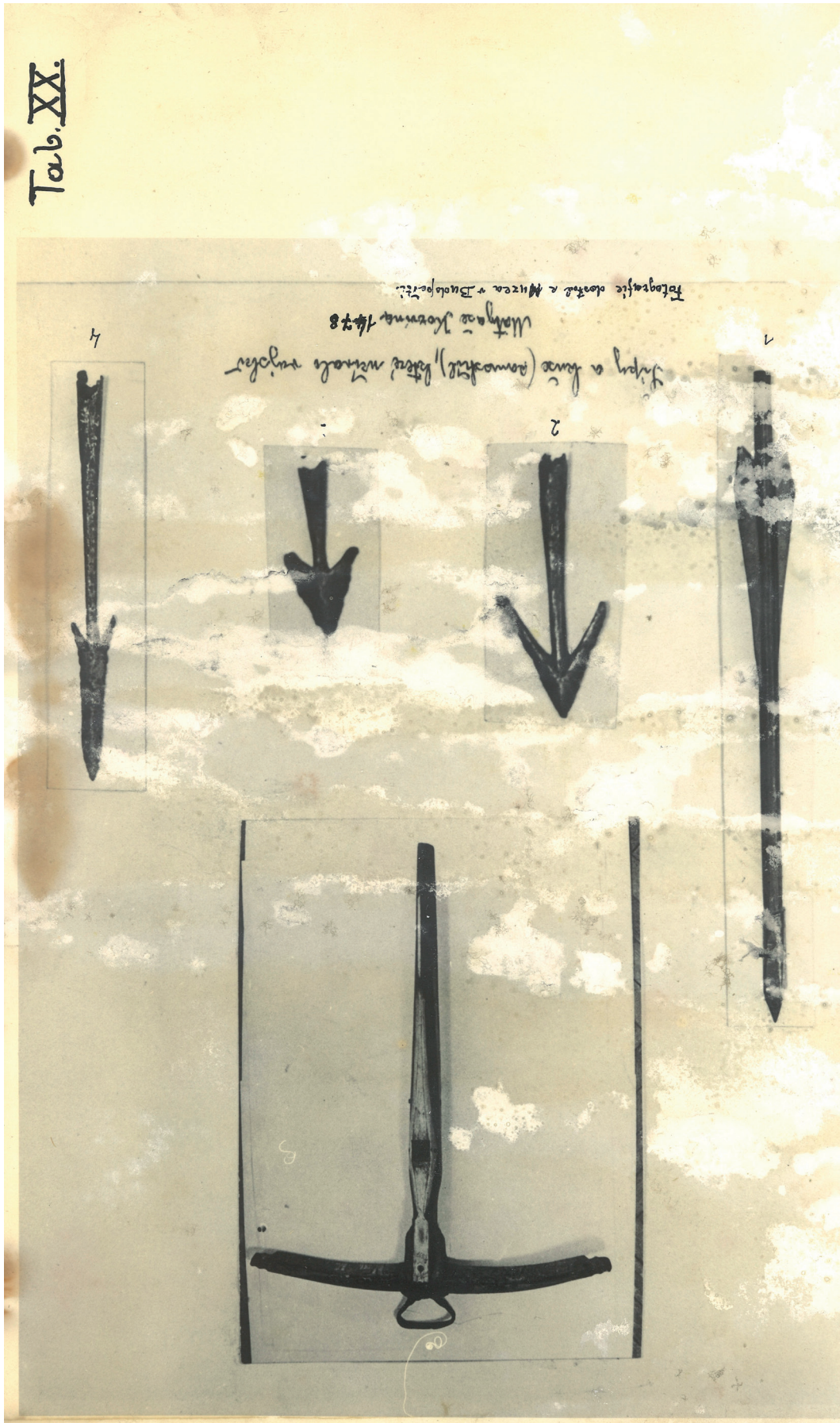

Hřed Věžka - Různé přezky - č. 1 z mědi, č. 2 ze železa, č. 3 mosaz se zbytkem
kůže, č. 4 malá mosazná přezka, č. 5 železná přezka z konského
postroje .

Obr. 74. Věžka. Tab. XIX - artefakty. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 74. Věžka. Tab. XIX - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

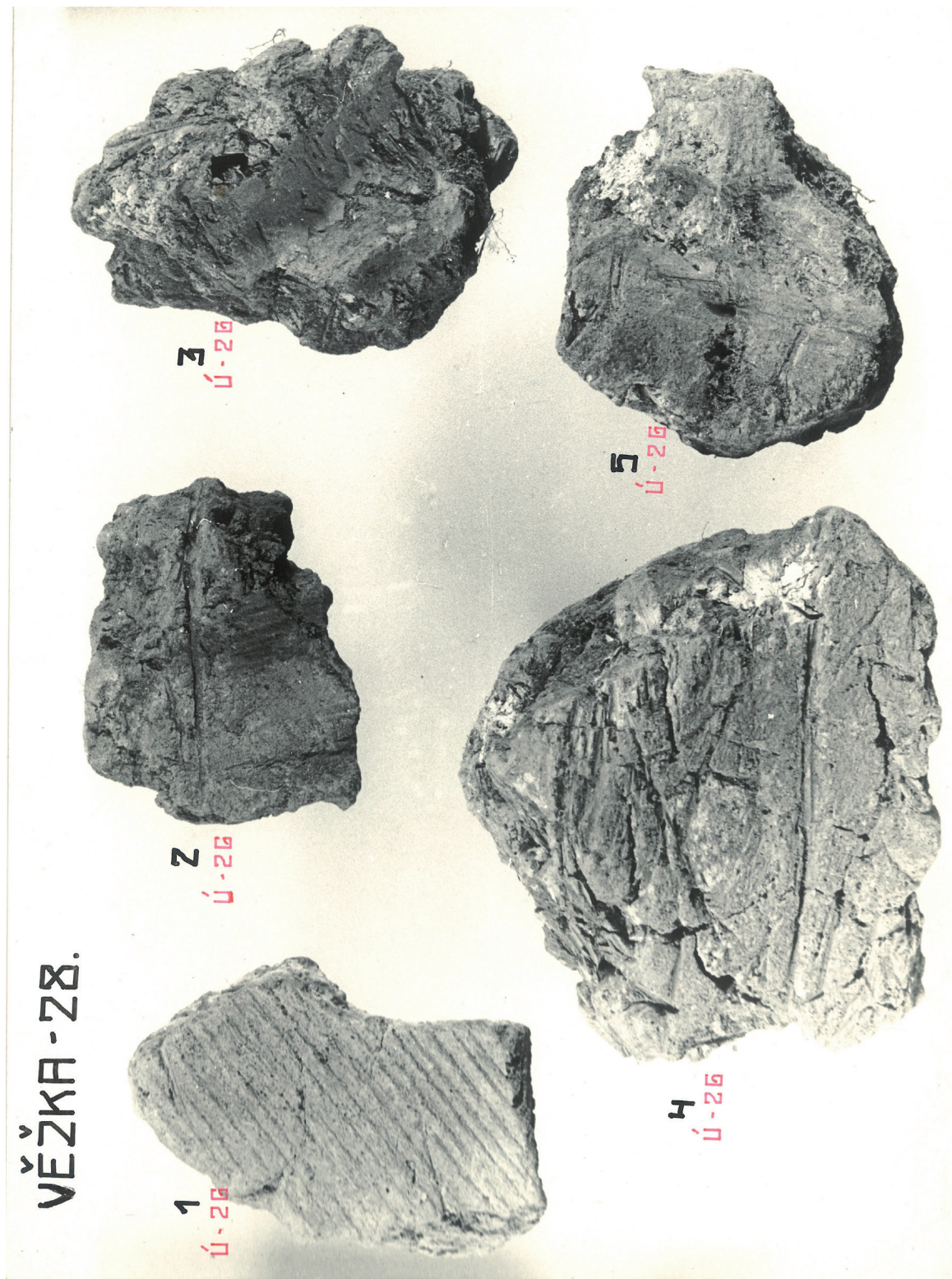

Tab. XX.

Obr. 75. Вѣзка. Tab. XX - артефакты. Фото V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. - Abb. 75. Věžka. Tab. XX - Artefakte. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

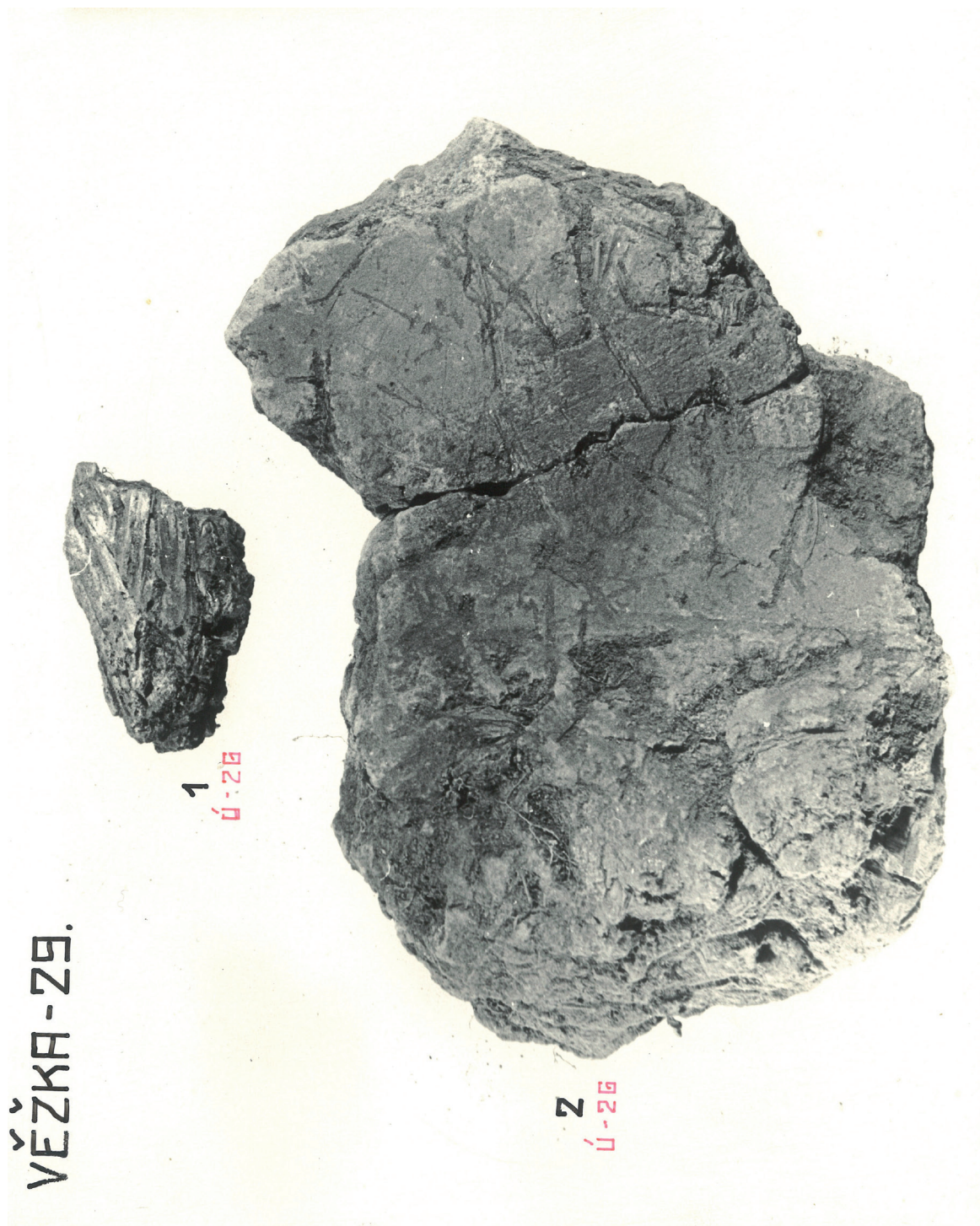

Obr. 76. Věžka. Tab. 28 (torzo řady číslované arabskými číslicemi) – mazanice. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 76. Věžka. Tab. 28 (Torso einer mit arabischen Ziffern nummerierten Reihe) – Hüttenlehm. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

VĚŽKA - 29.

Obr. 77. Věžka. Tab. 29 (torzo řady číslované arabskými číslicemi) – mazanice. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 77. Věžka. Tab. 29 (Torso einer mit arabischen Ziffern nummerierten Reihe) – Hüttenlehm. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

VĚŽKA-30.

1

ú-26

Obr. 78. Věžka. Tab. 30 (torzo řady číslované arabskými číslicemi) – mazanice. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 78. Věžka. Tab. 30 (Torso einer mit arabischen Ziffern nummerierten Reihe) – Hüttenlehm. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

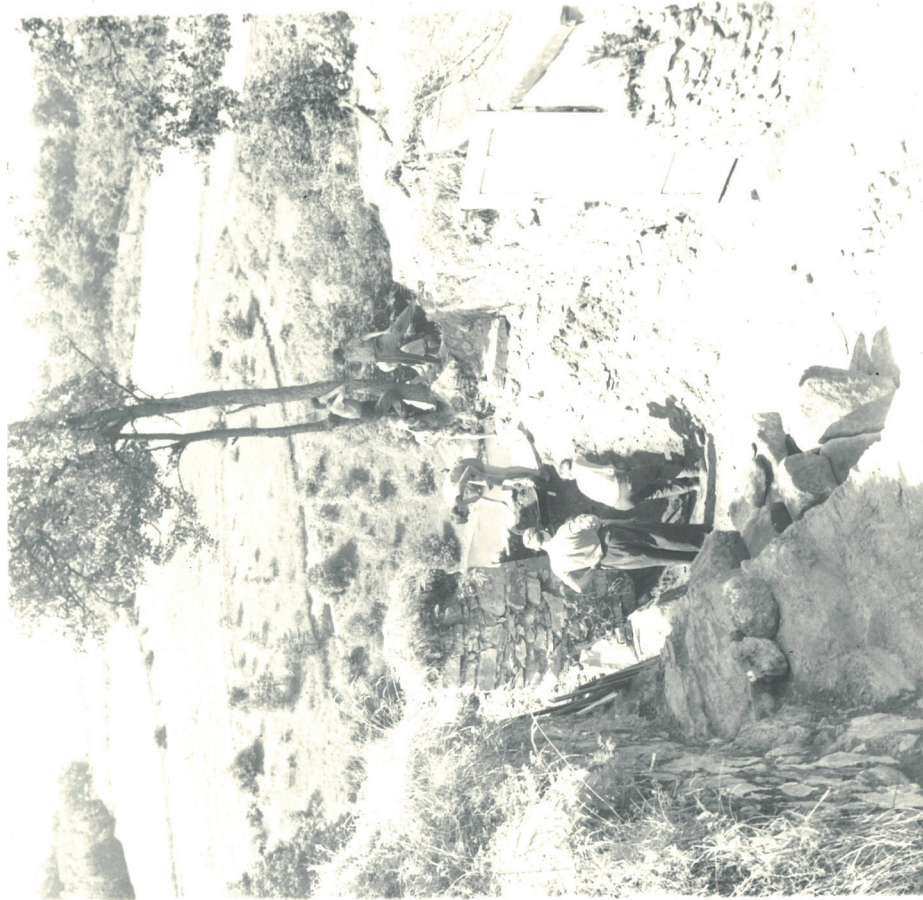

Pionýři z Plzně, kteří v r. 1962 a 1963 pracovali na průzkumu hradu Věžky a byli ubytováni ve škole v Druztově. Zábava před školou.

Obr. 79. Věžka. Pionýři, kteří se v roce 1962 a 1963 podíleli na odkryvu hradu. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 79. Věžka. Pioniere, die sich 1962 und 1963 an den Ausgrabungsarbeiten auf der Burg beteiligten. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Pohled z výšky směrem k vykopávkám u brány. Ježto zde byla rovina, jest na hloubce výkopu viděti úžasný výkon pionýrů a svazáků.

Obr. 80. Věžka. Výkopové práce v prostoru brány. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 80. Věžka. Ausgrabungsarbeiten im Bereich des Tors. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Pohled z Věžky na jih, v pozadí polesí Zábělá.

Obr. 81. Věžka. Pohled z hradu jižním směrem, v pozadí polesí Zábělá. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – **Abb. 81.** Věžka. Blick von der Burg in südliche Richtung, im Hintergrund das Waldgebiet Zábělá. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Ů.34. Severní část sklepa v paláci vytesaný ve skále. V-př
V předu zeď schodiště.

Obr. 82. Věžka. Interiér sklepa paláce (úsek 34). Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – *Abb. 82. Věžka. Interieur des Palaskellers (Abschnitt 34). Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek*

Vybíhající roh rozšířené zdi paláce nad ú 34.
Pravděpodobně venkovské schodistě do 1. patra.

Obr. 83. Věžka. Situace v úseku 34. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – Abb. 83. Věžka. Befund in Abschnitt 34. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Skalní roh sklepení na severu paláce ú. 34.

Obr. 84. Věžka. Vystupující skalní podloží v interiéru sklepa paláce (úsek 34). Výkopové práce v prostoru brány. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – *Abb. 84.* Věžka. Hervortretender Felsuntergrund im Interieur des Palaskellers (Abschnitt 34). Ausgrabungsarbeiten im Bereich des Tors. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.

Vybíhající roh rozšířené zdi paláce nad ú 34. Pravděpodobně schodiště z venčí. U předu ze schodem vytesaným ve skále, vedoucím ke vchodu do sklepení paláce z blízka.

Obr. 85. Věžka. Situace v úseku 34. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – *Abb. 85. Věžka. Befund in Abschnitt 34. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.*

Obr. 86. Věžka. Vstup po suterénu objektu v jádře hradu. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek. – *Abb. 86. Věžka. Eingang in das Untergeschoss eines Objekts in der Kernburg. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.*

Obr. 87. Věžka. Interiér a vstup po suterénu objektu v jádře hradu. Foto V. Uchytíl. Úprava J. Hložek.. – *Abb. 87. Věžka. Eingang in das Untergeschoss eines Objekts in der Kernburg. Foto V. Uchytíl. Bearbeitung J. Hložek.*

Poznámky

¹⁾ Tyto deníky zrekonstruoval v rámci svého dlouhodobého zájmu o hrady doby husitské Mgr. Milan Sýkora z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. Další dokumentace, která po povodni neprošla zpracováním je nyní zpracovávána a připravována k publikaci, podobně jako další fondy z pozůstalosti prof. Tomáše Durdíka.

Za poskytnutí rukopisné dokumentace autoři děkují Mgr. M. Metličkovi a Mgr. J. Ornovi ze ZČM v Plzni.

Literatura a prameny

Blažková, K. – Lomecká, J. – Neustupný, Z. 2008: Po stopách zaniklých sídel. Katalog k výstavě středověkých nemovitých archeologických památek Rakovnícka. Rakovník.

Čtrnáct, V. 1964: Archiv ZČM Plzeň, Nálezová zpráva o průzkumu na hradě Vežce v roce 1963 ze dne 6. června 1964, Druztová, okr. Plzeň-sever.

Durdík, T. 1981: Druztová, hrad Vežka, okr. Plzeň-sever, Výzkumy v Čechách 1976–1977, 35.

Durdík, T. 1999: Ilustrovaná encyklopedie českých hradů. Praha.

Durdík, T. 2002: Velká věž hradu Velešína, Castellologica bohemia 8, 409–416.

Durdík, T. 2008: Hrady na Malši. Vlastivědná knihovnička Společnosti přátel starožitností 15. Praha.

Durdík, T. – Sušický, V. 2005: Zříceniny hradů, tvrzí a zámků: Západní Čechy. Praha.

Doubová, M. 1975: Druztová, okr. Plzeň-sever, Výzkumy v Čechách 1973, 35.

Hložek, J. 2012: Hrady západních a jižních Čech ve světle nedestruktivních archeologických průzkumů Katedry archeologie Západočeské univerzity v Plzni. Plzeň.

Hložek, J. 2016: Několik poznámek k podhradním aglomeracím v jižních Čechách – tzv. Latránům, Jihočeský sborník historický – Supplementum 7, 295–313.

Chudáček, V. 1928: Hrad Vežka, tvrz Chrást a osada. Památná místa našeho kraje. Svazek 14. Plzeň.

John, J. 2010: Výšinné lokality středního eneolitu v západních Čechách. Opomíjená archeologie 1. Plzeň.

Kamenická, E. 1985: Analýza osídlení kultury s lineární a vypíchanou keramikou na Plzeňsku. Nepublikovaná diplomová práce na FF UK Praha. Praha.

Kolár, M. 1870: Rozrod Dobrohostuv a osudy jejích, Památky archeologické 8, 481–494.

Kolár, M. 1878: Památky na Plzeňsku, Památky archeologické 10, 247–262.

Krausová, A. 2011: Hrad Vežka. Nepublikovaná diplomová práce uložena na KAR FF ZČU v Plzni. Plzeň.

Metlička, M. 2000: Rozšiřování sídlištní oikumeny a současný stav poznání kultury s lineární keramikou v západních Čechách. Památky archeologické – Supplementum 13, 247–254.

Metlička, M. 2008: Pravěká a raně středověká hradiště v západních Čechách. Nepublikovaná diplomová práce na KAR FF UK v Praze. Praha.

Nechvátal, B. – Radoměský, P. 1963: Archeologický výzkum na tvrzi v Tleskách u Jesenice (okres Rakovník), Časopis Národního muzea, oddíl věd společenských 132, 4–13.

Novák, D. – Vařeka, P. 2015: Tvrze na Rakovnicku, Archaeologia historica 40/2, 507–533.

Pleslová-Štiková, E. 1969: Nová eneolitická výšinná sídliště v západních a jižních Čechách, Archeologické rozhledy 21, 69–94.

Prostředník, J. 2001: Chamská kultura v západních Čechách, Praehistorica 25–26, 7–177.

Sedláček, A. 1905: Hrady, zámky a tvrze království Českého. Díl XIII. – Plzeňsko a Loketsko. Praha.

Šaldová, V. 1981: Westböhmen in der späten Bronzezeit. Befestigte Höhensiedlungen – Okrouhlé Hradiště. Praha.

- Šaldová, V. 1975: Druztová – Věžka, okr. Plzeň-sever. Zpráva uložena v archivu ARÚ AV ČR v.v.i. pod čj. 9380/75.
- Uchytíl, V. 1963: Archiv ZČM Plzeň, Zpráva o průzkumu hradu Věžka v roce 1963, Druztová, okr. Plzeň-sever.
- Uchytíl, V. 1966: Archiv nálezových zpráv (NZ) AÚ Praha, Nálezová zpráva za rok 1966 při vykopávkách na hradu Vežce, Druztová, okr. Plzeň-sever.
- Uchytíl, V. 1968a: Archiv ZČM Plzeň, Zpráva o průzkumu hradu Věžky v roce 1967 ze dne 26. února 1968, Druztová, okr. Plzeň-sever.
- Uchytíl, V. 1968b: Archiv ZČM Plzeň, Informační tabule o průzkumu hradu Věžky za léta 1962–1967, Druztová, okr. Plzeň-sever.
- Uchytíl, V. 1968c: Archiv ZČM Plzeň, Výkaz postupu práce na Vežce za léta 1962–1967, Druztová, okr. Plzeň-sever.
- Uchytíl, V. 1968d: Archiv ZČM Plzeň, Program práce na rok 1968.
- Venclová, N. 1990: Prehistoric glass in Bohemia. Praha.

Josef Hložek – Petr Menšík: Die Burg Věžka und ihre Ausgrabung auf Václav Uchytíls rekonstruierten Fototafeln

Die Ausgrabung der kleinen Burg Věžka über dem linken Ufer des Flusses Berounka bei Druztová in der Pilsner Region unter der Leitung des akademischen Malers Václav Uchytíls in den Jahren 1962–1972 kann aus Sicht der modernen Archäologie als höchst problematisch betrachtet werden. Die größten Probleme sind aus heutiger Sicht die benutzte Ausgrabungsmethode und die unvollständige und teils verlorengegangene Dokumentation der Ausgrabungen. Es wurden mehrere Kopien einer Fotodokumentation angefertigt, die während der Ausgrabungsarbeiten in Form von Papptafeln mit Beschriftungen erstellt wurde. Die einzigen fast vollständigen Kopien, die nicht nur die verschiedenen Teile des Burgareals im Verlauf der Ausgrabungen, sondern auch ausgewählte Funde erfassen und in Prof. Tomáš Durdíks Archiv im Archäologischen Institut der Wissenschaftsakademie der Tschechischen Republik in Prag aufbewahrt werden, wurden bei den Überschwemmungen im Jahr 2002 stark beschädigt. Unvollständige Sätze der Fototafeln, die im Archiv des Westböhmisches Museums in Pilsen aufbewahrt werden, ermöglichten jedoch die Rekonstruktion der von Václav Uchytíl angefertigten Fotodokumentation. Diese stellt heute eine einzigartige Quelle dar, die den Verlauf der Ausgrabung der Burg und auch heute vollständig zerstörte Teile der Burgkonstruktionen festhält. Diese wurden nach den Ausgrabungsarbeiten nie statisch abgesichert und ihr langsamer Verfall setzt sich durch die Wirkung vieler Faktoren weiter fort.